

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

		רבית	
	2	מותר להלוות לעובד כוכבים ולמומר ברבית	קנט
	3	גודל איסור הרבית ועד היכן צריך לזוהר ממנו	קס
	13	דין אבק רבית ואיזו נקרא רבית דאורייתא	קסא
	17	שלא להלוות סאה בסאה	קסב
	21	דין הפוסק חייבין לחייבו כשער של עכשיו	קסג
	23	הממשכן שדה לא יחכירנו	קסד
	24	דין המלוה על המטבע והוסיפו עליו	קסה
ציון (ה)	26	המלוה לחבירו לא יעשה מלאכה בעבדו ולא ידור בחצרו	קסו
	28	באיזה אופן מותר להלוות מעות בתנאי שיתעסק בו לריוח	קסז
	29	כמה דיני רבית הנעשות באמצעות העובד כוכבים	קסח - קסט
	46	שלא יוכל ישראל להיות ערב לישראל שלוח מן העובד כוכבים ברבית	קע
	50	דין עובד כוכבים שהלוה ברבית ונתגייר	קעא
	50	דין הממשכן בית או שדה על מנת שיאכל פירות	קעב
	55	הרבה פרטי דיני רבית	קעג
	65	דין המוכר לחבירו על מנת להחזיר	קעד
	67	דין הפוסק על הפירות כפי השער	קעה
	70	איזהו השכרה מותרת ואיזו אסורה	קעו
	72	שלא לקבל צאן ברזל מישראל, וכמה דיני משא ומתן האסורים משום רבית	קעז
		חוקות העכו"ם	
	85	שלא ללבוש כמלבושי עובדי כוכבים	קעה
	87	שלא לכשף, לעונן ולנחש	קעט
	91	איסור כתובת קעקע וקריחה על מת	קפ
	92	איסור גילוח הפאות	קפא
	93	דברים האסורים משום לא ילבש גבר שמלת אשה	קפב
		נדה	
	95	אשה שרואה טיפת דם צריכה לישב ז' נקיים	קפג
	95	שצריך לפרוש מהאשה עונה קודם לוסתה	קפד
	101 ציון	דין אשה שאמרה טמאה אני ואחר כך אמרה טהורה אני	קפה
	105	דיני בדיקת אשה בין לפני תשמיש בין לאחר תשמיש	קפו
	106	דיני אשה הרואה דם מחמת תשמיש	קפז
	126	דיני מראות הדם	קפח
	129	דיני אשה שיש לה וסת קבוע ושאין לה וסת קבוע	קפט

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

סימן קפג – אשה שרואה טיפת דם צריכה לישב ז' נקיים, ובו סעיף אחד:
(א) ²⁴⁷אשה שיצא דם ממקורה, בין באונס בין ברצון, טמאה, ²⁴⁸והוא שתרגיש ביציאתו. ומיהו משתרגיש בו שנעקר ממקומו ויצא, ²⁴⁹טמאה אף על פי שלא יצא לחוץ, ואפילו לא ראתה אלא טיפת דם כחרדל, ²⁵⁰ויושבת עליו שבעה נקיים. הגה: ²⁵¹כאשר יתבאר משפטן לקמן סימן קל"ו. ואין חילוק בין פנויה לנשואה לענין איסור נדה, כי כל הבא על הנדה חייב כרת:

- (א) באונס - פירוש על ידי קפיצה. ברצון פירוש כפי טבע האשה מחמת עצמה (ט"ז).
(ב) והוא שתרגיש כו' - היינו מדאורייתא אבל מדרבנן טמאה אף על פי שלא הרגישה כדלקמן (סי' קצ"ט) (ש"ך), שלשה מיני הרגשות יש לענין שתהא טמאה מדאורייתא: א', שנודעזע גופה. ב', שנפתח מקורה (עי' לקמן סי' קפח ס"ז וסי' קצ"ט א'). ג', כשמרגשת שדבר לח זב ממנה בפנים וע' בזה (בתשובת נודע ביהודה חלק י"ד סי' נ"ה) ובספר ח"ד סי' ק"צ סק"א¹³⁸, אמנם יש אומרים דהרגשת זיבת דבר לח אינו הרגשה הוא. ואם מצאה דם בבדיקה בלא הרגשה או אחר תשמיש בלא הרגשה, אם זה ספק דאורייתא ונימא הא דלא ארגשה משום דסברה הרגש עד או שמש הוא או לא ע' בשו"ת שב יעקב ובתשובת כתר כהונה סי' מ"ח¹³⁹, ועי' לקמן (סי' קפח ס"א סק"ז), אמנם י"א שהוא דאורייתא, וכן סמוך להטלת מי רגלים הוא ג"כ דאורייתא, אבל כשלא הרגישה וראתה בקינוח או שלא הכניסה העד בעומק אלא מהפרוודור ולחוץ, אינו אלא מדרבנן (פ"ת).
(ג) אף על פי שלא יצא לחוץ – עי' לקמן (סי' קפח ס"ז) (ט"ז), עיקר הטמאה בעקירת הדם מבית הפנימי לבית החיצון אבל יציאת הדם מבית החיצון לחוץ לא מעלה ולא מוריד ותוכל לספור אותו לז' נקיים אבל למעשה צריכים הפסק טהרה ולכן אין בזה ג"מ (פ"ת).
(ד) כחרדל - וה"ה פחות (ש"ך), עבה"ט וע' בתשובת שב יעקב סי' ל"ח ול"ט ובתשובת כתר כהונה סי' מ"ח וע' בתשובת אדני פז סי' י"ח מ"ש בענין דם יבש (פ"ת)¹⁴⁰.
(ה) שבעה נקיים - היינו מדרבנן אבל מדאורייתא א"צ לישב ז' נקיים אלא זבה גדולה אלא שכדי שלא תבא לידי טעות החמירו חז"ל והצריכו לעולם ז' נקיים (ש"ך), ע' ש"ך וע' בתשובת כתר כהונה שם (פ"ת)¹⁴¹.

Commented [O85]: פ
י' מחוץ לפרוודור??

Commented [O86]: ד
אם הלכה יוצא מדברי
הח"ד להסביר שיטת
הרמב"ם נגד הרמב"ן
בענין זיבה:

סימן קפד – שצריך לפרוש מהאשה עונה קודם לוסתה, ובו י"ב סעיפים:
(א) ²⁵²רוב הנשים יש להם וסתות (פי' זמן קבוע אורח כנשים) לראות בזמן ידוע, כגון מעשרים לעשרים יום או ²⁵³משלשים לשלשים יום, ²⁵⁴וככל אשה שיש לה וסת קבוע, בא עליה שלא בשעת וסתה ואינה צריכה בדיקה לפני תשמיש. הגה: ²⁵⁵גם אין לה להחמיר לבדוק עצמה, לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש, שלא יהא לבו נוקפו ופוקט. ²⁵⁶אבל שלא בשעת תשמיש, כל המרבה לבדוק הרי זו משובחת:

- (א) או מל' כו' - וסתם וסת מל' יום, ועי' לקמן (סעיף ט וסי' קפט ס"א) דאם לא קבעה וסת, אז מסתמא וסתה כל ל' ובתוך ל' מיקרי שלא בשעת וסתה (ש"ך), עי' ש"ך ומשמע מדבריו דאין צריכה בדיקה תוך שלשים, וקשה דאית לקמן (סי' קפו ס"ב) דהאשה שאין לה וסת צריכה בדיקה לעולם. אלא צ"ל דאשה שנתחזקה שאין לה וסת, אז צריכה בדיקה לעולם, כיון דאין לה וסת נראה מעניינה שמקרים גורמים לראייתה כקפיצות ואכילות, יש לחוש שמקרה חימוד תשמיש גורם גם כן לראיה, אבל בתחלת ראייתה שעדיין לא נתחזקה באין לה וסת וראתה פעם ראשונה, מותרת לשמש עד יום שלשים בלא בדיקה, וכן כשעברה וסתה ולא ראתה מותרת לשמש עד יום שלשים בלא בדיקה, דאמרינן דהיא מרוב הנשים שיום החודש או הפלגה גורם לראייתה ולא המקרים. ועי' ט"ז סק"כ (חוו"ד), [כהמשך לדברי הח"ד] אבל כשנתחזקה דאין לה וסת צריכה לעולם בדיקה (פ"ת).
(ב) בא עליה שלא בשעת וסתה – אפילו היא ישנה פי' שאינה ישנה לגמרי דא"כ אסור לשמש עמה (עי' או"ח סי' רמ"ט), אלא שאינה ערה כ"כ שתוכל להשיב אם היא טהורה אי לאו (ט"ז)

(ג) ואינה צריכה כו' – עי' לקמן (סי' קפו ס"ז) שמביא צד שצריכה בדיקה לאחר תשמיש, אבל העיקר אין לה להחמיר כלל לבדוק לא לפני תשמיש שלא יהא לבו נוקפו כיון דראתה

Commented [O87]: נ
כון

138 לא עשיתי
139 לא עשיתי
140 לא עשיתי
141 לא עשיתי

אשתו בודקת מחשב שאם לא הרגישה לא היתה בודקת ופורש ולא לאחר תשמיש שלא יהא לבו נוקפו ופורש מכאן ולהבא ומש"כ לקמן (סי' קצו ס"ט) כל היד המרבה לבדוק בנשים הרי זו משובחת היינו שלא בשעת תשמיש (ש"ך).

(ב) ²⁵⁷בשעת וסתה, צריך לפרוש ממנה ²⁵⁸עונה אחת, ²⁵⁹ולא משאר קריבות אלא מתשמיש (המטה) בלבד. ²⁶⁰אם הוא ביום, פורש ממנה אותו היום כולו אפילו אם הוסיף בסופו, ומותר מיד בלילה שלאחריו, וכן אם הוא בתחלתו, פורש כל היום ומותר כל הלילה שלפניו. וכן הדין אם הוא בלילה, פורש כל הלילה ומותר ביום שלפניו ולאחריו, בין שקבעה וסת בג"פ או בפ"א. הגה: ²⁶¹וכל זה לא מייכי חלא צוסת התלוי צימים אצל לא צוסת התלוי צנינו הגוף, וע"ל סימן קפ"ט. ²⁶²ואתה שמשנית וסתה להקדים צ' או ג' ימים או לאחרי, כשמגיע זמן וסתה לריך לפרוש ממנה צ' או ג' ימים קודם או אחרי. וע"ל סי' קפ"ט¹⁴².

(ד) עונה אחת – וי"א דאם רגילה לראות ביום פורש ממנה כל היום והלילה שלפניו, ואין עיקר כדבריו (ט"ז), ואסורה כל היום אפילו אם הוא יום ארוך (ט"ז), היינו מדרבנן (ש"ך), ואם עברו ושמשו האיש והאשה שניהם צריכים כפרה, ועי' בתוה"ש סק"ג¹⁴³ (פ"ת), אשה שקבעה וסת בליל טבילתה ואי אפשר לה לטבול עד ליל וסתה, כגון שקבעה וסת מליל ט"ו לליל ט"ו, ודרכה לראות כל ז' ימים ואז צריכה למנות שבעה נקיים, וטובלת ליל ט"ו, מותר לשמש, אף שהוא שעת וסתה, דוסתות דרבנן, ולא החמירו לאסרה על בעלה עולמית, וכל שכן אם דרכה לראות ביום ט"ו, אין להחמיר בליל טבילתה ליל ט"ו משום עונה שלפני עונת וסתה כדעת הצד הסובר שצריכים לפרוש גם כן עונה שקודם לעונתה, אבל אם קבעה וסת מליל י"ג לליל י"ג, אף שכתב הרמ"א (סי' קצו ס"א) דאין מתחלת למנות שבעה נקיים אלא מיום ו', וא"כ ליל הטבילה הוא שעת וסתה, עדיף שתתחיל למנות מיום ה' או יום ד' (היינו אם קבעה וסת לראות ליל י"ב) דזה אינו אלא חומרא. אבל אם וסתה ליום י"ג, בזה יותר טוב לחוש לחומרת הרמ"א ז"ל מלחוש לחומרת הצד הסובר שצריכים לפרוש גם כן עונה שלפני זמנה לראות, שהוא לא נזכר בש"ע כלל. אשה שוסתה פעמיים בכל חודש באופן שקשה שתזדמן שתהיה מותרת לבעלה, אם יזדמן לה ליל טבילה יהיה בעונה שוסתה מחר ביומו, לדעת הש"ך (סק"ג) שיש לפרוש לילה שלפני עונתה לראות, אם הוסת אינה קבוע, אז להפריש עונה שקודם זמנה לראות היא דרבנן ויש להקל ולהתיר בעונה הסמוכה לעונת ראייה כדי שלא תתגרש ויקיים הבעל פרו ורבו, ואם ראתה מיד אחר הטבילה יש להקל שתוכל למנות ז' נקיים מיד, ואין צורך של ו' עונות, אבל שתמתין ג' עונות, ואם טבלה במוצ"ש וראתה אחר הטבילה קודם תשמיש תחל לספור שבעה נקיים ביום ג' ותפסוק בטוהרה בין השמשות דיום ב' ליל ג', ועמ"ש לקמן (סי' קצו סס"ק"ג?), ד"א דבכה"ג בראתה אחר טבילה קודם ששמשה יש להקל בכל אופן ואף לספור מיד (פ"ת).

(ה) שם – מה שאמרו וסתות דרבנן היינו לענין שלא אמרינן שכבר ראתה בשעת וסתה, משום דנגד חזקה שהמחזור מגיע בזמן הקבוע שלה, יש חזקת טוהרה. אבל לענין לפרוש מאשתו סמוך לוסתה, הוא מן התורה, דחיישינן שמא תראה ולא אמרינן שנעמיד אותה בחזקת טוהרה לגבי העתיד, ועי' (בנו"ב תניינא סי' ק"ג) מ"ש בזה¹⁴⁴ ועמ"ש"ל (סי' קפז סקמ"ו?), ואם רגילה לראות באמצע היום ואנו אוסרים אותה לשמש מתחלת הנץ קודם שתגיע רגע הוסת משום שמא ע"י חימום התשמיש יקדים המחזור, זהו דרבנן, אבל אחר אמצע היום שכבר עברה רגע הוסת, אף על גב דלא מחזקינן לה בודאי ראתה כיון דוסתות דרבנן ולא אמרי' כבר ראתה, אבל מן התורה אסורה לשמש חציה של עונה זו מחצי יום ואילך דשמא תראה עתה מחמת חום התשמיש כיון שכבר הגיע הרגע שהיתה ראויה לראות בהם (פ"ת).

(ו) ולא משאר קריבות – אפילו חיבוק ונישוק מותר ולא חיישינן לביאה כיון שביאה איסור דרבנן, והמחמיר בזה תבא עליו ברכה (ט"ז וש"ך), וי"א שאסור מן הדין, עי' לקמן (סי' שפג ס"?) לענין אבילות שיש להחמיר בחיבוק ונישוק שהוא מביא לידי חשק והוא הדין נמי הכא וכ"ש הוא דיש לו חשק טפי [כיון שמותר – ח"ד] כשהולך לדרך (ט"ז), ועי' רמ"א לקמן (סי') שמתיר בחיבוק ונישוק (ש"ך), חבוק ונישוק מותרים ואין לחדש חומרות על ישראל והלואי שישמרו מה שמוטל עליהם (פ"ת).

Commented [O88]: ע

לא בפני בעלה??
ושמעתי עוד טעם
שבוה"ז אין אנו בקיעים
בצבעים, ולכן יש
חסרון להרבות
בבדיקות

¹⁴² סי"ג ברמ"א.

¹⁴³ לא עשיתי

¹⁴⁴ לא עשיתי

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(ז) אותו היום כו' – אותו היום כולו ואין חילוק בין ימים ארוכים בקיץ או קצרים בחורף (ט"ז), וי"א שכוונת המחבר ליי"ב שעות של ששים דקות (ש"ך), וי"א שפורש ממנה כל אותו יום והלילה שלפניו, ועיקר דאם יש לה וסת קבוע ביום בשעה מסוים, א"צ לפרוש אלא אותו היום ולא לפניו, אבל אם רגילה לראות ביום ואין לה שעה קבועה, א"כ כל היום וסתה, וצריכה לפרוש כל לילה שלפניו, והירא דבר ה' נוהג לפרוש עונה קודם (ש"ך), עי' ש"ך וי"א טעם הצד הזה הוא דכיון דחכמים אסרו העונה הסמוך לוסת, אם כן אם הוסת הוא תמיד בשעה קבועה, אז בסמוך לאותה ראייה מקרי עונה הסמוך לוסת, ואותה שעה שרואה מקרי שעת וסת, אבל אם פעמים מקדמת ופעמים מאחרת אזי כל היום מקרי שעת וסתה, ומשום הכי אסורה בלילה שלפניו משום עונה הסמוכה לוסת שאסרו חז"ל. ועיקר דאין להחמיר בוסתות דרבנן (חור"ד), פי' אפילו ביום בבית אפל או חכם שמאפיל בטליתו, דאל"כ בלא"ה אסור כדאיתא באו"ח (סי' רמ"ס"?) (פ"ת).

Commented [O89]: יך מונים את זה?

Commented [O90]: ד אם צריך לנהוג כך בוסת שאינה קבוע

(ח) בשינוי הגוף - עיין ביאור על זה לקמן (סי' קפט סכ"ד וכ"ה, סק"?) (ט"ז, ש"ך).
(ט) ואשה שמשנית כו' - שהרמ"א סותר את עצמו, שבסי' קפט סי"ג פסק דלא אזלינן רק בתר התחלת הראייה, אין ר"ל שצריך לפרוש כל הג' ימים, אלא ר"ל דהיה לה וסת ואח"כ משתנית וסתה להקדים ב' או ג' ימים, אז צריכה לפרוש גם קודם הוסת כפי מה שרגילה להקדים כגון שרגילה להקדים ג' ימים צריכה לפרוש אותו יום שרגילה להקדים (ש"ך) * (ש"ך), וי"א דבשופעת חוששין לכל ימי הראייה היינו להצטרף לוסת קבוע, היינו כשאין לה וסת קבוע, ובאשה שיש לה וסת קבוע אינה חוששת להראות שבתוך ימי נדותה שהתחילו ביום הוסת הקבוע לה, דודאי יום הוסת היה מעיקר נדותה והשאר טפלה (חור"ד) * (חור"ד).

Commented [O91]: ג ם השיך וגם החו"ד הם מסי' קפט, וחור"ד הלש מאד

(ג) במה דברים אמורים, בגדולה, אבל בקטנה שלא הגיעה לימי הנעורים, ולא הביאה סימנים, אין צריך לפרוש סמוך לוסתה כל זמן שלא קבעתו ג' פעמים.²⁶⁴ והוא הדין לזקנה שנסתלקו דמיה:

(י) שלא הגיעה לימי הנעורים - היינו י"ב שנים ויום א' כדלקמן (סי' קפט סק"ג?) (ש"ך).

(יא) ולא הביאה סימנים - זהו פי' על מה שאמר "אבל בקטנה", ור"ל ששתי סוגי קטנה יש: האחת, שלא הגיעה לימי הנעורים. ועוד, יש סימן לקטנות במה שלא הביאה סימנים, ואז אף על פי שהגיעו ימי הנעורים, קטנה היא, אבל לא הגיעה לנעורים והביאה סימנים עדיין קטנה היא דשומא בעלמא הם, ועיין לקמן (סי' קפט סכ"ז) (ט"ז וש"ך).

(יב) סמוך לוסתה - ה"ה בשעת ווסתה עצמה, וכדלקמן (סעיף ז) לענין מעוברת ולא נקט סמוך אלא כיון דמיירי בסימן זה בזה (ט"ז), ע"ל סק"כ? (ש"ך).

(יג) שלא קבעתו - אפילו ראתה הרבה פעמים, כל זמן שלא קבעה וסת, אינה חוששת כלל ועי' בט"ז לקמן (סי' קפט סק"ג?), שדעתו דאם ראתה ג"פ אף על פי שלא נקבע וסת מ"מ חוששת כיון דמוחזקת לראות, וכן דעת החו"ד, והנקודות הכסף שם חולק (פ"ת).

(ד) ²⁶⁵אם רגילה לראות בהנץ החמה, ולא קים לן שפיר אי קודם הנץ החמה או אחריו, אינה אסורה אלא ביום:

(יד) אינה אסורה אלא ביום - כיון דוסתות מדרבנן ה"ל ספק דרבנן לקולא וא"צ לפרוש אלא ביום שהיה ודאי בימי נדתה, ר"ל דאפילו ראתה קודם הנץ החמה, מ"מ היום היה ודאי בימי נדתה, משא"כ הלילה היה בספק, ולפ"ז אם רגילה לראות בין השמשות ולא ברור אם זה קודם או לאחר הלילה אינה אסורה אלא בלילה (ש"ך), ואף שבכל דבר שתלוי ביום ובלילה חשבינן יום משעת עמוד השחר, וכאן חשבינן אותה לילה, דאם ראתה קודם הנץ החמה אף שהוא אחר עלות השחר אינה אסורה רק בלילה ולא ביום, דלענין וסת תלוי בהילוך החמה, וכן אחר שקיעת החמה חשיב לילה לענין זה אף קודם צאת הכוכבים, ועי' ט"ז סק"ט (חור"ד), עי' ש"ך "לא ברור" פי' אם זה היה קודם שקיעת החמה או לאחר שקיעה דלענין וסתות חשבינן משקיעת החמה עד צאת הכוכבים וכן מעלות השחר עד נץ החמה ללילה (פ"ת [בדעת החו"ד]).

(טו) אלא ביום - דכיון דביום עכ"פ טמאה היא תלינן תחילת הקלקלה גם כן ביום (ט"ז), וי"א דראוי להחמיר מכח ספק לאסור ביום ובלילה, ועי' לעיל סק"ז? (ש"ך), קשה שכן בסק"ז? הש"ך לא כתב לאסור שניהם, ואפשר דכוונתו לדברי בנקה"כ סק"ז?, דנשים בזמן הזה אין להן שעה קבועה, יום ולילה ועונה שקודם, דלא רצה להחמיר כולי האי משום ספק (חור"ד).

(ה) ²⁶⁶אם רגילה לראות ראייה מקודם הנץ החמה עד אחר הנץ החמה, אסורה בלילה וביום כשיעור הנמשך בו:

(טז) אסורה בלילה - כיון דודאי ראתה בסוף הלילה אזלינן בתר תחלת הווסת ואמרינן שעיקר הווסת בלילה אלא שנמשך זמנו עוד במקצת היום ע"כ אסורה גם באותו מקצת היום (ט"ז וש"ך), ולפ"ז אם רגילה לראות מקודם הלילה עד הלילה אסורה כל היום ובלילה כשיעור הנמשך בו ולפמ"ש לעיל (סק"ז?) א"כ בקודם הנץ החמה אסורה כאן כל הלילה וכל היום שלפניו וביום שאחריו כשיעור הנמשך בו ובקודם הלילה אסורה כל היום וכל הלילה שלפניו ובלילה שאחריו כשיעור הנמשך בו (ש"ך), עי' ח"ד סק"ט (פ"ת).
(ו) ²⁶⁷אם וסת נמשך ב' או ג' ימים, שישופעת או מזולפת, אינה צריכה לפרוש אלא עונה הראשונה של הוסת, וכיון שעברה עונה ולא ראתה, מותרת:

(יז) א"צ לפרוש כו' - דאזלינן בתר התחלת הווסת, אלא שמן הראוי היה לאסור כאן כל השלשה ימים כמו בסעיף ה' ביום כשיעור הנמשך בו, דגבי דבר מועט שנמשך ביום חשוב מענין הוסת עצמו משא"כ בכאן שא"א שתהיה הכל ראייה אחת, אלא תוספת דמים וכיון שנסתלק עיקר הראיה נסתלק ג"כ התוספת (ט"ז וש"ך), ולכן אשה שראתה ב' פעמים בר"ח ונמשך ראייתה עד ב' או ג' לחודש ובפעם הג' לא ראתה בר"ח רק בב' או ג' לחודש לא קבעה וסת לב' או ג' לחודש, שהולכים אחרי תחלת ראייה ובב"פ ראשונים היו בר"ח (פ"ת), וכל זה דוקא בשופעת שראיה אחת היא, אבל בפוסקת, צריכה לחוש לכל הג' ימים, אבל אם הוקבעו כגון שראתה ג"פ בר"ח ונמשך עד ב' או ג' לחודש אינה חוששת להראיות שבתוך נדתה ומיד שעברה עונה ראשונה מותרת אף בפוסקת וכן כשהראיות שבתוך נדתה לא הוקבעו עדיין אינה חוששת לו ולא לעונה בינונית ממנה (חור"ד).
(יז) ²⁶⁸אם הגיע וסתה בימי עיבורה, ²⁶⁹משחוכר עוברת, ²⁷⁰או בימי מניקתה ²⁷¹שהם כ"ד חדשים משנולד הולד, אפילו מת הולד, אין צריך לפרוש סמוך לוסתה, ²⁷²ואפילו בתוך וסתה מותרת בלא בדיקה. (וע"ל סוף סימן קפ"ט).

:Commented [O92]
חור"ד סק"ז לא עשיתי -
שאל ראיתי הלכה
שיוצא ממנה

(יח) משהוכר עוברת - עי' לקמן (סי' קפט ס"?) שיעור הוכר עוברת (ט"ז וש"ך), והטעם שאז אין דמים מצוין באשה. וכן בימי מניקתה, אפילו מת הולד, דמתוך צער חבלי לידה אבריה מתפרקין ודמיה מסתלקים ואינן חוזרין עד כ"ד חדש ועי' סעיף ח (ט"ז).
(יט) כ"ד חדשים - עי' אה"ע (סי' יג ס"א) דאין חדש העיבור עולה למנין (ש"ך), וי"ח דחודש העיבור עולה למנין ואין לה אלא כ"ד חדשים הן בשנה פשוטה או מעוברת (פ"ת).
(כ) א"צ לפרוש כו' - היינו כשלא קבעה וסת שלש פעמים בימי עיבורה או בימי מניקתה אלא שחושש לוסתה הראשונה, ועי' לקמן (סי' קפט ס"ג) (ש"ך), שם מבואר דאפילו אם ראתה רק פעם א' בימי עיבורה או מניקתה צריכה לחוש לו כדין וסת שאינו קבוע (פ"ת).
(כא) סמוך כו' - ואפילו בזמן וסתה עצמו אינה צריכה לפרוש, ומותרת בלא בדיקה (ש"ך).
(ח) ²⁷³היתה נחבית במחבא מפני פחד, והגיע שעת וסתה, אינה חוששת לו. הגה: ²⁷⁴וי"א דוקא אם עזר הוסת ולא נדקה ולא הרגישה, טהורה כלל דליקה. ²⁷⁵אצל לכתחלה לריכה דליקה:

(כב) אינה חוששת לו - היינו אפילו לכתחלה אינה חוששת, כמו מעוברת (לעיל סעיף ז), ועיקר דסילוק דמים משום פחד, יש לחשוש שמא באותה שעה שתזקק לבעלה יצא הפחד מלבה וכיון שהוא שעת וסתה, אפשר שאז תטמא, כי אורח בזמנו בא, ולא אמרו בה שחרדה מסלקת הדמים אלא אם היתה כל שעת הוסת בחרדה ולא הפסיקה ממנה ולכן אם היתה בפחד בתחלת שעת הוסת ויצאה מן הפחד בתוך זמן הוסת דאז היא כשאר נשי' דחזר טבעה למקומה הראשון, ואסורה בתשמיש עד אחר שעבר כל שעת הוסת משא"כ במעוברת שכבר היא מסולקת דמים ואין חשש לאסור אותה אפילו בשעת הוסת (ט"ז).

(כג) אבל לכתחלה כו' - שזה לא ברור כל כך שהיא מסולקת דמים שראינו כמה נשים אף על גב שהיו במחבא לא שינו את טבעם (ש"ך), ואם ראתה במחבא אינו מצטרף לענין קביעות וסת, ועי' מג"א סי' ¹⁴⁵ג (חור"ד).

(ט) ²⁷⁶שאר נשים, צריכות בדיקה כשיגיע הוסת. עבר הוסת ולא בדקה ולא הרגישה, טהורה בלא בדיקה. ²⁷⁷וי"א שאסורה עד שתברוק, ²⁷⁸אם יש לה וסת קבוע, ²⁷⁹או שהוא יום ל' אף על פי שאינו קבוע. (והכי נהוג, וכן הוא לקמן סימן קפ"ט¹⁴⁶):

¹⁴⁵ לא עשיתי

¹⁴⁶ סי"ד:

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(כד) שאר נשים – פי' שאינן מעוברות ומיניקות או במחבא (ש"ך), אבל אם יש לה שעה קבועה ביום הוסת דאינה צריכה בדיקה רק אותה שעה ולא כל העונה, עכ"ז איסור תשמיש יש בכל העונה, אמנם אם אין לה שעה קבועה ביום וסתה, וכן במשנית ב' או ג' ימים, צריכה שתהיה לה מוך דחוק כל משך השינוי (חוו"ד), אם עברו עליה ג' פעמים יום הוסת ולא הרגישה, ולא בדקה, לא נעקר הוסת בכך, אף דהיא טהורה לבעלה בלא בדיקה, וכל שלא עבר שיעור וסת (עי' לקמן סי' קצ סנ"א) סמוך לוסתה חייבת בבדיקה, דאימר הדם עדיין בגווה, דבכי האי שיעורא הדם שוהה, אבל לענין עקירה וקלקול הוסת לא סמכינן על זה, והטעם דהיא מותרת לבעלה כיון דהוי תרי דרבנן, דוסתות מדרבנן, ואפילו אם ראתה בלא הרגשה גם כן אינה טמאה אלא מדרבנן (חוו"ד), דברי הח"ד הם דוקא וסת קבוע לא מיעקר בכה"ג בין שהיה קבוע בתחלה בין שנעשה קבוע ע"י צירוף הראיות שאח"כ אבל וסת שאינו קבוע דמיעקר בפעם א', נעקר גם בכה"ג (פ"ת).

(כה) ולא הרגישה - כיון דעיקר ההיתר מכח דלא הרגישה, ואם כן אם בדקה עצמה בשעת וסת ונאבד העד, דשוב ליכא ראייה מהא דלא ארגשה דאימר הרגשת עד הואי, אפשר דטמאה, וצ"ע (חוו"ד), וכ"ש אם השליכה או פשעה באבידת העד דאסורה, ולפ"ז ה"ה אם בשעת וסתה הטילה מים ג"כ טמאה כשעבר הוסת ולא בדקה ולא הרגישה דאימור ארגשה וסברה הרגשת מי רגלים הוא¹⁴⁷ כנ"ל (סי' קפג סק"?) , ואפילו אם בדקה עצמה אחר הוסת ומצאה טהורה ג"כ טמאה (פ"ת).

(כו) עד שתבדוק - פי' אפילו אם לא בדקה אלא עד זמן הרבה ולא אמרינן שמא נפל לארץ בזמן הוסת (ט"ז), וי"א שיש להחמיר, ודוקא בבדקה עצמה מיד לאחר וסתה תוך שיעור וסתה אבל לא בדקה תוך הזמן אף על פי שלאח"כ בדקה עצמה ומצאה טהורה טמאה דחזקה אורח בזמנו בא ונפל לארץ, ועי' לקמן (סי' קצ סנ"א) שיעור וסתה ע"ש (ש"ך), ואין עיקר כש"ך בענין וסתות דרבנן (ח"ד, פ"ת), ועי' בתשובת ושב הכהן סי' ל"ד (פ"ת).

(כז) אם יש לה וסת כו' - אבל אם אין לה וסת קבוע, והוא פחות מעונה בינונית כגון שראתה מכ"ה לכ"ה וכיוצא בזה, אף על פי שלא בדקה, כיון שלא הרגישה בדם, טהורה בלא בדיקה, אבל אשה שאין לה וסת אלא רגילה כבר בראיות הרבה בלי שעור שוה כלל בכל פעם היא בחזקת רואה עד שתבדוק, אבל הכא מיירי שיש לה וסת כדרך שאר נשים אלא ששינתה לראות מכ"ה לכ"ה פעם אחת והיא צריכה לחוש כשיגיע עוד יום כ"ה כדלקמן (סי' קפט ס"?) בזה אמרינן כיון שלא הרגישה באותו יום שהיא חוששת ועבר אותו יום ולא בדקה אחר כך טהורה דהא לא מוחזקת ג"פ בראיה באותו זמן (ט"ז), והנה לפי מש"כ לקמן (סי' קפו סק"ב?) דאינה צריכה בדיקה לאור הנר וגם אין צריכה בדיקת חורין וסדקין (סס סק"א?), אבל כאן צריכה בדיקת חורין וסדקין ולאור הנר דוקא, בכדי שתדע אם היא טהורה (חוו"ד), ועי' (בשו"ת תשובה מאהבה ח"א סי' ל"ב)¹⁴⁸ מ"ש בזה (פ"ת), וכל זה מיירי בוסת הקבוע לימים לחודא אבל בוסתות שע"י מקריים שבגופה כיון שהרגישה במקריים הללו ולא בדקה אפילו בוסת שאינו קבוע אסורה לשמש עד שתבדוק עי' ט"ז לקמן (סי' קפט סקל"ח?) (פ"ת).

(כח) וכן הוא לקמן סימן קפ"ט - ס"ד וע"ש (ש"ך).

(י) ²⁸⁰הרוצה לצאת לדרך צריך לפקוד אשתו אפילו סמוך לוסתה. הגה: ²⁸¹ואפילו בתשמיש שרי. ²⁸²ומ"מ המחמיר שלא לפקדה רק בדברי רכוי, תע"צ¹⁴⁹. וכבר נתבאר כל מיני קורבה וההנהגה שרי, מלבד תשמיש. ²⁸³ואם הולך לדבר מטה א"ל לפקוד אשתו. ²⁸⁴וי"א אם אדם רוצה לילך לדרך, ואשתו נדה ותטובל תוך עונה אחת, כריך להמתין.

(כט) סמוך לוסתה – אם אירע ליל טבילת כתם סמוך לוסתה אסורה לטבול, וכן אסור לטבול סמוך לוסתה, אף היכא דהוי ראייה גמורה, כגון אשה שיש לה וסת קבוע מל' לל' יום וראתה פעם אחת ל"ח יום וכשהגיע זמן הוסת, היינו ל' יום מראיה ראשונה שקודם י"ח, אז הגיע זמן טבילתה מהראיה שראתה ל"ח יום, אסורה לטבול ואפילו לכלה, מ"מ

¹⁴⁷ פשוט שזה בדיחה והכחשה לדברי הח"ד:

¹⁴⁸ לא עשיתי

¹⁴⁹ מרש"י יבמות סב ע"ב משמע שכל ה"לפקוד" היא תשמיש, אמנם הר"ת לומר שכאשר אדם רוצה לצאת בדרך אם הוא רחוק ממנה לא יצא לדרך אלא ישוב אליה ויפקדנה או בתשמיש או בשאר דברים וידבר על לבה:

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

מותרת לטבול סמוך לוסת אפילו בליל שבת אף שאסורה בשתמיש, כיון דכל מיני קורבא שרי, ושאר מיני קורבא נמי מצוה הן, ואפילו אשה שהגיע ליל טבילתה ביום יציאת בעלה לדרך והוא בעונה הסמוך לוסתה אסורה, אך בעונה אחת קודם הוסת¹⁵⁰ יש להקל (ח"ד, פ"ח).

(ל) ואפילו בתשמיש שרי - כיון דוסתות דרבנן במקום מצוה לא גזור (ט"ז).
(לא) ומ"מ כו' - עי' או"ח (סי' רמ סט"ו¹⁵¹) שלא יבעול לא ביום יציאת לדרך או ביאה מן הדרך שקשה לו ועיי' בלבוש שם ובתשובת הרב קל"ב סימן ב' ועיי' בפרישה בא"ע סימן כ"ה ס"י ובכ"ח שם סעיף ג' (ש"ך).

(לב) בדברי רצוי וכו' - אף על גב דגם באין יוצא לדרך שרי בדברי ריצוי כדלעיל סעיף ב', מ"מ ביוצא לדרך חייב בכך (ט"ז).

(לג) המחמיר כו' - עי' רמ"א (סי' רמ סט"ו?)¹⁵² דבילתה קודם שיצא לדרך מצוה לבעול אפילו סמוך לוסתה, והעיקר כדברי הרב כאן (ש"ך), המחמיר ומונע עצמו מלילך בדרך סמוך לוסתה כדי שלא יכניס עצמו בספק תע"ב (פ"ח), שיעור הדרך בזה הוא שנים עשר מיל (פ"ח)¹⁵³.

(לד) דכל מיני קורבא - אפילו חיבוק ונישוק ועי' לעיל (סק"ו?) דהמחמיר בחיבוק ונישוק תבא עליו ברכה הכא אין להחמיר כלל כיון די"א דאפי' בתשמיש חיוב ומצוה איכא (ש"ך).

(לה) תוך עונה א' - דהיינו יום או לילה, היינו י"ב שעות כדלעיל סק"ז? (ש"ך).

(לו) ותטבול - אם נזדמן שטבילתה יהיה סמוך לוסתה, אין צריך להמתין¹⁵⁴ (פ"ח).

(לז) צריך להמתין - מיהו אם הולך לדבר מצוה א"צ להמתין, ודבר הרשות אסור אפילו אם הולך לצורך גדול אין צריך להמתין (ש"ך), אשה העומדת עונה סמוך לטבילתה ורוצה ליסע עם אביה למצות סנדקאות בלי רצון ורשות בעלה לא נכון לעשות כן (פ"ח).

(יא) אשה שיש לה וסת לימים לבד, והגיע שעת וסתה, אסור לבא עליה עד שישאלנה. ואם אין לה וסת, יום ל' לראייתה הוי כהגיע שעת וסתה.²⁸⁶ ואם שהתה אחר הוסת שיעור שתספור ותטבול, יבא עליה ואין צריך לשאול:

(לח) הגיע שעת וסתה - אבל קודם שעת וסתה וכן באין לה וסת קודם ל' א"צ שישאלנה (ש"ך).

(לט) שישאלנה - אפילו אם היא ערה (חור"ד), ושוכבת אצלו מ"מ צריך דוקא שישאלנה ותוציא מפיה שהיא טהורה (פ"ח).

(מ) יבא עליה וא"צ לשאול - אפילו אשה ילדה דבושה לטבול מעצמה ואם ודאי ראתה אסורה עד שישאלנה ועי' לקמן סי' קפה ס"א? (ט"ז, ש"ך), בין אם היא ערה או ישנה, ולא לגמרי ישנה אלא אינה ערה כ"כ שיודעת להשיב שהיא טהורה אבל בישנה לגמרי נהי דליכא איסור נדה מ"מ אסור לבא על הישנה¹⁵⁵ (ש"ך).

(יב) היה לה וסת לימים ולוסת מוסתות²⁸⁸ הגוף, כגון קפיצה וכיוצא בה, כיון שהוסת תלוי במעשה, אימור לא קפצה ולא ראתה,²⁸⁹ אבל חוששת לעונה בינונית שהיא ל' יום:

(מא) וכיוצא בה - אם יש לה וסת לימים וקשר לוסת הגוף, חוששת לוסתה, ואין צריך לחוש לעונה בינונית, כיון דיש לה וסת, וכן הוא לקמן (סי' קפט סי"ט), ועיי"ש דברי (סק"ל?). אבל וסת התלוי במעשה דידה דאי בעית קפצה ואי בעית לא קפצה, אז לא חוששת אם לא קפצה יותר מעונה בינונית, אבל אם קפצה וראתה אין חוששת ליום העונה כיון דכבר ראתה (ש"ך), עי' ש"ך מה שהקשה מסי' קפט, ועיקר ד"קפיצה ליום ידוע", אין הכוונה שביום הידוע קופצת בודאי, שהרי היא קופצת מדעתה, אלא הכוונה הוא דאף שהיה לה כמה ראשי חדשים שלא קפצה ולא ראתה, והיה לה כמה קפיצות שלא בראש חודש וגם כן לא ראתה, רק שקבעה לה וסת שאם תקפוץ בראש חודש שודאי תראה, שכן אירע לה ג' פעמים בג' ראשי חדשים שקפצה וראתה, אף שאלו הג' ראשי חדשים היו שלא כסדרן

¹⁵⁰ עי' לעיל ?:

¹⁵¹ לא עשיתי

¹⁵² לא עשיתי

¹⁵³ ובוזה"ז?

¹⁵⁴ שונה מדבריו לעיל סק"ב(כט):

¹⁵⁵ עי' או"ח סי' רמ ס"?

Commented [O93]: ד

ערה???

Commented [O94]: נ

בין?

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

מכל מקום מקרי וסת קבוע לענין זה, שצריכה לחוש לקפיצת ראש חודש. וכן הוא בוסת הגוף, כגון שהיה לה כמה ראשי חדשים שלא פיהקה ולא ראתה, רק שכן אירע לה ג' פעמים בראש חודש שלא כסדרן שפיהקה וראתה, ופיהקה כמה פעמים שלא בראשי חדשים ולא ראתה, דאז לא הוי וסת קבוע רק לענין זה שאינה צריכה לחוש רק לפיהוק של ראש חודש, אבל לראש חודש לחוד אינה צריכה לחוש שמה תפקק בראש חודש וראתה, שהרי אלו השלשה ראשי חדשים היו שלא כסדרן, וכן לפיהוק לבד אינה צריכה לחוש דהא פיהקה כמה פעמים שלא בראש חודש ולא ראתה. ולכן צריכה לחוש לעונה בינונית, דהא אין לה שום וסת קבוע על יום הראייה, ועי' לקמן (סי' קפט סכ"ה סק"?) (חור"ד), וי"א דמ"ש המחבר "וכיוצא בה" ר"ל כגון אכלה שום או פלפל (פ"ת).

(מב) אימור לא קפצה כו' - וא"צ שישאלנה, אפילו לא שהתה שיעור שתספור ותטבול (ש"ך).

(מג) אבל חוששת כו' - ואסור לבא עליה אחר העונה בינונית עד שישאלנה או ששהתה שיעור שתוכל לספור ולטבול (ש"ך).

סימן קפה - דין אשה שאמרה טמאה אני ואחר כך אמרה טהורה אני, ובו ד' סעיפים:
(א) האשה שהיא בחזקת טמאה, אסור לו לבא עליה עד שתאמר לו: טבלתי (א). הגנה: ומאחר שעברו ימים שאפשר לה למנות ולטבול, נאמנת. אפילו רואה נגדים מלוכלכים זכס, נאמנת לומר, צוק טבחים עברתי, או נתעסקתי בצפור וכדומה לזה:

(א) טבלתי - ואפילו שוכבת אצלו לא מהני עד שתאמר לו בפירוש טבלתי (פ"ת)¹⁵⁶.
(ב) ומאחר שעברו כו' - אפילו אם ספק לו אם עברו ימים שאפשר שטבלה, דהיינו שרגילה ללבוש לבנים רק ביום ו' לראייתה וטובלת ל"ג לראייתה, ועכשיו טבלה ליום י"ב לראייתה, והיא אומרת שטבלה, נאמנת, כיון שאפשר בכך (ט"ז), וכן אם הבעל אינו יודע אם עברו או לא סומך עליה (ש"ך), הנה אשה החשודה¹⁵⁷ על איסור נדה, והנה אם זה דרבנן (עי' לקמן סעיף ג), הרי החשוד על איסור דרבנן לא חשוד על איסור תורה, ועי' ט"ז לעיל (סי' קיט סק"ד?), וש"ך שם סקי"ח, ודברי שם סק"ז? והרמ"א סי' ב ס"ו), אבל החשודה על איסור נדות לגבי בעלה בדאורייתא אינה נאמנת לומר "טהורה אני" בשעת וסתה או בשעת עונה בינונית, עד שתעשה תשובה כראוי, אבל שלא בשעת וסתה נאמנת, כיון שמקוה לפניה, ובקל יכולה לטבול, אבל חורף שהטבילה טירחא אינה נאמנת, אבל החשודה על נדה דרבנן, יכול הבעל לומר איני מאמינך, ואין לה כתובה (חור"ד), עי' חור"ד, ועי' ש"ך (סי' ב סקי"ד) ואפשר דבמקום שנותנין שכר בעד הטבילה אינה נאמנת, ועי' בנו"ב תניינא ח' אה"ע ר"ס כ"ו)¹⁵⁸ (פ"ת).

(ב) ואם הוחזקה נדה בשכנותיה, שראוה לובשת בנגדים המיוחדים לימי נדותה, חשיבה כודאי טמאה (ג):

(ג) חשיבה כודאי טמאה - ולא מהני אמתלא אח"כ, וכמ"ש בסעיף ג', שונה מהאומרת בפירוש "טמאה אני" שמהני שם נתינת אמתלא, שהרי משום בושות או אונס מקרי שאומרת טמאה אני אבל לעשות מעשה כזה ללבוש בנגדים של נדה אינה נאמנת, ועי' מש"כ לעיל (סי' א סי"ג סק"?) ועי' עוד (סי' קכז ס"?) ועי' דאם הוחזקה נדה בשכנותיה לא כולם יודעים מהאמתלא, משא"כ באומרת לבעלה טמאה אני אפשר שסמכה עצמה שאח"כ תאמר לו את האמתלא, ולפי הי"א אם אמרה בפני רבים שהיא טמאה לא מהני אחר כך אמתלא. מעשה באשה אחת שילדה שלש פעמים בחודש השמיני וחששה שיעין הרע גורם לה ורצתה להסתיר עיבורה מבני ביתה ושכנותיה והסכים בעלה שתאמר "טמאה אני" בתחילת עיבורה, כדי להסתיר עיבורה, בעלה מותר לבוא עליה בסתר לכו"ע, כיון דגלתה כן קודם שהוחזקה עצמה לטמאה (ט"ז), עי' לקמן סק"ז) (נקה"כ), עי' ט"ז, והט"ז לומד דכל שאסרו חכמים מפני מראית עין, דדוקא במה שעשו חז"ל לאיסור משום מראית עין וכיון דנאסר אפילו בחדרי חדרים אסור, מה שאין כן הכא דלא עשו הדבר לאיסור רק שהיו מלקין אותן אם שימשו בפני עדים משום שאינם נאמנים למה היא אמרה שהיא טמאה נגד העדים ששמעו שהיא טמאה, מותרין באין רואה (חור"ד), וי"א דאפילו

¹⁵⁶ עי' לקמן סק"ו(1).

¹⁵⁷ עי' ריש סי' א שאשה חשודה על לפני עור ולכן לא מאמינים לה בשחיטה?

¹⁵⁸ לא עשיתי

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

אמרה בפני רבים מהני אמתלא וה"ה אם גילתא אמתלא קודם שהחזיקה עצמה בלבישת בגדי נדות ואם אמרה האמתלא שכתב הש"ך (סק"ה) סבורה הייתי להיות נדה אבל עכשיו בדקתי עצמי ומצאתי שמחמת מכה בא אלי הדם מהני לעולם דהא לא שייך לומר שלא היה לה ללבוש בגדי נדות שהרי באמת טעתה וסברה שהיא נדה וכדין לבשה בגדי נדות, ויש חולקים, ועי' עוד בתשו' שמן רוקח ח"א סימן מ"ג [ובת' ח"ס סי' ט"ו /ט/ מ"ש בזה] (פ"ת)¹⁵⁹.

(ג) אמרה לבעלה: טמאה אני, ואחר כך אמרה: טהורה אני(ד), אינה נאמנת. (אס הוא לאחר כלי נדות). ואם נתנה אמתלא¹⁶⁰ לדבריה, כגון שאומרת שלא אמרה לו כן, תחלה אלא מפני שלא היה בה כח לסבול תשמיש, או טענה אחרת כיוצא בזה(ה), נאמנת. הגה: ומכל מקום מי שרצה להחמיר על עצמו, שלא להאמין לה, מדת חסידות הוא, אכל מדינא נאמנת, אפילו נסתקה אח"כ רק שהיא צלה ושוכבת אכל בעלה(ו) והוא יודע ומכיר שמה שאמרה תחלה: טמאה אני, עשתה מחמת קטטה שהיה לו עמה, וכדומה לזה. אבל אם ראוה לובשת בגדים המיוחדים לימי נדותה, ואח"כ אמרה: טהורה אני, אף על פי שנתנה אמתלא לדבריה, אינה נאמנת(ז). (אמרה: פלוני חסס טהר לי חסס, והחסס אומר שהיא משקרת, החסס נאמן, וטמאה היא):

(ד) טהורה אני - ודרך שחוק אמרתי לך תחלה אינה נאמנת (ש"ך), אם עברו עליה ימים שראוין לספור ולטבול ויש לה מגו דטבלתי, ואמרה "לא טבלתי וטהורה הייתי", אינה נאמנת בלא אמתלא מטעם מגו, ועי' לקמן סק"ה (חו"ד), עי' ב"ש (אה"ע סי' יט ס"ב) [אשה שאמרה שהיא נדה ושמשה עם בעלה תוך ל' יום מהני אמתלא שלה אבל אם אמרה כל ל' יום שהיא נדה ואח"כ שמשה לא מהני אמתלא, אבל אם לבשה בגדי נדותה לא מהני אמתלא אפילו תוך ל' יום הואיל דעשתה מעשה], אמנם אם האמתלא באופן שהענין היה צריך להאריך שלשים יום מועיל האמתלא (פ"ת).

(ה) כיוצא בזה - כגון שתבעה בעלה ואחותו או אמו עמה בחצר ואמרה "טמאה אני", ואח"כ חזרה ואמרה "טהורה אני ולא אמרתי לך טמאה אני אלא מפני אחותך ואמך שלא יראו אותנו", נאמנת, וכן אם אמרה "סבורה הייתי להיות נדה אבל עכשיו בדקתי עצמי ומצאתי שמחמת מכה בא חבורה בא אלי הדם" (ש"ך), עי' רדב"ז (פ"ת)¹⁶¹.

159 לא עשיתי

¹⁶⁰ כל שהאמתלא הוא שאומר על עצמו דעביד איסורא אין שומעין לו ועוד לא שייך אמתלא אלא בשעברה הסבה, ועוד אין אמתלא אחרי עשיית איסור (פ"ת אה"ע סי' יט ס"ב):

161 לא עשיתי

ש"ת רדב"ז חלק ד סימן רסד (אלף שלה)
אלף שלה) שאלה ראובן תבע את אשתו ואמרה לו טמאה אני ולמחר אמרה לו טהורה אני ומה שאמרתי לך אמש טמאה מפני שהייתי בכעס אם היא נאמנת או לא. ועיקר השאלה אי סגי באמתלאה כל דהו או דילמא בעינן אמתלאה כההיא דשמואל דאמרה לי אמש לא הוה בי חילא שהיא אמתלאה גדולה:

תשובה בפרק האשה בעי מיניה שמואל מרב אמרה טמאה אני וחזרה ואמרה טהורה אני מהו. אמר ליה אף בזו אם נתנה אמתלאה לדבריה נאמנת. תנא מיניה ארבעין זימני ואפילו הכי לא עבד שמואל עובדא בנפשיה עד כאן. ופירשו התוס' אם מועיל אמתלאה או לא דכיון דאיכא מיא תיזל ותטבול ולא תועיל ופשיט ליה דאף בזו מועיל אמתלאה והיינו לישנא דקאמר אף בזו. אי נמי איכא לפרושי דכיון דעל עובדא דנפשיה בעי לה שמואל וקאמר ליה רב אף בזו שאמרה לא הוה בי חילא והוה לן למימר אי קושטא קאמרה הוה לה למימר ליה הכי בהדיא וכן אם היה שם אחיה ואחותו אם איתא דקושטא היא הל"ל הכי בהדיא קמ"ל דאף בזו האמתלאה נאמנת כל שכן באמתלאה שהיא מתביישת מלומר אותה שהיא נאמנת. ומיהו בעינן שתהיה אמתלאה ניכרת שאין בה שום הערמה אבל אם נראה שיש בה קצת הערמה אינה נאמנת וכן כתבו המפרשים עלה דההיא דשמואל. וא"ת אמאי בעינן אמתלאה והא ק"ל הפה שאסור הוא הפה שהתיר דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה וגו' ו"ל הני מילי בתוך כדי דבור אבל לאחר כדי דבור אינה נאמנת אם לא נתנה אמתלאה לדבריה. הילכך בנדון דידן אם רגילה אשה זו להיות כעסנית או קפדנית שדרכה להיות נמנעת מבעלה מפני כעס וקטטה וקפידא נאמנת ואם לאו אינה נאמנת. כללא דמלתא עיקר הדבר תלוי אם יש באמתלאה צד הערמה כפי מה שנראה לבעלה הרגיל אצלה אינה נאמנת אפילו שתהיה הגדולה שבאמתלאות ואם אין שום צד הערמה באמתלאה אפילו שאמרה מפני כעס או מפני קטטה נאמנת ובעל נפש יפרוש כדעבד שמואל. והנראה לעניות דעתי כתבתי. דוד ן' אבי זמרא: לא עשיתי

(ו) רק שהיא באה ושוכבת כו' – עכ"ז הבעל חייב לשאול אותה "למה היא באה אצלו הרי אמרה אליו טמאה אני", דצריך להוציא האמתלא מפיה, אבל אם בתחילה אמרה "מרגשת אנכי כאב בבני מעיים וחוששת לשינוי וסת כו'", אז מותר לכתחילה בשכבה אצלו (ש"ך), ומש"כ הרמ"א היינו שונה מנדה שאסור לשאול אותה "אולי טהורה את וטעית" בכדי להרגילה אצלו (עי' &) (חור"ד), אשה שאמרה לבעלה "ביום ד' יגיע זמן טבילתה" ואחר זמן ביום ג' אמרה שטעתי בחשבון והיום יהיה זמן טבילתה, יש להחמיר אף על פי שהתורה האמינה לה, מ"מ בעל נפש יחוש, דלמא יצרה תקפה לבעילת הלילה, אבל אם הוא יום או יומים קודם, לא נחשדו בנות ישראל על כך (פ"ת).

(ז) אינה נאמנת – דרך משום בושה או אונס מקרי ואמרה "טמאה", אבל לעשות מעשה כזה ללבוש בגדי נדה אינה לובשת, אבל היכא דלא היה אפשר לה בענין אחר נאמנת, מעשה באשה אחת שילדה שלש פעמים בחודש השמיני וחששה שעין הרע גורם לה ורצתה להסתיר עיבורה מבני ביתה ושכנותיה והסכים בעלה שתאמר "טמאה אני" בתחילת עיבורה, כדי להסתיר עיבורה, בעלה מותר לבוא עליה בסתר לכו"ע, כיון דגלתה כן קודם שהחזקה עצמה לטמאה, ואפילו לא ידע בעלה מזה נאמנת (ש"ך)¹⁶², בכל מקום שהתורה האמין עד אחד לא מהני אמתלא להיות חוזר ומגיד, היינו דווקא כשאמר עדות זו בבית דין, עי' חו"מ (סי' כט ס"א), ועיין בשו"ת חוט השני סימן י"ג¹⁶³, וגבי "טמאה אני" כל שלא אמרה בבית דין, אם היו דנין על זה מטעם נאמנות באיסורין, אפילו "מבורדה? הייתי" בלא אמתלא היתה יכולה לומר, רק כיון דב"טמאה אני" יש גם כן סברא שעשתה את עצמה דבר אסור, ולכן צריכה אמתלא. אם כן אמתלא אינו מועיל רק נגד שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא, מה שאין כן בדבר שהוא מטעם נאמנות הנוגע לאחר, אז אפילו אמתלא אינו מועיל או דאין צריך אמתלא, ולפי זה מובן דברי הט"ז (סק"ב?) בענין אם אמרה ברבים טמאה אני, ואם כן החזקה נדה בשכנותיה לאו מטעם "שויה אנפשיה חתיכה דאיסורא" היא, וכל שנעשית חזקה על פי עדותה הוי כהגידה בפני בית דין ואינה יכולה לומר שוב "מבורדה הייתי", אבל דבר שיש לה חזקת היתר עד אחד אינו נאמן נגדו והא דנאמן לאסור בדבר שבידו הוא מטעם דיכולין להשוות חתיכה דאיסורא בדבר שהוא שלהן אכל העולם, וכיון דמטעם שויה חתיכה דאיסורא נגעו בה מועיל אמתלא (חור"ד).

(ח) החכם נאמן - דוקא החכם עצמו, כיון שהיא סומכת עליו ונמצאת שקרנית, משא"כ אם אין החכם לפנינו ועד אחד מעיד שהחכם אסר לה, אינו נאמן, והך נאמנות דחכם כאן היינו דוקא לענין איסור, אבל לענין ממון כגון להפסידה כתובתה, אין החכם נאמן יותר משאר עד אחד (ט"ז), הטעם שעד א' אינו נאמן כמו בכל עד מפי עד אם בא הא' וכפר אין השני האומר בשמו נאמן ועיין בתשו' הרב ס"ס ס"ס¹⁶⁴ (ש"ך), י"א דאם אמרה "פלוגי תיקן לי הכרי" והוא מכחישה, המכחיש נאמן, היינו דוקא בכרי, שיש לו חזקת איסור טבל, אבל היכא דלא איתחזיק איסור, האשה נאמנת. וכן בדבר שהוא של בעלים, אין החכם נאמן להכחיש. ועי' לעיל (סי' קכז ט"ז סק"ז?), ועיקר זה הי"א לא כתב זה רק באומרת שהיא יודעת שנתקן הכרי, רק שתולה בפלוגי, באמרה שהוא היה המתקן, וכיון שעל גוף הדבר היא מעידה, נאמנת בדבר שהוא שלה, שכיון שכל א' מכחיש את השני, הבעלים נאמנים על שלהן יותר, וכן בדבר שאין לו חזקת איסור המתיר נאמן. אבל פלוגי חכם טיהר לי וכיוצא בזה, שאינה יודעת ואינה מעידה כלל בהיתר גוף הדבר, רק מפי החכם, שאז כיון שהיא אינה מעידה על היתר גוף הדבר, והחכם על גוף הדבר מעיד שאסור, החכם נאמן, שאין שום אדם מכחישו לומר שהוא מותר, רק על גוף החכם מעידה. ועוד אף אם נאמין לה שהחכם אמר לה מקודם שמוותר, או שתיקן, הא עכשיו הוא חוזר ומגיד, ועי' לעיל (סק"ה?) שכל זמן שלא הוגד לפני בית דין, חוזר ומגיד, ועוד דנאמן במגו דאי בעי אמר מבורדה הייתי או טעיתי (חור"ד), עי' ט"ז לענין כתובה, ועי' אה"ע (סי' קטז ס"א וח"מ

¹⁶² עי' ט"ז לעיל סק"ג):

¹⁶³ לא עשיתי:

¹⁶⁴ לא עשיתי

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

וב"ש שם¹⁶⁵) ועיין בתוה"ש סק"ח ועי' בספר בני אהובה פכ"ג מהלכות אישות הלכה י"א מ"ש בזה¹⁶⁶ (פ"ת).

@@@ (ד) היה משמש עם המהורה ואמרה לו: נטמאתי, ופירש מיד, חייב כרת, שיציאתו הנאה לו כביאתו. כיצד יעשה, נועץ צפרני רגליו בארץ, ושוהה בלא דישה, עד שימות האבר, ופורש באבר מת. הגה: וימלא פחד ורתת על העצירה שצאה לידו. ולא יסמוך עליה, רק יסמוך על רגליו וידיו, שלא יהנה ממנה. ואם פירש ממנה בקשוי ובסוגג, שלא ידע שאסור לפרוש ממנה, יתענה מ' יום, ואינו כריכין להיות לרופים, רק כל שבוע שני ימים, כגון שני וחמישי, ובליל התענית אסור ביין ובשר. ואם לא יוכל להתענות, יפדה כל יום בממון שיתן לדקה, כפי ערך ממון שיש לו, כי עשיר יתן יותר קלת מעני, ויש להחמיר בתקובתו. וכל המרצה לשוב, זכות הוא לו. והאשה אינה כריכה כפרה. ואם שמה שלא בשעת וסתה, ומלאה אחר התשמיש דם, אפילו נמלא על עד שבו, מקרי אונס, אפילו לא בדקה תחלה. וא"כ כפרה לא הוא ולא היא:

(ט) ואמרה לו נטמאתי - אם הרגישה באמצע תשמיש ולא הגידה לו כלום עד אחר הפרישה הבעל אנוס גמור ופטור לגמרי, אך לענין האשה הוא ספק אם נקראת ג"כ אנוסה, כיון דנכנסה בהיתר יצרה אלבשה, והו"ל תחלתה באונס וסופה ברצון, דהו"ל אונס גמור או לא¹⁶⁷. היכא דצריך כפרה אין חילוק אף אם לא הגיע לעשרים שנה, דמשנעשו בני מצוה בשנים וסימנים, מתחייבים בכל חיובי תורה בב"ד של מעלה ושל מטה, ועמ"ש לקמן (סי' שעו סק"ג?) (פ"ת).

(י) נועץ צפרני וכו' - הוא הדין אם שימש סמוך לוסתה ונזכר באמצע תשמיש דצריך גם כן לפרוש ממנה באבר מת, כיון דאסור בתשמיש הפרישה באבר חי גם כן אסור (חור"ד), (ועמ"ש לקמן סי' קצד ס"א). ומש"כ כאן דוקא כשמוצאת דם באמצע תשמיש, אבל אם אמרה מרגשת אני, א"צ לפרוש באבר מת, דאימור הרגשת שמש הוא, אם לא שאמרה מרגשת אני בבירור שהוא דם¹⁶⁸ (פ"ת).

(יא) ושוהה בלא דישה - עיין (בשו"ת תשובה מאהבה ח"א ס"ס ע"ג) (פ"ת)¹⁶⁹.
(יב) יתענה מ' יום - עי' רמ"א או"ח (סי' תקסח ס"ד) דשלשה ימים רצופים עם הלילות חשיב כמ' יום, ובאדם חלש סגי בב' ימים, והמג"א כתב דמ"מ יותר טוב שיצום מפוזרים שבכל עת יהיה לבו נכנע ויהיו חטאיו נגדו תמיד. ואם עשה במזיד שיתענה ע"ב יום, ואם חטא ב' פעמים, בכניסה ויציאה, יתענה ב"פ ככה. והאשה היכא דצריכה כפרה מאחר דנשים תשושי כח הן יש להקל עליהן בתעניתם, ואף אם אחד מהם פטור, מ"מ יתענה ב' ימים או יפדה דלא יהא אלא נתכוין לבשר טלה ועלתה בידו בשר חזיר והעיקר להתוודות (פ"ת).

(יג) ובליל התענית - ראוי לנהוג שלא יאכל בשר ולא ישתה יין בליל שלפני התענית ובליל שאחר התענית (פ"ת).

(יד) והאשה אינה צריכה כפרה - כשם שהוא צריך לשהות בלא דישה כך היא צריכה לשכוב בלי נינוע גופה, וכשהיא פורשת ממנו בעוד האבר חי בעל כרחו ידיה, היא חייבת ולא הוא, ולהיפך הוא חייב ולא היא, ואם שניהם מרצונם פורשים עצמן זה מזה שניהם חייבין ששניהם עשו איסור, והרמ"א מדובר כשפירש ממנה בעל כרחו דאז האשה אינה צריכה כפרה (חור"ד), יש שלשה חלוקים בזה: אשה שיש לה וסת, בשעת וסתה ובעונה הסמוכה דאסורה לשמש, אם עברה ושמה ומצאה אח"כ על עד שלו, אפילו בדקה לפני תשמיש, צריכים שניהם כפרה, ואין כאן אונס, שהרי היה להם למנוע מתשמיש, ומזה לא מיירי הרמ"א ולא המחבר כאן (עי' קפד סק"ב). ב'. אשה שאין לה וסת כלל, שלזו יש מצריכים אותה בדיקה תמיד לפני התשמיש עי' לקמן (סי' קפו ס"ב), ואם לא בדקה אין זה אונס, אמנם אם בדקה אנוסים הם על תחלת התשמיש, אבל על הפרישה שפירש באבר חי, יש חילוק אם אמרה לו "נטמאתי ופרוש ממני", הרי גם היא רצונה בפרישה, הרי הרצון והנאה נחשבים גם לה למעשה, וק"ו אם סייעה בהפרישה, שגם היא

¹⁶⁵ שיש צד החולק על מקור דברי המ"ז, וכן מפסידה כתובתה, ומשמע מהח"מ שזה עיקר השיטה

וצ"ע:

¹⁶⁶ לא עשיתי

¹⁶⁷ לא עשיתי

¹⁶⁸ לא עשיתי

¹⁶⁹ לא עשיתי

נשמטת מתחתיו ואף היא חייבת. אמנם אם אמרה לו רק "נטמאתי" ולא אמרה "פרוש ממני" א"כ מה שהודיעה לו, היינו שימתין עד שימות האבר, ואם פירש באבר חי, היא נחשבת אנוסה ואינה צריכה כפרה, והוא צריך כפרה, ומזה מיירי המחבר והרמ"א, ונקט המחבר לשון המשנה "היה משמש עם הטהורה" בה"א הידיעה "הטהורה" בודאי, דהיינו שבדקה לפני תשמיש, ואפ"ה אם פירש באבר חי, חייב על הפרישה. וע"ז כתב רמ"א שהאשה א"צ כפרה שהיא אנוסה ממש, בין על הכניסה, שהרי בדקה, בין על הפרישה, שהרי לא אמרה לו פרוש. ושוב קאמר רמ"א, "ואם שמשה שלא בשעת וסתה", דהיינו שיש לה וסת ושמשה שלא בשעת וסתה, בזו אפי' לא בדקה תחלה מקרי אונס. וההפרש בין תחלת דברי הרמ"א ובין סיום דבריו הוא, שבתחלה מיירי באין לה וסת כלל, אלא שבדקה, וסיום דבריו הוא ביש לה וסת ושמשה שלא בשעת וסתה (פ"ת).

(טו) אונס – אבל אם נתחלפה לא אשתו בערוה חייב, וכן אם נדה היא וסבר שהיא טהורה, צריך כפרה (באר היטב), אשה שפשטה חלוקה בלילה קודם השינה והיה שלא בשעת וסתה והיתה עם בעלה באותה הלילה ולמחר לבשה חלוקה בעמדה מעל משכבה ומצאה בו כתם, א"צ כפרה שונה ממקרה של הבאר היטב, דבענין שיש לומר הו"ל למידע אבל הכא לא שייך כלל הו"ל למידע דלא מצינו שתהא האשה מחוייבת לבדוק חלוקה שמא תמצא בו כתם כל שלא הרגישה כלל ולכן א"צ כפרה, בפרט באיסור כתמים אין להחמיר. מי שבא על אשתו שלא בשעת וסתה ביום ל"א לראייתה, ואז הרגישה כובד באברים וזה דרכה בכל עת זיבת דמה, אף דעברו ימי וסתה ושוב אין לבעל לחוש כלל, מ"מ מאחר שהרגישה הכובד וזהו וסת הגוף, היה לה לחוש לו, ומה שחשבה עצמה למעוברת ולא חששה כלל לכובד אברים, מחשבת שטות הוא, ע"כ אם קודם התחלת התשמיש הודיעה לבעלה שמרגשת כן. שניהם צריכים כפרה על שתיים על הכניסה ועל הפרישה ואף על גב דלענין חטאת אינם חייבין אלא כל א' חטאת א', מ"מ תשובה וכפרה מיהא בעי על כל כח וכת, ואם לא הרגישה עד תוך התשמיש, והודיעה לו, הבעל שוגג והיא פטורה, דאנוסה היא. ואם לא הודיעה לו כלל, הוא אונס ופטור, והיא האשה קרובה למשמשתו נדה וצריך לאיים עליה הרבה שלא תבוא להכשיל בעלה עוד. ולענין אם צריכה כפרה יש ספק עי' לעיל סק"ט), אשה שאירע לה פחד פתאום ואח"כ בלילה שמשה ולמחר מצאה סדינה מלוכלך בדם, וגם על עד שלו שבודאי בשעת תשמיש היה, אין צריכים כפרה כיון דהיה שלא בשעת וסתה, ואף שקודם תשמיש נתפחה והפחד עלול להביא דם, היינו שהפחד מרפא ומתחלחלת לשעה ברגע הפחד ומרגשת בעצמה, ואיננו כשאר מקריים, שחיישינן שמא ראתה טיפת דם כחרדל או שמא ארגשה ולא אדעתה, כי אם יצא ממנה דם יצא בשפע ולשעתו ובהרגשה רבה, כי זה ענין חלחול דקרא, ואם לשעתה לא הרגישה תו לא חיישינן לה להצריכה בדיקה או פרישה כלל וממילא בנ"ד אינם צריכים כפרה. אשה שמצאה כתם והראתה לחמותה ואמרה שהיא טמאה ושוב הראתה למרשעת אחת ואמרה שאם הכתם חולף הולך ע"י רוק הרי היא טהורה, עי' ס"ט (סי' ק"צ ס"ק כ"ב)¹⁷⁰ ושמשה עם בעלה תרווייהו צריכים כפרה ומכ"ש המרשעת הזאת שהורה רעה להכשיל אחרים שראויה לעונש מר ומ"מ אף שהם קרובים למזיד אין להחמיר עליהם טפי מהמבואר ברמ"א, כיון דליכא אלא איסור דרבנן (פ"ת).

Commented [O95]: ל
מה לא על כל שניה
ותועוזה?

סימן קפו – דיני בדיקת אשה בין לפני תשמיש בין לאחר תשמיש, ובו ה' סעיפים:
(א) אשה שיש לה וסת קבוע, אינה צריכה בדיקה כלל, לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש. ואדרבה, אין לה לבדוק בפני בעלה בשעת תשמיש, כדי שלא יהא לבו נוקפו. והרמב"ם ז"ל מצריך לבדוק אחר תשמיש, היא בעד אחד והוא בעד אחד, ולראות בהם שמא ראתה דם בשעת תשמיש. ולדעתו, הצנועות בודקות עצמן אף קודם תשמיש. (וסנרא הרמב"ם הלא עיקר, וכן נהגו):

- (א) וסת קבוע - אשה שלא ראתה מעולם דהיינו בתולת דמים בחזקתה קאי, וא"צ בדיקה לבעלה (פ"ת).
- (ב) והרמב"ם ז"ל מצריך לבדוק - בדיקת אשה שאין לה וסת כשאינה עסוקה בטהרות אין צריכה בדיקת חורין וסדקין, דאין צריכה בדיקת חורין וסדקין רק הבדיקה של הפסק טהרה ובדיקת שבעה, ולבעלה בקנוח סגי, רק שתשהה העד על גופה שיעור וסת המבואר לקמן (סי' קצ סנ"א), ולבדוק בדיקת חורין וסדקין מנעו, דבבדיקה כזו ודאי דיהיה לבו נוקפו,

אבל מחמת קנוח לבד ודאי דלא יהיה לבו נוקפו (חוו"ד), אפילו מינקת ומעוברת וזקינה וקטנה (רע"א).

(ב) אם אין לה וסת קבוע, שלשה פעמים הראשונים צריכין לבדוק קודם תשמיש ואחר תשמיש, הוא בעד שלו והיא בעד שלה, ואם הוחזקה באותם שלשה פעמים שאינה רואה דם מחמת תשמיש, שוב אינה צריכה בדיקה כלל, לא לפני תשמיש ולא לאחר תשמיש. ולהרמב"ם והרא"ש, כל זמן שאין לה וסת צריכה היא בדיקה לעולם, קודם תשמיש ואחר תשמיש, והרמב"ם מצריך שגם הבעל יבדוק עצמו אחר תשמיש. הגה: ואין לריכין לזדוק עצמם אחר כל תשמיש ותשמיש שעושין כלילה אחת, אלא מקנחין עצמן כל הלילה בעד, ולמחר לריכין בדיקה, ואם נמלא דם טמאה. קנחה עצמה בעד, ואזדה, לא תשמש עד שתזדוק עצמה, הואיל ואין לה וסת:

(ג) ג"פ הראשונים כו' - עיקר להלכה דלא בעי בדיקה כלל לבעלה, מיהו נ"מ באשה שראתה דם מחמת תשמיש דצריכה בדיקה ג"פ ומשמת בעדים, וכל שלא ראתה מחמת תשמיש א"צ בדיקה כלל, דלענין כתובה שהוא ממון, יכול הבעל לומר, כיון דאין לה וסת איני רוצה ליתן לה כתובה ולשמש עמך אלא בעדים, שמא תהיה רואה דם מחמת תשמיש, ומשמש בעדים ג"פ שתהא יוצאת שוב מחשש רואה דם מחמת תשמיש, אבל ודאי אי הבעל לא קפיד משום כתובה לענין איסור נמי לא בעי בדיקה כלל (ש"ך), עי' ש"ך דפסק דאם ראתה פעם אחת דשוב צריכה בדיקה ג' פעמים שתחזק באינה רואה דם מחמת תשמיש, ועיקר דכל שנקבע בפעם אחת נעקר בפעם אחת ואינה חוששת שוב (עי' לקמן סי' קפט ס"ב), ולכן להלכה, אשה שיש לה וסת אם נולד בה ריעותא שוב, צריכה בדיקה אחר תשמיש, ונעקר בפעם אחת, וכיון דבדיקה פעם אחת ולא מצאה שוב אינה חוששת, ובאין לה וסת בעי בדיקה ג' פעמים, וזה אפילו שמצאה פעם אחת דם בליל תשמיש אפילו במופלג מהתשמיש בעי בדיקה ג' פעמים דוקא אחר כך, שתחזק באינה רואה דם מחמת תשמיש. אבל לעולם צריכה בדיקה ואפילו קודם תשמיש, היינו קנוח וכמש"כ סק"ב). ובעיקר הבדיקה אי צריכה לאור הנר הוא מח' ראשונים, וכן גבי בדיקה ונאבד העד דצריכה לבדוק מחדש קודם תשמיש הוא מח', והרמ"א הקיל (חוו"ד), עי' ש"ך וי"א דבמקום שנהגו להקל אין להחמיר אבל בלא"ה אין להקל נגד פסק המחבר והרמ"א. עי' ח"ד והקנוח צריך להיות בשעה שאינה שוכבת אפרקיד (פ"ת).

(ד) ולמחר צריכים בדיקה - צ"ע אם גם קודם התשמיש תוכל לבדוק על סמך שתראה למחר על העד או דוקא בבדיקה שאחר תשמיש יכולה לעשות כן, אבל קודם תשמיש צריכה לבדוק ולראות לאלתר¹⁷¹, ועי' ח"ד סק"ג, ועמ"ש לקמן (סי' קפח סק"ג?) (פ"ת). (ה) ואין לה וסת - אפילו אשה שאין לה וסת, אם היא מעוברת שמסולקת דמים, א"צ בדיקה, וה"ה למניקה דחד טעמא הוא (פ"ת).

(ג) אשה שאינה רואה בפחות מי"ד ימים אחר טבילתה, אבל לאחר י"ד ימים אין לה קבע, עד י"ד יום דינה כדין אשה שיש לה וסת:

(1) דינה כדין אשה שיש לה וסת - צ"ע בהלכה זו, שכן אם אשה רואה תמיד אחרי ל' יום, הרי עי' ש"ך (סי' קפט סק"ל?), ודברי שם סק"ב(?), שהיא צריכה לחשוש לעונה בינונית (חוו"ד).

(ד) יש לאדם להניח את אשתו שתבדוק בעד שלו, מתוך שנאמנת על שלה, נאמנת על שלו:

(ה) אם ראתה דם מחמת תשמיש שלש פעמים רצופים, אסורה לשמש לעולם עם אותו בעל, ויתבאר בסימן שאחר זה:

סימן קפז - דיני אשה הרואה דם מחמת תשמיש, ובו י"ד סעיפים:

(א) ²⁹⁰אשה שראתה דם מחמת תשמיש ²⁹¹מיד, ²⁹²בכדי שתושיט ידה ²⁹³לתחת הכר, או לתחת הכסת, ותטול עד לבדוק בו, ותקנה עצמה, משמשת ג"פ. אם בכל ג' פעמים רצופים ראתה דם, ²⁹⁴וכ"ס אס מלאה ג' פעמים דם על על (טו), אסורה לשמש עם בעל זה, אלא תתגרש ותנשא לאחר. נשאת לאחר, וראתה דם מחמת תשמיש ג' פעמים רצופים, אסורה לשמש גם עם אותו בעל, אלא תתגרש ותנשא לשלישי. ואם גם עם השלישי ראתה דם

מחמת תשמיש ג' פ' רצופים, לא תנשא לאחר אלא אסורה לכל עד שתבדוק. הגה: 295 וי"א שאין לנו בקיאות איזה מקרי מחמת תשמיש, כי אין בקיאות בשיעור הנזכר, ולכן כל שרואה ג' פ' סמוך לתשמיש מקרי לדין מחמת תשמיש, ונאסרה על בעלה. 296 ואלו ג' פ' כריכים להיות רצופים, אבל אם לא היו רצופים לא נאסרה על בעלה. (וכן כתב המחבר בסמוך). 297 ואין חילוק בין אם ראתה ג' פעמים מיד שגשגה, ובין נתקלקלה אח"כ וראתה ג' פעמים. 298 וכל זה לא מיידי אלא בראתה סמוך לתשמיש, אבל אם לא ראתה סמוך לתשמיש, לא נאסרה על בעלה, ומותרת לו לאחר טהרתה תמיד ודינה כמו שאין לה וסת.

(א) מיד בכדי כו' - כלומר דאם ראתה מיד בשיעור זה, אף על גב דיש מקום לומר דאחר תשמיש ראתה, מ"מ כיון דהיתה חייבת אשם תלוי, מקרי "רואה מחמת תשמיש". אבל אם רק ראתה אחר השיעור הזה, מותרת לבעלה, אף על גב דיש מקום לומר שקודם לכן היתה דם, יצאה מכלל רואה מחמת תשמיש. וכן אם בדקה מיד אחר תשמיש, ולא מצאה דם, ואח"כ ראתה דם, אפילו תוך שיעור זה, לא מיקרי "רואה מחמת תשמיש". וכל היכא דלא מיקרי רואה מחמת תשמיש אפילו ראתה כמה וכמה פעמים מותרת (ש"ך), אם ראתה ג' פעמים בליל תשמיש מופלג מתשמיש, אסורה בפעם ד' לשמש שני תשמישין בלילה אחד, משום עונה הסמוכה לוסת, עד שתיעקר ג' פעמים, עי' לקמן (סי' קפט סכ"ד) דכל שאין הראיה מובלעת בתוך הוסת, אסורה כל אותה העונה שאחר הוסת, ואפילו לפי הצד החולק וסובר דכיון שתחלת הראיה מובלעת בתוך הוסת דאינה אסורה כל העונה דבתר תחלת הראיה אזלינן, מודה במקום שכל הראיה הוא אחר הוסת, אסורה כל העונה. ואין להקשות דהא בסעיף כ"ד מבואר דהיכא שאין הראיה מובלעת דאסורה מתחלת הוסת, אם כן תהיה אסורה גם כן מתחלת התשמיש, יש לומר דלא החמירו במקום עיגון משום עונה הסמוכה לוסת (חוו"ד), אם בשעה שראתה מחמת תשמיש עדיין לא היה לה וסת קבוע כלל, ואח"כ נקבע לה וסת קבוע, בין בימי החודש בין וסת הפלגה, משום דהא דרואה ג' פ' מחמת תשמיש, אסורה היא מטעם וסת, דאמרינן קבעה לה וסת במעשה התשמיש, והרי עי' לקמן (סי' קפט סי"ז) דוסת שנקבע מחמת אונס כגון שקפצה וראתה אפילו אירע כן כמה פעמים אינו כדין וסת קבוע אם לא קבעה אותו לימים, רק דמ"מ חוששת לו אם אירע ג' פ' כמו לוסת שאינו קבוע, ומעתה זהו עצמו דין אשה הרואה מ"ת דהרי מה בין קפיצה לתשמיש וא"כ כיון דהוא רק וסת שאינו קבוע, לפ"ז בנדון הנ"ל, כיון שנקבע לה וסת קבוע שוב אינה חוששת לוסת שאינו קבוע כלל, אפילו לא נעקר עדיין הוסת שאינו קבוע (עי' סי' קפט ש"ך סק"מ?) ואז היא מותרת לשמש עם בעלה ואם שוב תראה מ"ת פעם ראשון אז פעם השני תפלוש ליל טבילה ותשמש בלילה שאח"כ ואם שוב תראה מ"ת תחזור ותטבול ותשמש פעם שלישי ואם שוב תראה אז תבא לשאול לגדולי הדור, ועיין ח"ד סק"ה) שחולק עליו (פ"ת).

(ב) משמשת ג' פעמים - פי' כולל אותה תשמיש שראתה כבר דם מחמתו (ט"ז), דהיינו עוד ב' פעמים (ש"ך), נראה דסותר דברי עצמו בסימן קפ"ו. ועיין בתורת השלמים בסימן זה ס"ק ב' מה שכתב שם דהשו"ע מדכתב לשון הגמרא סבירא ליה דראיה ראשונה לא ממנינא היא, (ובש"ע) [ובש"ך] מבואר להדיא דראיה ראשונה ממנינא, ע"כ (דג"מ) 172, עי' לעיל (סי' קפו סק"ב?) דאם ראתה פעם אחת אפילו במופלג מהתשמיש אפילו אין ידוע אם היה מחמת תשמיש, הרי נולד בה ספק, ושוב צריכה בדיקה ג' פעמים שתצא מספק רואה דם מחמת תשמיש. וזהו דוקא באשה שאין לה וסת, אבל באשה שיש לה וסת, אף שנולד בה ספק, אינה צריכה בדיקה רק פעם אחת, וכשלא ראתה פעם אחת, שוב אינה צריכה בדיקה. והנה אם בדקה עצמה שתי פעמים סמוך לתשמיש וראתה, ואחר כך שמשה כמה פעמים בלא בדיקה כלל, ואחר כך בדקה עצמה תיכף אחר תשמיש פעם אחת ומצאה דם, הוי כשלש פעמים רצופין והחזקה זו להיות רואה דם מחמת תשמיש, דדוקא כשבדקה באמצע הג' פעמים ולא ראתה, אז הימים הראשונים יפלו ומכאן ואילך מתחיל חשבון חדש, אבל כשלא בדקה בינתיים, מצטרפין, אפילו הראיות הרחוקות (חוו"ד), עי' ט"ז וש"ך וי"א שצריך ג' פעמים נוספים על הראשון, כיון שלא בדקה מלפני תשמיש (פ"ת), עי' ח"ד, ועי' מש"כ לעיל (סי' קפו סק"ב?), אשה שאמרה שראתה ג' פ' רצופים דם מחמת תשמיש ואחר כך כשחקר הרב אימתי היתה הבדיקה ואמרה בפעם שניה לא בדקה עצמה תיכף מחמת שלא הרגישה כלום רק ביום שלאחר הטבילה בדקה ומצאה דם, אין זו בגדר רואה מחמת תשמיש כיון דבפעם ב' לא בדקה תיכף ולא אמרינן נתגלה הדבר למפרע, אמנם אם יש ג' פ' לבד זה אסורה כנ"ל בשם ח"ד, והיא נאמנת שהרי אין כאן

Commented [O96]: ד
יינו לפי התרומת
הרשן?

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

חזרה, כיון שיכולה לתרץ דבריה ולא היה במשמעות דבריה ענין איסור ברור, אבל אם אחר התשמיש לא אמרה לבעל רק ביום שלאחר התשמיש אמרה כן, אפשר לומר שאינה נאמנת וצ"ע אם בשני פעמים הראשונים אפילו אם אמרה אחר זמן רב נאמנת כיון שאינה נאסרת מיד עד שתראה ג"פ ועיקר הקפידה הוא רק על פעם הג' (פ"ת).

(ג) רצופים כו' - כלומר בלי הפסק תשמיש של היתר בינתיים, אבל א"צ ג' לילות רצופים כדלקמן (סי' בהג"ה) (ש"ך).

(ד) על עד שלו - דבכה"ג אפי' מצאה זמן מופלג אחר התשמיש, מקרי רואה מחמת תשמיש, דע"כ מחמת תשמיש הוא (ש"ך), כ"ז מיירי שנמצא בעד שלו שהוכן לקנח בו אחר תשמיש וקנח עצמו בו, אבל אם לא קנח בעד שלו רק שנמצא בכותנתו, לא הוי רק כמו שאר כתם הנמצא ולא מצינו שנחוש בכתמים בבגד האיש כ"א בבגדי אשה (עי' לקמן סי' קצ סק"ב?), וי"א דאפילו אם נמצא נמי בכותנת שלה יתכן שבא לאחר זמן שיעור אשם תלוי ומה שנמצא בשלו אפשר שהגיע ממקום אחר, ועי' לקמן (סק"מ?). מעשה שאירע אשה אחת שלחה לשאול על סדין בתורת כתם שהיה בו בכמה מקומות כתמים ולא היה בכל אחד כגריס והמראה שבינתיים היה מקום ספק, אם מצטרף. וכאשר שלח המורה לחקור אם יש לה במה לתלות. השיבה כי יש לתלות בבעלה לפי שתיכף אחר התשמיש קינח הבעל את האבר בהסדין, והסדין היה נקי ובדוק, וזה אירע ד' וה' פעמים, וטמאתה את המראה כי לא ידעה דבר שיהיה בזה דבר חמור, ובכל פעם היא בודקת עצמה בשחירות אחר התשמיש ואינה מוצאת שום דבר ולבעלה כאב בצידו והכאב נמשך לפעמים לפניו סמוך לאבר ובשתן לא נמצא שום אודם, גם לא שום כאב, רק זה מקרוב נראה על סדינו שהיה מלוכלך בש"ז כעין מראות אדומים ששלחה לשאול, ולאשה הנ"ל יש לה וסת קבוע יש להקל דאין זה בגדר רואה מחמת תשמיש, דאין הדבר ברור שהיה יותר מכגריס, גם הוא מקום שהפישפשוין? מצויין שנוכל לתלות כתורמס?, גם נראה שלא היה בבירור במקום שהבעל קינח עצמו, רק שרגיל לקנח שם. גם לא מצאה תיכף בלילה אחר קנוח בעלה ולא ראתה הכתם עד הבוקר, מעתה אינו בגדר "עד הבדוק", כיון שנוכל לתלות שאח"כ נעשה ע"י מאכולת? וכדלקמן (סי' קצ סל"ד), ואף על גב שנמצא איזה פעמים עכ"ז, לא יצא מדין כתם שתולין במה שיכולין לתלות, ואפילו הוי בגדר ספק, מ"מ נוכל לצרף בזה דעת הרמ"א (&) באשה שיש לה וסת אם יש מקום לתלות במכה אף על פי שאינה יודעת שמכתה מוציאה דם, ולכן יש להתירא לשמש עוד עכ"פ פעם אחד ושתבדוק אח"כ היא ובעלה כדי לעמוד על הבירור, ונכון להתיר לתקן מה דאפשר, לשמש בלילה שניה ויותר נכון להתיר לה לטבול ביום השמיני קודם מנחה, ותלך לביתה בלילה ומותרת לשמש מיד, כיון דהוי לאחר עונת הוסת, גם י"ל דמלילה ליום לא קבעה, ואם טבול בלילה אולי חו"ש? תראה עי"ז, רק בזה לא יהיה עקירת וסת אם לא תראה כיון שלא טבלה בלילה, וגם לבדוק מי רגלים שלו שמטיל פעם ראשון אחר התשמיש (פ"ת).

(ה) אסורה לשמש - ברואה מחמת תשמיש יש לחוש לשני חששות, או שהיא מחמת חולי, וכן יש לחוש לוסת של חימוד התשמיש או לשאר מקרי התשמיש, וכשהיא מחמת חולי לא שייך לומר אין כל אצבעות שוות, וכשמכניסה שום דבר להמקור מחויב לצאת דם מהמקור מחמתה, אבל בדם שבא מהמקור וסת של חימוד או מקרה התשמיש, שייך לומר אין כל אצבעות שוות. ואין לומר דנתרפאת כשלא נפל ממנה חרדת דם ולא עשתה שום רפואה לנפשה, דלא כש"ך (סק"טו). אין למדין משפופרת להקל כלל כי אינו בגדר אחד כלל ברוב פעמים, ואין מביאין ראיה מהשפופרת להקל ולעקור הוסת, אם בדקה עצמה תחת הבעל הראשון ומצאה על ראש המוך דגם כן נאסרה לכל העולם כמו שכתב הש"ך ס"ק י"ג, מכל מקום אם בדקה אחר כך עוד פעם אחת בשפופרת ולא מצאה, דמחשש חולי יצאה כיון דלא מצאה עכשיו, מותרת להנשא לבעל שני, כיון דלבעל הראשון אינה אסורה רק מחשש וסת כמו שכתבתי לעיל, ולגבי בעל לא נחשב זה לוסת, דנגד וסת אמרינן אין כל אצבעות שוות, ועי' לעיל סק"ז? שהביא צד המתיר אשה שראתה מחמת תשמיש ולא היתה לה וסת קבוע, ואח"כ נקבע לה וסת קבוע, ואין לסמוך על זה דלאו מטעם וסת לחודיה נאסרה רק מטעם חשש חולי הממלאה ונופצת, דאפילו בימי עיבור והנקה שאינה חוששת לוסת חוששת ברואה מחמת תשמיש, מ"מ אין לאשה לבדוק עצמה בימי עיבור והנקה, דאין ראיה כל כך משעה שהיא מסולקת דמים, אמנם אם בימי עיבור והנקה ראתה ג"פ, אסורה לבעלה (חו"ד), וי"א דאם נתעברה בביאה שלישית שראתה מחמת תשמיש תמתין עד שיהיה הוכר עוברה ומותרת לבעלה כל ימי עיבורה ומניקתה, ואם גם בימי עיבורה תראה מ"ת תחזור ותיאסר ואף אם לא תראה מ"מ כשיפסוק ימי העיבור וההנקה תחזור לאיסורא דמה שלא ראתה בימי עיבור והנקה לא

מהני לעקור הוסת הראשון שקבעה לראות מ"ת, ואם תראה ג"פ מחמת תשמיש בימי מניקתה אי אסורה כל ימי מניקתה תלוי במחלוקת הט"ז (סי' קפט סקמ"ח) הסובר דאפי' לוסת שאינו קבוע חוששת מעוברת ומניקה, אבל הש"ך (סי' קפד סק"ט) דדוקא בוסת קבוע חוששת, וא"כ כיון דרואה מ"ת אינו נחשב וסת קבוע, לא היתה צריכה לחוש כל משך כ"ד חודש, ועמש"ל (סי' קפד סק"ד?) דהש"ך עצמו סובר ג"כ דאפילו בפעם ראשון חוששת, וגם אפשר דהא דוסת שנקבע ע"י עונות נחשב אינו קבוע רק לענין עקירה, דנעקרה בפעם אחת, אבל לחוש לו בימי מניקתה, אפשר שצריכה. וגם זה שתשמיש מקרי אונס אינו מוסכם וגם ע"י רמ"א (סי' קפז ס"י), וכל זה אם כבר עברה ושמה וכו' לשון עבר מורה לאסור לכן בהיתר זה לא אקבע. אשה שראתה דם מחמת תשמיש ב' פעמים טרם שהוכר עוברת, ופעם ג' אחר שהוכר עוברת, אם היו כל הג' פעמים בימי עיבור אחר הכרת העובר או בימי הנקה ה"ל רואה דם מ"ת ממש, ואף על גב דקי"ל (סי' קפט ס"?) דאין אשה קובעת וסת בימי עיבורה ומניקה, היינו להיות כוסת קבוע, אבל מיחש חוששת, ואם כן כיון שראתה ג"פ מחמת תשמיש, צריכה שתחוש ואסורה לשמש, אבל נעקר בפעם אחת אם עברה ושמה כו', וגם אשה זו שראתה נמי ב"פ קודם הוכר עוברת ופעם ג' אח"כ, היא רואה מחמת תשמיש גמורה ויש לסמוך על דעת הצד לעיל סק"ב) שלא לצרף ראייה ראשונה כיון שלא בדקה תחלה ותידון כרואה ב"פ מ"ת ועתה לא ישמש עמה עד שתשאל לרופאים ותעסוק ברפואות וכיון שאינה מוחזקת ועדיין תוכל להאמין לרופאים שנתרפאת ותשמש פעם ג' ותראה לדחות התשמיש הג' ההוא עד אחר ה' או ו' חדשים לעיבורה שאינה עלולה לראות באותן הימים דכל טצדקי שנוכל לעשות שלא תקלקל עצמה נעשה לה (פ"ת).

(ו) ותנשא לאחר. לפי שאין כל אצבעות שוות (ט"ז) ולענין כתובה, עיין באה"ע (סי' קיז ס"?) (ש"ך), אם ראתה שפע דם אין להתירה להנשא לאחר, שעיקר ההיתר שמוותרת לשני מקום ספק ספיקא שמא מהצדדים ושמה אצבע של השני לא תהיה שוה לראשון אבל כשיורד בשפע והוא ודאי מן המקור אין כאן ס"ס ואף אם בב' פעמים ראשונים לא ראתה בשפע רק בפעם הג' אין הדבר ברור להתירה לאיש אחר ואפילו בדיקת שפופרת יש לפקפק בה כיון שע"י שפע דם שיצא ממנה נתברר שהוא מן המקור הרי היא בכלל כל הממלאה ונופצת (פ"ת).

(ז) ותנשא לג' - שלא הוחזקה לראות מחמת כל האצבעות אלא עד הג', וזה שלא נאסרה לג' אחר הביאה הראשונה, לפי שאין כל הכחות שוות, ושמה בעילה ראשונה היתה בכח מרובה ולא הוחזקה אלא בג' ביאות לכל א' וא' (ט"ז), ע"י באה"ע (סי' ט ס"?) מ"ש בזה (ש"ך), זקינה שפסקה מלראות זמן רב והתחילה לראות מחמת תשמיש ומרגשת צער וכאב אינה צריכה בדיקת שפופרת, אך אם ראתה בילדותה ג"פ מחמת תשמיש, לא מהני מה שהזקינה אח"כ, וצריך עיון לדינא. אשה שראתה ג' פעמים מחמת תשמיש ונתעברה וילדה מותרת לשמש אח"כ לאחר שתטבול בימי טוהר, ואם אינה רואה, יש לומר דמותרת לשמש אח"כ אפילו לאחר שעברו ימי טוהר, ויש חולקים על זה משום דמימי טהרה לימי טומאה, כשם שאינה קובעת כך אינה עוקרת, וגם אפילו לאחר ימי טוהר, כל ימי משך ההנקה לא מהני מה ששמה ולא ראתה כדלעיל סק"ד? (פ"ת).

(ח) עד שתבדוק - פי' בבדיקת שפופרת הנזכר בסעיף ב' (ט"ז), אשה שראתה ג"פ מחמת תשמיש והזקקה לבדיקת שפופרת, אם נתעברה בתשמיש האחרון לא מהני לה בדיקת שפופרת כל ימי עיבורה וימי מניקתה, אכן כ"ז אם בדקה ולא מצאה כלל לא מהני, אבל אם מצאה בצדדי השפופרת שההיתר הוא משום דדם מצדדים קאתו, מהני, ואם תבדוק בשפופרת צריכה מתחלה נקיים וטבילה (פ"ת).

(ט) ונאסרה על בעלה כו' - צ"ע אי מחמרינן מה"ט דאין אנו בקיאים לאסרה לכל העולם היכא שהוחזקה בשלשה אנשים כן (ש"ך).

(י) מיד שנשאה כו' - ע"ל סעיף י"ג דין בתולה (ש"ך).

(ב) ²⁹⁹ביצד בודקת, נוטלת שפופרת (פירוש קנה חלול של עופרת) של אבר¹⁷³(יא), ופיה רצוף לתוכה, ונותנת בתוכה מכחול(יב) ובראשו מוך, ומכנסת אותו באותו מקום ³⁰⁰עד מקום שהשמש דש(יג), נמצא דם על ראשו בידוע שהוא מן המקור, ואסורה(יד), ואם לאו(טו), בידוע שהוא מן הצדדין, ומותרת(טז). (י"א³⁰¹ואף בזמן הזמיז) יש לסמוך אצדיקה זו:

(יא) של אבר כו' - ה"ה גם בשאר מיני מתכות לאפוקי של עץ דלא דמסרטט וה"ה של ברזל דלא דמסרטט ועיין עוד שם כמה חילוקי דינים¹⁷⁴ (ש"ך), בדיעבד שבדקה בשל עץ, מהני, שהרי הטעם דמסרטט הוא דשמא באמת לא יהא דם, רק ע"י הסירוט יוציא דם, ותמצא על ראשו ונטמא אותה בחנם, וא"כ סוג החומר הוא רק להקל עליה, אבל אם בדקה בשל עץ ואפ"ה לא נמצא על ראשו מהני. אמנם לפמ"ש (לעיל סק"ז? ולקמן סק"ד? וי"ז?) דאם מצאה בצדדי השפופרת קיל יותר מאם לא מצאה כלל, אם בדקה בחומר שאסרו חז"ל, לא ניתן לה הקולא של מצאה בצדדים, רק דינה כמי שלא מצאה כלל, וחוששים שמה שנמצא הוא ע"י הסירוט, וצ"ע (פ"ת).

(יב) מכחול - פירוש קיסם? ואם הכניסה רק את הקיסם, לא היתה יודעת אם מהמקור אם מהצדדין ע"כ תכניסנו בשפופרת שמפסיק בין הקיסם לצדדין. והמוך הוא בשביל שיהא הדם ניכר בו, ועוד שלא יסרטט ויוצא דם (ט"ז), מתחלה מכנסת השפופרת עד מקום שהיא יכולה ואח"כ מכנסת המכחול בתוך השפופרת ובראשו מוך ודוחקת אותו עד שתגיע סמוך לצוארי הרחם וה"ה כשהיא מוציאה, מוציאה תחלה המכחול מתוך השפופרת (פ"ת).

(יג) עד מקום שהשמש דש - א"צ להכניס השפופרת עם המכחול והמוך רק עד מקום שהיא יכולה ומשערת בעצמה לפי אומד דעתה שהגיע עד מקום שהשמש דש ואשה בעצמה נאמנת ע"ז וא"צ כלל לדחוק השפופרת למקום צר ודחוק ואין לנו לחוש שמא לא הכניסה כשיעור דישה דלא ניתנה תורה למלאכי השרת (ש"ך),¹⁷⁵ (פ"ת), יש לעשות השפופרת כשיעור אבר בינוני (פ"ת).

¹⁷⁴ לא עשיתי

¹⁷⁵ שו"ת ב"ח החדשות סימן לד'

הלכות נדה

זאת השיב הרב מוה"ר וייפוש מקראקא להרב מוה"ר וולק כ"ץ מלבוב.

מ"ש מר בענין בדיקת השפופרת שלפי מה שכתב הרמב"ם שאותו הבדיקה צריך שתהא עד צואר הרחם וכבר כתב הרמב"ם שהמקום שהשמש דש הוא בפנים בצוואר הרחם והוא המקום הנקרא פרוזדור בלשון חכמים והאבר נכנס לשם בשעת תשמיש עד מקום השיניים שהם בקצה הפנימי של הצוואר אצל החדר והאם עצמה ולפי"ז יצטרך להיות הבדיקה ג"כ באותו הצוואר עד סמוך לשיניים שהם בקצה האחרון שם הצוואר בצד הפנימי וע"ז כתב מל"ת זאת הבדיקה הוא קשה מאוד כי אותו הצוואר הוא נסתם הרבה מאוד אפילו בראש החיצון ובדוחק גדול תוכל להכניס האצבע שם ואיך תכניס שם השפופרת גם היא צריכה להכניס שם גם האצבע כדי לכונן אותו הפתח כיון דאותו הפרוזדור והצוואר אינו קבוע בחוץ אלא תלוי ועומד בתוך הגוף ומתנדנד כמו שאומרות הנשים וקושיא זו יקשה יותר בבדיקת הנשים בהפסקת טהרה לז' נקיים שהפקחות שבהם אומרת שא"א להכניס שם העד כ"כ בעומק ואפילו המדקדקות אין עושין כן אלו הן תוכן דברי מל"ת.

והנה במ"ש מר בענין בדיקות הז' נקיים והפסקות טהרה שאין הנשים עושין כן כבר קדמוך רבנן בזה שכבר הרגיש מהרא"י בזה וכתב דכיון דא"א לנשים כולי האי אין להחמיר עליהם ביותר וכ"כ הב"י ע"ז וז"ל ודברים אלו קשים בעיני שא"א לאשה להכניס העד כ"כ בעומק ואם תדחוק להכניסו כ"כ בעומק תתקלקל עצמה ע"י שיסרט המקום בפנים ע"י בדיקה זו ויוציא דם כו' וזכורני כי בנערות ראיתי זקנות שהי' מגממות על בדיקה זו לומר שא"א לעשות כו' ע"ל. אך עיקר קושיא הוא במה שסיים הב"י וכתב שלכל הפחות בדיקות ההפסקה ובדיקות פ"א מימי הספירה הנקיים צריכה לעשות כן ולבדוק עד מקום שהשמש דש שם כו' והנשים אומרים שאפילו המדקדקים ובעלת הנפש אין עושות כן ושהוא נפלא בעיניהם להכניס האצבע עם העד לצד פנים מחמת גודל דוחק הסתימה כו' ולפי"ז איך יצאת ידי חובת הבדיקה להרא"ש וטור ור"י ודברי הב"י בפשרתו הנ"ל וכן בבדיקת השפופרת האשה הרואה דם מחמת תשמיש איך יוצאין אליבא דכ"ע ע"כ תוכן דברי התמי':

והנה הנ"ל בענין בדיקת האשה הרואה בשעת תשמיש ע"י השפופרת בודאי הוא צריך להיות עד מקום שהשמש דש כיון דאנן חוששין שמא מחמת פגיעת השמש בצוואר הרחם בא הדם ולפי זה אנו צריכים גם כן שהמכחול יכניס עד שם וכמ"ש הב"י אך כיון שאותה הבדיקה הוא לעיתים רחוקים וע"י המילדות הבקאות לא יקשה לאשה לעשותה כ"כ באופן זה ולהכניס המכחול עד שם דכיון דאותה הבדיקה היא נעשית ע"י הנשים המילדות והפקחות והמה בקיאות בזה ויודעת להכניס המכחול שם כי זהו אומנתן למשמש שם לעת הצורך לצורך רפואה או איזה דבר ובוודאי לא יקשה עליהם מלעשות כן פ"א ע"י הכנסות השפופרת ולא דבר רחוק הוא להם כמו שאומרות המילדות שזה אינו רחוק בעיניהן כלל ואף אם הי' קשה קצתו אין לחוש לזה כיון שהוא אינו תדיר והוא לטובתה בוודאי נקל לה לסבול הצער או הדחק והקישוי לצורך הרפואה גם כי לפי דבריהם אין אותו הפה סתום כ"כ כמ"ש מעכ"ת כי אם בשעת עיבור כמ"ש הרמב"ם ואפילו בשעת העיבור אפשר דאין נסתם אלא הראש הפנימי של צד האם כמשמעות דברי הרמב"ם בפ"ה שכתב וז"ל והוא המקום הארוך שמתקבץ ראשו בשע' העיבור כדי שלא יפול הולד משם מדכתב שמתקבץ

ראשו בשעת העיבור משמע שאין כל הצוואר נסתם אלא ראש האחד ויותר מסתבר לומר שהוא ראש הפנימי ששם מקום השיניים שכתב הרמב"ם ולפי הסברה הסתימה וההידוק הוא ע"י אותם השיניים אבל הראש החיצון שבצד החוץ אפשר שאינו נסתם כלל אפילו בשעת העיבור וכמו שאמרו הנשים הפקחות שאותו ראש של צד חיצוני הגוף הפה הוא פתוח תמיד ולפי"ז אפשר שגם בבדיקות ז' נקיים אפשר להיות עד שם כי אומרות קצת הנשים כי בעת שתהא האשה רובצת שתריבץ עצמה כמו שדרך התינוקת להרביץ עצמם בשעה שנצרכו לנקבים אז אותו המקום של זה הפרוזדור תלוי ועומד נגד הפתח החיצון לצד הגוף והוא פתוח קצת בענין שיכולה להכניס האצבע שם לכל הפחות בראשו קצת ועל כן אפשר ג"כ להכניס עד הבדיקה שם ולבדוק בו למעלה סמוך לפתח ואף אבר התשמיש אינו נכנס לשם כי אם במקצת כמ"ש הרמב"ם שאינו מגיע עד ראשו שמבפנים אלא רחוק ממנו כו' וכמ"ש בגמרא עד בין השיניים ובין השיניים עצמם כלפנים ולפי מה שהגידו המילדות לי כל אורך אותו הצוואר אינו אלא באורך חצי אצבע או ברוחב ב' אצבעות וא"כ לפי הסברה אין אבר התשמיש מגיע אלא כרוחב חצי אצבע או פחות או יותר ולפי דברי הנשים הללו שאומרים שראש החיצון הוא פתוח קצת בראשו כשהאשה רובצת ואפשר להם לבדוק שם א"כ יכולין לצאת ידי כל הבדיקות הללו שפיר. אך כיון שמצינו לראשונים לב"י ומהרא"י שכתבו בשם זקנים וזקנות שזו הבדיקה היא קשה ורחוק ושלא נהגו רוב הנשים כמעט כולם בזאת הבדיקה ואין יודעת מזו הבדיקה כלל ואפילו המדקדקים כמו שהעיד מהרא"י וב"י בזה אנו רואים שזו הבדיקה היא קשה ומוכרחים לומר לפי דעת אותן הנשים שאומרת שאותו הפה הוא פתוח מ"מ צ"ל שאינו פתוח רק הפה אבל משם ואילך הצוואר הוא דחוק והבדיקה צריך להיות גם באותו צוואר בזה צריך עיון ליישב מנהגו. וגם מה שתמה מ"כ על הפוסקים שלא ביארו דבריהם לפרש להצריכה בדיקה זו ולא הי' להם לקצר במקום שצריך להאריך ולפרש דבריהם וודאי בזה צ"ע. ויש לנו לדקדק וליישב דברי הפוסקים וליישב מנהג הנשים הראשונות והאחרונות ולמצוא להם סמך וסעד לומר שיש להם על מי שיסמוכו ועתה אענה חלקי ואומר הנ"ל לפענ"ד:

ואומר אף כי לפי הנראה מדעת הרמב"ם בפ"ה ובפירוש המשנה שהוא סובר שאותו מקום הקצר היוצא מן הרחם שהוא האם שבו יצירת הולד ובראשו הוא מתקצר והולך כמו צואר ויש לו פה לצד חיצוני הגוף וזהו צואר הרחם שכ' הרמב"ם שנקרא פרוזדור בלשון חכמים לפי הנראה אחר העיון יש לנו לפרש שאין זה פרוזדור שאמרו חכמים והוא לפמ"ש מ"כ בשם הנשים הפקחות והמילדות העבריות שאומר' שראש אותו הפרוזדור הוא נסתם ואינה פותחת נפשה לגמרי כ"א בשעת הלידה כו' וסתמתו הוא ע"י שעשוי קמטים קמטים דוגמת שיני הכרכשתא וע"י כן קשה להכניס עד הבדיקה עד שם עכ"ל א"כ לפי"ז לא יקשה עלינו לפרש דברי המשנה והגמרא בפירוש אחר ולומר דמ"ש בפרק יוצא דופן /נדה/ כל הנשים מטמאות בבית החיצון וקאמר בגמרא הי ניהו בית החיצון ואמר ר' יוחנן עד בין השיניים ותני ר' זכאי ושיניים עצמו כלפנים ופירש"י בין השיניים יש בתוך הרחם תלתולי בשר כו' נוכל לומר שפיר שכוונתו הוא על אותן השיניים שלצד החוץ ולא על אותן השיניים שבראש הפנימי כמשמעות דברי הרמב"ם קצת וא"כ כיון שאמרו ובין השיניים כלפנים א"כ לא מקרי בית החיצון אלא אותו מקום הארוך שמצד החוץ עד אותו הפה שיוצא מן הצוואר הרחם שתלוי ועומד בתוך הרחם ואותו מקום הוא הנקרא פרוזדור ושם הוא בית החיצון שמטמאות בו וא"כ א"צ בדיקה אלא עד שם עד אותו הפה היוצא מן אותו המעי וידוע דעד שם בודקות כל הנשים בלי דוחק וקושי כלל כידוע. ומ"ש אח"כ במתניתא תנא מקום דישה ואמר רב יהודה מקום שהשמש דש ולפי משמעות דברי הרמב"ם דמשמע דאבר התשמיש נכנס לפנים מאותו ראש החיצון שהוא פה הצוואר והמעי הקצר דמשמע דבית החיצון הוא בתוך אותו מעי הקצר ובודאי לא יחלקו בזה המפרשי' עם הרמב"ם בענין מקום הכנסת האבר היכן הוא דודאי שלא יחלקו במציאות מה שאפשר לעמוד עליו בנסיון מ"מ לא יקשה על המפרשים מזה כלל. חדא דאיכא למימר מה שאמרו במתנ' תנא מקום דישה הוא חולק על אוקומת' דר' יוחנן וס"ל דבית החיצון הוא לפנים מזה ולפי"ז אפשר דאותן המפרשים דסתמו דבריהם ולא פירשו להצריך בדיקה עד מקום שהשמש דש דעתם לפסוק כאוקומתא דר' יוחנן דס"ל כיון דשקלו וטרו בני הישיבה ואיבעיא להו אליב"י בין השיניים כלפנים או כלחוץ משמע להו שכך הל': ועוד יראה דלא יחלקו הני תרי לישנא אהדדי כלל דאף לשון אחרון שבגמרא דאמר מקום דישה כו' ג"כ כונתו עד אותו המקום עד בין השיניים החיצונים הללו וכמו שפירשנו באוקומתא דר' יוחנן ומ"ש הרמב"ם דאבר נכנס בפנים באותו המקום מ"מ אפשר לומר דלא נקרא בית החיצון שם דהמדקדק בלשון הרמב"ם שכתב וז"ל ובשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוזדור כו' יראה שלא כתב הרמב"ם שאבר התשמיש דש שם עד אותו מקו' הפנימי רק שבשעת גמר ביאה הוא נכנס לשם ובמתניתא לא קאמר אלא מקום דישה. וכן רב יהודה מפרש מקום שהשמש דש שם הרי שדקדקו בלשונם תמיד לומר לשון דישה ולא אמרו מקום שהשמש נוגע משמע דלא מקרי בית החיצון אלא מקום דישת השמש כל שעת התשמ' ולא מקום נגיעת השמש בלבד בגמר ביאה דוקא ולפי"ז לא יחלקו המפרשים עם הרמב"ם במצו' זה הענין במקו' הכנסת אבר דכולהו ס"ל שמקום דישה הוא המקום שחוץ לפה הרחם התלוי ועומד כנ"ל ושם הוא נקרא בית החיצון ולא מה שהוא בצוואר היוצא מן הרחם א"כ כיון שבית החיצון הוא בחלל הרחם שחוץ לצוואר האם ולפה הצוואר הנ"ל א"כ שם הוא המקום הטומאה לפי"ז גם הבדיקה אינו אלא לשם ושם אין המקום דחוק ונקל הוא לבדוק שם: ולפי"ז אף

אם נאמר דמ"ש ר' יוחנן עד בין השיניים הוא כפירוש הראשון ור"ל עד אותן השיניים הקבועים בראש הצואר שמבפנים היוצא מן האם ואותן תלתולי בשר שמצד החוץ לא יקראו בשם שיניים מ"מ נשאר לנו עדיין מקום וסעד למנהג הנשים. והמפ' שסתמו דבריהם ולומר להיפך דס"ל כאיקומתא בתרייתא דבמתניתא תנא מקום שהשמש דש והיא חולקת על האיקומתא דר' יוחנן וס"ל דוקא מקום הדישה דהיינו חלל הרחם של צד החיצון עד אותו פה צואר האם הוא מקרי בית החיצון ולא מה שלפנים מן הפה תוך צואר הרחם וס"ל דהלכה כאיקומתא בתר' שבתלמוד כיון דרב יהודא שהוא בתראי מפרש אותה ברייתא וכ"ש דנוכל לומר דתרוייהו איקומ' ס"ל הכי כמו שפירשתי. ונראה שזה הפירוש מוכרח ממה שקראו אותו במשנה בית החיצון משמע שהוא לצד חיצוני הגוף ואם הוא אותו המקום שהוא בתוך אותו הצואר היוצא מן האם לפנים מן אותו הפה כפירוש הראשון למה קרא אותו בית החיצון הלא אותו המקום אינו בצד החוץ כלל אלא הוא רחוק מן חיצוני הגוף באורך אצבע ויותר כאשר אומרת המילדות וגם שהוא סתום תמיד א"כ הוא לפני ולפנים ואיך יקרא אותו בית החיצון ולכל הפחות היה להם לקרותו בית האמצעי ולא בית החיצון והרי אתה רואה שבתחלה קאמר הגמרא הי ניהו בית החיצון פי' ר"ל כל שהתינוקות יושבות ונראית משום דלשון בית החיצון משמעותו כך הוא שהוא הבית היותר קרוב לצד החוץ רק שהקשה לו ר' יוחנן ואמר אותו מקום גלוי הוא אצל שרץ ופרש"י ואין זה נקרא בבשרה וע"כ הוצרך לומר עד בין השיניים משמע דכל מה שנוכל למצוא מקום חיצוני יותר ויהא נקרא בבשרה הוא מיקרי בית החיצון רק שלא יהא גלוי אצל השרץ באופן שיהא נקרא בבשרה שפיר וידוע שאותו החלל שהצד החוץ שהוא כותלי ושפתי הרחם עד אותו הפה של צואר הרחם התלוי ועומד בתוך הגוף הוא אינו גלוי אצל השרץ שאינו נראה אפילו כשהתינוקות יושבין ומקרי שם שפיר בבשרה שהוא בפנים ממש ויש שם חדר לפנים מחדר וחורין וסדקים הרבה מאוד כאשר אומרת הנשים ובודאי כל מה שנוכל לפרש לקרב מחלקותן של ר"ל ור"י יש לנו לקרב ולא לעשות פלוגתות רחוקות ולהוציא משמעות לשון המשנה שקראו בית החיצון ממשמעו ולפי"ז מה ששינונו בפרק כל היד משל משלו החכמים באשה החדר והפרוזדור והעליה ואמרו בגמרא החדר מבפנים והפרוזדור מבחוץ. ועליה בנויה על שתיהם צריך לפרש שהמקום שקורין אותו אם שבו יצירת הולד עם הצואר היוצא ממנו והפה החיצון שלו הכל נקרא בשם חדר שהכל בריאה אחת ומעי אחד רק שהוא מתקצר בראשו קצת עד הפה שבמקום הקצר הכל בשם חדר א' יקרא שאין שום דבר חלק ביניהם והפרוזדור הוא החלל מה שהוא מן אותו הפה דהיינו כל אותו מקום שהוא מן הפה עד שפת בית הרחם הוא נקרא פרוזדור. וכן הוא משמעות לשון רש"י ז"ל פרוזדור לפנים וכותלי הרחם למטה באמצע פרוזדור שמשם דמים יוצאין עכ"ל. וזה מבואר שהוא סובר דומה כפירושנו זה דלפי' האחד אין מכווין במ"ש שכותלי הרחם למטה באמצע פרוזדור וכו' דהא לפי אותו פי' שהפרו' הוא בתוך הצואר של רחם איך שייך לומר עליו שכותלי רחם למטה באמצע פרוזדור וק"ל: ויש לי עוד הכרח לזה הפירוש לפי הנלע"ד במ"ש ועלייה בנויה על שתיהם ולול פתוח בין עלי' לפרוזדור פרש"י דמי עלייה באין לפרוזדור דרך הלול וכ"כ הרמב"ם וז"ל כמו נקב פתוח מן העלייה לגג הפרוזדור ונקב זה קוראין אותו לול עכ"ל ואם כפי' הראשון וכמשמעות דעת הרמב"ם קצת שאותו צואר הרחם הוא מקום המעי המתקצר ויוצא מן האם כמו צואר הוא הנקרא פרוזדור היה הדבר תמוה מאוד היאך נכנס הדם מן העלייה דרך הלול לשם דהא אותו המעי סתום מכל צד והוא כמו קנה חלול וסתום מכל צד ואין שם לא שום נקב ולא לול ולא שום גידין ועורקין שיצא הדם מהן לתוך אותו חלל רק הפה שבראשו וא"כ באיזה מקום הדם נכנס דרך הלול לפרוזדור אם לא דרך הפה היוצא מן הצואר ואין זה במשמעות הלכה והרמב"ם וכן במה שפירש"י אח"כ מן הלול ולחוץ ספיקו טמא כו'. ואף על גב דאיכא לאחזוקי בדם עלייה דאי מחדר אתי נא הוי אזיל בפרוזדור עד מן הלול ולחוץ דהוי נפיק ליה ונחית דרך יציאת פתח הפרוזדור כו' עכ"ל רש"י ואם הלול הוא למעלה בתוך אותו המעי הקצר איך הוי יוצא ויורד דרך יציאת פתח הפרוזדור בלי שילך דרך מקום הלול דהא שם באותו המעי אין שם מקום לצאת אלא בדרך הא' שהוא פה אותו הצואר אע"כ שהלול הוא חוץ לאותו המעי במקום הארוך שמן אותו הפה עד חוץ לגוף והעלייה הוא למעלה בגובה הגוף שלזה פי' הכל מבואר ומרווח יותר בכל דבר ומ"ש הרמב"ם שהעלי' הוא למעלה מן החדר ומן הפרוזדור בין חדר לפרוזדור הוא המקום שיש בו ב' בצים כו' מקום זה נקרא עלייה וכמו נקב פתוח מן העלי' לגג פרוזדור כו' צ"ל לפי פירושינו שאותו הלול היוצא לצד חוץ לפה צואר האם ומשם הדם יורד לפרוזדור שהוא תוך אותו החלל שמצד הפה ולחוץ ואף לפי מה שראיתי בציוור בספר הניתוח שמצייר מקום התוספת הדומה לב' קרניים למעלה בין האם והצואר לפי דברי הרמב"ם שכתב שזה הוא הנקרא עלי' א"כ אנו צ"ל שהעלי' והלול הם שם בפנים למעלה מקום שהאם מתחיל להתקצר אפשר לומר דאף דשם הוא מקום העלי' מ"מ הלול הוא יוצא לצד חוץ יותר ואפשר דהגידים והעורקים יוצאים לצד חוץ עד אותו מקום הפרוזדור שפי' למעלה ואותם הגידים והעורקים הם נקראים לול שמוציא הדם מן העלי' לפרוזדור דרך שם ובלא"ה אתה צ"ל כן דאף לפי משמעו' דברי הרמב"ם שהפרוזדור הוא צואר הרחם שבפנים מ"מ יקשה כיון שלפי ציוור זה העלי' הוא למעלה בין הרחם והצואר א"כ לפ"ז גם הלול יהי' שם בראשו הפנימי של אותה הצואר ולפי מ"ש אחרי כן שהאבר נכנס לפנים מן הלול ע"כ לומר שהלול הוא לצד הראש החיצון של אותו הצואר אע"כ לומר גם לפי דעה זו שעי'

(יד) ואסורה - ושוב אין מועיל לה שום בדיקת שופרת, אפילו ששוב תבדוק ותמצא בצדדי השפופרת או שלא תמצא כלל, נשארה לעולם באיסורה. וגם על רפואת הרופאים אין לסמוך אחר בדיקה, זולתי אם תפיל חררת דם, אזי תחזיר להתיירא¹⁷⁶, ואפילו בדקה שוב אח"כ כמה פעמים ונמצא בצדדין, אסורה, שמא היא רואה מחמת חימוד תשמיש ואם עברה ושמשה ג"פ ולא מצאה דם הותרה, מיהו זה דוקא בבדיקה שאחר בעל הג', אבל בבדיקה שאחר בעל הראשון, יש לה תקנה כדלקמן (סקי"ח ?) (פ"ת).

(טו) ואם לאו כו' - אם לא נמצא על המוך בין שנמצא בצדדי השפופרת בין שלא נמצא עליו כלל מותרת, דאילו היה מן המקור גם עכשיו היה נמצא על ראש המכחול. ועוד אפילו בדקה עצמה על ידי שפופרת ולא מצאה דם כלל, מותרת לשמש אחר כך, דלמא נתרפאה, שהרי ע"י הכנסת השפופרת רגילה לראות כמו על ידי אצבע (ש"ך)¹⁷⁷, ומכל מקום נראה לי דאף להפוסקים דמתירין אף לבעל ראשון בבדיקה, הוא דוקא כשבדקה ומצאה בצדדי השפופרת שבידוע שהוא מן הצדדים, מה שאין כן אם לא מצאה כלל על ידי הבדיקה, לא בראש השפופרת ולא בצדדים, לא מהני בבעל ראשון, שהרי עתה ההיתר הוא רק משום שנתרפאה, שהרי על ידי שפופרת רגילה לראות כמו על ידי אצבע, וזה שייך בבעל שלישי שכבר הוחזקה לראות על ידי האצבעות, שהרי הוחזקה בשלש אצבעות, ואם כן כיון דשפופרת כמו אצבע היה לה לראות, ומדלא ראתה מכלל דנתרפאה. אבל בבעל ראשון שאנו תולין הקלקול דוקא באצבע שלו, דהרי מתירין אותה לאחר בלא בדקה משום דאין כל האצבעות שוות, ואם כן מאי ראייה להתירה לבעל ראשון ממה דלא נמצא דם כלל בבדיקת השפופרת מכלל דנתרפאה, עדיין אני אומר לא נתרפאה כלל, והאי דלא ראתה אף דשפופרת היא כמו אצבע מכל מקום אינו כמו אצבע של הבעל, שאפילו באצבעות ממש אמרינן לא כל האצבעות שוות. והנה הט"ז ס"ק ו' כתב דלחומרא לא אמרינן לאו כל האצבעות שוות, ואם כן אין מקום לדברי כלל, כי דברי הט"ז נאמרו מסיני ועוקר הרים ראש המורים הרב ב"י ז"ל [עמוד ל ד"ה ואיכא], ואם כן אין להשיב הארי החי אחרי מותו, מכל מקום כיון שנראה לי להחמיר באיסור כרת לא אחשה. דהרי הרב ב"י אין לו שום ראייה מהגמרא דלא נימא לחומרא אין כל אצבעות שוות, רק מחמת קושיא שקשה לו כי לא נמצא דם בראש המכחול אמאי אמרינן בידוע שהיא מן הצדדים, הא איכא למיחש שמא מן המקור רגיל לבוא, ומה דלא נמצא דם על ראש המכחול הוא מפני שאינו

העורקים והגידיים הן יוצאים והולכים ובאים לצד החוץ ומשם יוצא הדם לפרוזדור בצד החוץ והאבר נכנס לפני' מן אותו המקום וא"כ גם לפי פירושינו לא יקשה כלל מלומר כן וכן משמע' הציור ההוא שהלול הוא עורקים היוצאים ונראה שם שהם יוצאין והולכין לצד חוץ והולכין באלכסון וכן הסכים בזה רופא הבקי בחכמת הניתוח שזה החלל הוא הנקרא פרוזדור ולא אותו הצואר של האם כמו שפירשנו. ואף שמשמעות דברי הרמב"ם משמע קצת שמפרש כפי' הראשון מ"מ יצא לנו מזה דאפשר לומר דזה הפירוש אינו מוכרח ואפשר דשאר המפרשים לא ס"ל כן. ובזה יהי' מיושב מה שסתמו דבריהם ולא ביארו מקום הבדיקה הקושי הלזה ולא כתבו רק לבדוק במקום חורין וסדקים ומקום חורין וסדקים הוא באותו חלל הארוך שהוא הפרוזדור לפי פירושינו והוא מקום הצדדים שיש שם חורין וסדקים ולא אותו הפה של הצואר הרחם התלוי ועומד בעומק הגוף שאין משמע שאותו הפה יהא נכלל בשם חורין וסדקים כלל. ונראה שאף שדברי הרמב"ם משמעותו לכאורה כפי' הראשון שהוא מפרש הפרוזדור הוא אותו הצואר שיוצא מן האם התלוי ועומד בתוך הגוף מכל מקום המעיין בדבריו אפשר לפרשם ג"כ באופן זה וצואר הרחם שכתב הרמב"ם אפשר ג"כ הוא שכוונתו על אותו המקום שפירשתי ולפי"ז אין אנו צריכים לחילוקים שחלקו למעלה בין מקום דישה וגמר ביאה לפ"ז ג"כ לפמ"ש הרמב"ם שבשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוזדור ואינו מגיע עד ראשו שמבפנים א"כ א"צ הנשים לבדוק אפי' עד אותו הפה של צואר הרחם הזה והי' מנהגם עולה כהוגן ובהכשר ובדת וביתר שאת וביתר עז ובכל יפוי כח. וכיון שיש להם סמך מן התלמוד ואפשר לפ' כן וודאי אין לנו להורות להם להכריחם לבדיקה זו הקשה בעיניהם כפי הנזכר למעלה שאפשר שיתקלקלו ע"י אותה הבדיקה ויצא דם מחמת קושי בדיקה כמ"ש הגדולים הללו ואפשר שלזה כיון מהרא"י בני' ש הנח להם לישראל כו' אין פירושו שר"ל דמוטב שיהיו שוגגין אלא ר"ל אם אינן נביאים הם בני נביאים ומנהג אבותיהם בידיהם וכגון דא אמרי' בכל מקום שהלכה רופפת בידן צא וראה איך הצבור נוהג פוק חזי מה עמא דבר בפרט שהבדיקה הזאת היא קשה ודחוקה והיא קרוב לימנע ובודאי שלא תיקון רבנן דבר שאין רוב הצבור יכולין לעמוד בה והתורה אמרה דרכיה דרכי נועם וכו' ומכ"ש שאם הי' כוונתם על בדיקה זו שהיא קשה בעיניהם הי' להם לפרש ולא לסתום הדבר במקום שצריך ביאור התלמוד והפוסקים כולם כנלענ"ד והי' זה שלום. נאו' אהובו משלם המכונה ווייפוש בלא"א מו' שמואל זלה"ה ישראל:

לא עשיתי

¹⁷⁶ עי' לעיל סק"ה.

¹⁷⁷ עי' לעיל סק"ה.

עב כמו המשמש שאין כל האצבעות שוות, ומחמת קושיא זו המציא סברא זו דלהחמיר לא אמרינן אין כל אצבעות שוות. וכבר כתבתי [נודע ביהודה מהדורא קמא יו"ד סימן מג] שאין כאן שום קושיא, כיון דבגמרא מיירי שנמצא בצדדי השפופרת, שהרי אמרו בידוע שהוא מן הצדדים בידוע שנתרפאה (מבעיל) [מבעי ליה], וכמו שכתב הש"ך [ס"ק יד], אלא ודאי בנמצא בצדדים מיירי, ואם כן עתה בידוע שכעת בא מן הצדדים מכלל דיש לה מכה שידוע שדרכה להתגלע ולהוציא דם, ולכך מותרת. ועוד, שאפילו אנו מתירין אותה בלא מצאה כלל כמו שכתב הש"ך [שם] בשם הפוסקים, מכל מקום כיון דבגמרא איירי בבעל שלישי אחר ביאה שלישית שכבר הוחזקה בכל אצבעות ובכל הכחות, מדלא ראתה על ידי השפופרת מוכח דנתרפאה, וכל זה בבעל שלישי, ואם כן אין מקום לקושיא הב"י. וכיון שנסתרה הקושיא, אם כן אין לנו ראייה כלל לומר דלהחמיר לא אמרינן אין כל האצבעות שוות. ואף שמצאנו בהדיא בפוסקים שמתירין גם בבעל הראשון בבדיקה, היינו היכא שתמצא מן הצד, אבל אם לא נמצא דם כלל לא מועיל בבעלה הראשון. וכיון שהוסתרה ראיית ב"י אביא ראייה ברורה לדברי. שהרי הסמ"ג [לאוין קיא לט, ב] הוא מתיר בדיקה לבעל הראשון, וכתב ב"י [עמוד ל דבור ראשון] בשמו, שמה שלא (פירוש) [פירש] התנא בדיקה לאחר פעם שלישית של בעל הראשון עצה טובה קא משמע לן, דהשתא מותרת לאחר בלא בדיקה מטעם ספק ספיקא, שמא הדם מן הצדדים ואפילו בא לראשון מן המקור שמא לא יבא לבעל השני דאין כל האצבעות שוות. אבל אם היתה בודקת לראשון ותראה דם בראש המכחול, דעכשיו תתברר שמן המקור בא, לא תהא מותרת לשני מטעם אין כל אצבעות שוות לברו, כן כתב בספר התרומה [סימן קן] גם כן, עכ"ל הב"י. ועכשיו אומר אני, עדיין תבדוק אחר ביאה שלישית של הראשון, ולמה תתגרש, ואף על פי כן תהיה מותרת לשני, שהרי מה שמכנסת המכחול בשפופרת ואינה בודקת עצמה במכחול לחוד בלי הפסקת שפופרת, מטעם שאם היתה בודקת במכחול לחוד ותמצא דם באיזה מקום המכחול לא תדע אם ממקור אם מצדדים, כמו שכתב הט"ז בס"ק ה', והוא מדברי הרב ב"י [עמוד ל דבור ראשון], ואם כן קשה בבעל הראשון אחר פעם שלישית למה תתגרש, תבדוק במכחול בלי שפופרת, שאז אף אם תמצא דם תהיה מותרת לאחר שעדיין הוא ספק ספיקא. ואין לומר אף שתהיה מותרת לשני מכל מקום תפסיד השלישי, שכבר תתחזק בשלש אצבעות דהיינו בשתי בעלים והמכחול, זה אינו, שהרי במכחול לא ראתה רק פעם אחת ולא נתחזקה בו שהרי אין כל הכחות שוות, ואם כן לא תפסיד כלום, ותרויח שאם לא תראה כלום תהיה מותרת להראשון, שהרי נתרפאה, כיון שלא ראתה, דהרי על ידי המכחול היא למודה לראות כמו על ידי אבר התשמיש כמו שכתב הרב ב"י להדיא, ולמה תתגרש, אלא ודאי דאף דהפוסקים המתירים בדיקה לבעל הראשון הוא רק אם תמצא מן הצדדים, שאז בידוע שהוא מן הצדדים, וזה אי אפשר כי אם במכחול תוך שפופרת, ובזה שפיר תפסיד אם תמצא בראש המכחול כמו שכתב הסמ"ג. אבל אם לא תמצא דם כלל, אף שמועיל אחר ביאה שלישית לבעל השלישי, אבל לבעל הראשון והשני ודאי לא מהני, כן נראה לי ברור, ודו"ק. אמנם לפי מה שכתבתי בס"ק י"א [א"ה, אולי צ"ל בסעיף י' אוצר מפרשים ס"ק כז] דלדעת הטור לא מהני לא נמצא עליו דם כי אם בבדיקה שלש פעמים, אם כן שפיר יש לומר שתפסיד בעל השלישי. אלא דקשה דעדיין תבדוק שמא לא תמצא אפילו בפעם הראשון, ותבדוק עד שלשה פעמים, ואם תמצא בשפופרת פעם אחת ושתיים לא תבדוק פעם שלישית, ולא תפסיד בעל השלישי, ודו"ק. והב"ח [עמוד ל ד"ה ולפענ"ד] כתב, דלא שייך אין כל האצבעות שוות ולא כל הכחות שוות כי אם בדם הבא מן הצדדים, אבל בדם הבא מן המקור אין חילוק בין אצבע לאצבע ולא בין כח לכח. והנה דבריו תמוהים, דאם כן אמאי מותרת לשני יותר מן הראשון, ממה נפשך, אם דם צדדים הוא אין כאן איסור, ואם מן המקור הוא גם בבעל שני תראה ודאי. וכל מה שכתב בספר תורת השלמים לתרץ דבריו של הב"ח עיין שם בס"ק י"א, דבריו אינם מחוורים ואין להם שחר, מלבד שסברת הב"ח הוא דברי נביאות ואין לו שום רמז בגמרא, אדרבה יש סתירה לדבריו מפוסקים ראשונים וכמו שכתב הב"ח בעצמו. והנה גם הב"ח לא נכנס בפרצה דחוקה רק מחמת קושיא הב"י, וכבר נתבאר ת"ל שאין מקום לקושיא הרב ב"י, ודו"ק, ע"כ. [הג"ה. רוב דברי גליון זה כתבו הגאון בנודע ביהודה מהדורא קמא ביו"ד סימן מ"ג, והאריך שם יותר לסתור סברת הב"י הנ"ל, ובסוף התשובה כתב טעם דמסתבר לסברת הב"י והעלה ארוכה לכל הקושיות. אך מה שהקשה כאן על הב"ח לא כתב שם אלא ברמיזה, ע"ש בהגהה, ע"כ] [דג"מ¹⁷⁸, ע"י ש"ך וי"א שגם אם לא

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

נמצא כלל, אפילו ראתה אח"כ כמה פעמים, מותרת, דתלינן שהוא מן הצדדים, ויש חולקים ואין להקל, ובפרט אחרי ג' פעמים. אמנם אם מצא בצדדים אף ששוב תראה ג"פ מחמת תשמיש לא תהיה נאסרת, אבל אם לא מצאה כלל, אם שוב תראה ג"פ תחזור לאיסורה, ודלא כיש מקילים בזה (פ"ת).

(טז) מן הצדדין ומותרת - ולא אמרינן הא אין האצבעות שוות מכ"ש שאין שפופרת שוה לאצבע דלחומרא לא אמרינן כן, ועי' רמ"א לקמן (ס"י) שאם עבר הבעל ובה עלה באיסור ולא ראתה עדיף טפי מבדיקה דשפופרת ומהני (ט"ז), אפילו לבעל הג' וכן הוא במחבר לעיל סוף ס"א (ש"ך), אם מצאה דם בצדדי השפופרת ושוב ראתה מחמת תשמיש, דמותרת, י"א שאינה צריכה נקיים ויש מסתפקים בזה, ועי' בתשו' בית אפרים ח"ד סי' נ"א מ"ש בזה¹⁷⁹, וי"א שצריכה ז' נקיים תמיד אחר כל דם שמוצאת בשעת תשמיש ואפילו על הדם שמוצאת בצדדי השפופרת צריכה שבעה נקיים. ועוד בדיקת שפופרת צריך להיות דוקא שלא בימי עיבור והנקה (עי' לעיל סק"ז?) וכשבדקה עצמה בימי עיבור והנקה לא מהני להתירה רק בימי עיבור והנקה ולא בשאר ימים, ואם בדקה עצמה בימי עיבור מהני אף לימי הנקה, וצ"ע (פ"ת).

(יז) בזה"ז - וי"א שבתחלה שתבדק שלא בשפופרת רק במוך ועץ כעובי ואורך האבר, אולי יהיה דם מן הצד, ואז א"צ תו לבדוק בשפופרת. ואם נמצא בראש המוך, אזי לא תועיל הבדיקה לחומרא, ותחזור ותבדק בשפופרת וי"א שהוא בדיקה שלא לצורך דאף שהוא מן הצדדים בודאי יתלכלך ראש המכחול ואין להרבות בבדיקה, אבל אם בדקו תחלה ע"י המוך ועץ ולא נמצא בראשו או לא נמצא כלל, מותרת, ועי' בתשו' זכרון יוסף חלק יו"ד סימן כ"ב ובס"ט¹⁸⁰. וי"א דצריכה שתכניסהו בכל האפשרי עד שיגיע לפתח בית הרחם ודלא כמ"ש הש"ך (סק"ג). אשה שראתה ג"פ מחמת תשמיש אחר לידה וצוה לעשות כיס מבגד פשתן ארוך וקצר כמדת אבר ולמלאות הכיס במוכין בדוחק עד שנעשה עגול ועב והיה דק מלמעלה ועב מלמטה בדקה בו ונמצא דם מן הצד והתיר לשמש עם בעלה מיהו אם לא נמצא דם כלל אין להתיר אחר בדיקה זו כי קשה להכניס דבר רך כ"כ בעומק ושמה לא הכניסה עד מקום שהשמש דש ואילו היה שם היתה מוצאת דם, [ועי' בת' חמדת שלמה סי' כ"א מ"ש בזה]¹⁸¹ (פ"ת).

(ג) אם רוצה לבדוק עצמה בעודה תחת הראשון, אחר ששמשה שלש פעמים, הרשות בידה, ומותרת לו.³⁰³ ויש אומרים שאסורה לראשון מתשמיש שלישי ואילך, אפילו בבדיקה. הגה: ³⁰⁴ויש לסמוך אסורה לאשונה להקל.³⁰⁵ ואם הרגישה לער וכאז נשעת תשמיש, לכ"ע יש לסמוך אצדיקה צבעל הראשון.

(יח) תחת הראשון וכו' - שלא אמרו שתתגרש מהראשון אלא להקל עליה, דהיינו אם תבדוק תחת הראשון, שמא תמצא דם בראש המכחול ותהיה אסורה לכל אדם, על כן התירו לה שתנשא לאחר בלא בדיקה, אלא אחר הג' שבלאו הכי אין לה תקנה, אז תכניס עצמה בספק זה אם תמצא דם בראש המכחול (ט"ז).

(יט) הרשות בידה כו' - מיהו אם בדקה לראשון ונמצא על המוך אסורה לכל אדם (ש"ך), אף המתירין גם לבעלה הראשון בבדיקה היינו אם תמצא דם בצדדי השפופרת אבל אם לא תמצא כלל לכ"ע לא מהני¹⁸² (פ"ת), ועי' ח"ד לעיל סק"ה (ה) (פ"ת).

(כ) ויש לסמוך אסורה כו' - אין להורות בבדיקה בבעל הראשון, ומ"מ יש מקילין (ש"ך), ועיקר שיש להקל, ועי' בתשו' מהר"ם זיסקינד סי' ז' [ובתשו' ח"ס סי' ק"ס] (וקפ"א) ובתשו' חמדת שלמה סי' כ"א¹⁸³ (פ"ת).

(כא) טו ואם הרגישה כו'. נראה קצת כי חולי ומכה יש לה ויש לסמוך אבדיקה כו' (ש"ך).
(ד) אם שמשה סמוך לוסתה, אנו תולין ראייתה משום וסתה ולא השבינן לה רואה מחמת תשמיש:

¹⁷⁹ לא עשיתי

¹⁸⁰ לא עשיתי

¹⁸¹ לא עשיתי.

¹⁸² לא עשיתי

¹⁸³ עיין בתשובות נודע ביהודה [שם] סימן מ"ג יח, ג ד"ה אבלן שכתב דאף המתירין גם לבעלה הראשון בבדיקה ו לא עשיתי

ובלין סימן נ"ב ובתשובות כנסת יחזקאל סוף סימן ל"ב ובתשובות אמונת שמואל סימן נ"ז, והשיג על הש"ך [סי' יד] שמפקפק קצת להחמיר בזה, ע"ש. ועיין בתשובות מהר"ם זיסקינד סימן ז' [ובתשובות חתם סופר י"ד סימן ק"ס וקפ"א ובתשובות חמדת שלמה י"ד סימן כ"א]:

(כב) אם שמשו סמוך לוסתה כו' - אם יש לה וסת שאינה רואה כל שעה מחמת תשמיש אלא בפרקים, תולה בוסתה ומשמשת בלא בדיקה בין וסת לוסת. ואם יש לה מכה אף על פי שאין ראוי לתלות בה כ"כ אילו לא היה לה וסת מ"מ עכשיו שיש לה וסת תלינן בה (ט"ז), ח"ו לא מדברים בכך אדם שנמצא עם אשתו בוסת שלה, אלא אם נתברר ששמשו סמוך לוסתה דהיינו שראתה אחר התשמיש עוד פעם א' או ב' באותו זמן שנמצא שקבעה וסת בג' פעמים תולה בוסתה¹⁸⁴ (ש"ך), עי' ט"ז ועי' דברי לעיל (סק"ג?) שבדיקת שפופרת לא הוי בירור רק נגד חשש חולי ולא נגד וסת (חוו"ד), עי' ש"ך וצ"ע בדבריו שהרי אפילו בגדולה שראתה אחר כך ב' פעמים באותו יום החודש שלא מחמת תשמיש, באותו יום החודש שראתה מעיקרא בשעת תשמיש (חוו"ד), [עבה"ט ועי' בתוה"ש ובס"ט שדעתם להקל כדעת הפרישה¹⁸⁵, ועי' לעיל (סי' קפד ס"ב ד"ה עונה א' בשם התפלה למשה? ועי' (בנו"ב תניינא סי' צ"ג)¹⁸⁶, וי"א דאם יש לה וסת כגון שפיהקה או עטשה, אלו הן וסתות, ה"ז תולה בפיהקה או בעיטושה מורכבת בתשמיש ואין זו רואה מחמת תשמיש עד שנתברר שושת פיהקה או עיטושה מורכבת בתשמיש, וצ"ע למה לא מובא שיטה זו. אם פעם אחת שימשה סמוך לוסתה, אפילו אם אח"כ ראתה ב' פעמין מחמת תשמיש לא סמוך לוסתה לא מצטרפינן לראיה ראשונה, עד שתראה עוד פעם שלישית לא סמוך לוסתה (פ"ח).

Commented [O98]:
?

(ה) ³⁰⁷אם יש מכה באותו מקום (כג), תולין בדם מכתה(כד). ואם דם מכתה משונה(כה) מדם ראייתה, אינה תולה בדם מכתה. הגה: ³⁰⁸וכל זה(כו)(כז) נאסר שיש לה וסת קבוע, ואז יכולים לתלות שלא נשעת וסתה במכתה, אף על פי שאינה יודעת(כח) נולדו שמכתה הולאה דם. ³⁰⁹וכן אם אין(כט) לה וסת קבוע, והוא ספק אם הדם בא מן המקור או מן האלדיו, תלינן במכה מכה ספק ספיקא, ספק מן האלדיו או מן המקור, ואת"ל מן המקור, שמה הוא מן המכה. אבל אם ידוע שבא מן המקור, אף על פי שיש לה מכה במקור, אינה תולה במכה, אם אין לה וסת קבוע, אלא אם כן יודעת נולדו שמכתה מולאה (ס"ל). ³¹⁰ומ"מ נשעת וסתה(ל), או מל' יום לל' יוס(לג), אינה תולה במכתה(לג), דאל"כ לא תיטמא לעולם. ³¹¹וכתמיס(לד), תולה בה בכל ענין(לד):

(ג) באותו מקום כו' - אין פירושו בכל מקום שבאותו מקום, אלא ר"ל באותו מקום עצמו שמשם יוצא הדם, יש לה מכה שם, ולפיכך אם הדם יוצא מן המקור, צריך שתדע שיש לה מכה במקור, אבל אם אומרת בסתם "מכה יש לי", אין תולין הדם במכה שיש לה (ש"ך), עיין ש"ך, וטעם הדבר שיש ספק ספיקא להחמיר, אפשר שאין מכה במקור, ואפילו אם יש מכה, אפשר שהדם הזה לא בא מהמכה אלא מהמקור. ואם אינה מרגשת שהדם בא מהמקור, מותר, אפילו בספק אם המכה במקורה, כמש"כ ברמ"א, שיש ספק ספיקא, ספק מן הצדדים ואם תמצא לומר מהמקור, אפשר המכה במקור ומהמכה בא הדם. אבל אם המכה בודאי בצדדין, אין ספק ספיקא, שהרי כאשר בא הדם מן המקור, אין צד שבא מהמכה. אמנם אם ידוע שהמכה מוציאה דם, טהורה, כל שלא הרגישה שהדם בא מהמקור, והיינו שאין אפילו ספק הרגשה, שלא על ידי בדיקה ושלא בשעת תשמיש ראתה, דין כתם יש לה, דתולה בכל ענין בכל מה שיכולה לתלות. ואם מצאה על ידי בדיקה, עי' ט"ז (סי' קצ סק"ג?) באשה שרגילה להוציא דם מבית הרעי, וה"ה כאן תולין בדם מכה, והוי כעד שאינו בדוק. אמנם הש"ך (&) לא מצריך שיהיה ידוע שהמכה במקור, רק אם מרגשת ממש שנפתח מקורה (חוו"ד), עי' חו"ד וי"א דהא דמטהרינן דם מכה דוקא אם יש לה מכה במעיים שיכול הדם לבוא למקורה משם, אבל אם יש לה מכה בשאר אברים הפנימים שא"א לזוב דרך המקור אם לא שיבלע תחלה בשאר אברים, זה דם נדה גמור הוא¹⁸⁷, [ועי' (בתשו' חתם סופר סי' קנ"ד)¹⁸⁸] וי"א אפילו אם המכה הוא בבית רחם במקור עצמו שמשם נובע הדם נדה מ"מ טהורה היא ותלינן בדם מכתה, ועי' בתשו' צמח צדק סי' פ"א¹⁸⁹ (פ"ת).

(כד) תולין בדם מכתה כו' - אפילו בדיקה עצמה בשפופרת ומצאו על המוך, תולין במכה (ש"ך).

¹⁸⁴ ולא שמשו בזמן אחר?

¹⁸⁵ לא עשיתי

¹⁸⁶ לא עשיתי.

¹⁸⁷ לא עשיתי ולא נראה לי שזה שייך פיזי

¹⁸⁸ לא עשיתי

¹⁸⁹ לא עשיתי

(כה) ואם דם מכתה משונה - מן הסתם תולין לומר שאינה משונה עד שיוודע לנו שהוא משונה (ט"ז וש"ך) ואם שני סוגי הדם לפניו ואפשר לברר, כל אדם יוכל לברר אותו, אבל אם אינם בפנינו רק חכם יכול להבחיןם השוני (ט"ז), ועיקר דא"צ להראות לחכם אם הוא משונה (ש"ך), עי' ט"ז וש"ך, קשה, דהא כאן מיירי אפילו ברואה דם בשעת תשמיש, ודוקא נגד לאוסרה לבעלה לעולם משום רואה דם מחמת תשמיש דהוא רק מדרבנן ותולין לקולא באצבעות וכחות, תולין גם כן בזה, אבל לענין נקיים דאורייתא צריכה בדיקה ולא תלינן לקולא. עי' לעיל סק"ה), וגם כאן הא דאינה צריכה בדיקה אם נשתנה מראית הדמים אפילו לענין נקיים רק באחר תשמיש, דאז אם תמצא יש עוד ספק דאימר שמש עכרן, והוי ספק ספיקא כמו שכתבתי לעיל, אבל במצאה דם שלא בשעת תשמיש קולא גדולה היא להקל שלא בבדיקה לענין נקיים, אבל עי' ש"ך (סק"לג) שמרגשת שדם זה בא מהמכה, תולין בשעת תשמיש, ואפילו נשתנו מראית דמים בעכירת שמש (חור"ד), (ש"ך ס"ק יט) לפי שהאשה בחזקת טהרה עומדת. ועיין לעיל סימן א' סעיף א' שאין סומכין על החזקה במקום שיכולין לברר. והא דסומכין כאן, עיין במגן אברהם סימן תל"ז ס"ק ד'. והנה דין זה הוא פשוט ברואה מחמת תשמיש, שאז ודאי האשה בחזקת טהרה שהרי שמשה עם בעלה, אבל ברואה שלא מחמת תשמיש ואירע בימי טומאה ובימי ליבונה, עיין זבחים דף כ"ט ע"א ברש"י ד"ה בזב וזבה ובתוספות ד"ה וכיון שראו, ועיין במסכת גיטין דף ב' ע"ב בתוספות ד"ה עד אחד [הא'] בסוף הדיבור, ועיין היטב בכל המקומות והדבר צריך תלמוד (דג"מ)¹⁹⁰, ואפילו אם היא באמצע ז' נקיים אחר ספירת ג' ימים, גם כן הוי חזקת טהרה, דעומדת בחזקת שתטהר לאותו יום, וי"א שצריכה שתהיה לה הפסק טהרה ויום אחד נקי בבדיקה על כל פנים, וי"א דאפילו במכה שידוע שמוציאה דם, אינה תולה בספירת ז' נקיים, וכל זה דווקא בדם מכתה משונה אינה תולה במכה אלא כשיצא הדם מעצמו מן המכה כדרכו אבל אם דחקה אצבע בכח הוציאה הדם מן המכה שלא בעונתו קודם שנגמר בישולו ולכן היא משונה, תולה בו, ומ"מ שוב לא נקרא מכה שודאי מוציאה דם רק דינו כמכה שא"י שמוציאה דם (פ"ת), עי' ט"ז, ועי' חו"ד, וי"א דגם בימי ליבונה בחזקת טהרה עומדת¹⁹¹ (עי' לקמן סי' קצ סל"ד? בד"ה לתלות בו), וי"א דבנדה דאורייתא מספיק אפילו לא פסקה בטהרה, כל שעברו עליה ימים הראוים לזיבת דמי נדתה על הרוב, פסקה לה חזקת ראייה, אלא משום דנשים שלנו ספק זבות, בעינן שהפסק טהרה עכ"פ, ועי' רמ"א (סי' קצו ס"י) שהביא צד שצריכים ג' ימים לאחזוקי בטהרה, וי"א דבג' בדיקות מספיק, והם ערבית ושחרית וערבית. ועי' בתשו' צ"צ סי' פ"ז ובתוה"ש ס"ק י"ז ומ"ש הבה"ט בשם הפרישה. עי' במג"א סי' תל"ז סק"ד¹⁹² (פ"ת).

(כו) וכ"ז כו' - אם יש לה וסת זמן קבוע שהיא רואה, תולה שלא בשעת וסתה בוסתה, אפילו אין לה מכה כלל, ואומרים שזה דם טהור הוא מן הצדדים מחמת מיעוץ תשמיש, שהרי עדיין לא הגיע וסתה. כל שכן כשיש מכה אף על פי שאינה מוציאה דם, היא טהורה, ולכן אין להתיר אלא לבעלה, ומשום עגונה הקילו הלכך אין להחזיקה ברואה מחמת תשמיש, מ"מ צריכה לישב ז' נקיים, דבכה"ג אין לסמוך על הצד הזה (ש"ך), (ש"ך ס"ק כ) והוכחתי שם שגם מהרא"י בפסקיו סימן מ"ז הביין כן. עיין שער אפרים סימן (ע') [עו]. ע"כ (דג"מ)¹⁹³, עי' ש"ך ועיקר דאין לומר דמחמת חזקה דוסתות נאמר דודאי האי דם צדדין היא, דהא חזקה דוסתות דרבנן היא, והיאך נטהר מחמת חזקה דרבנן דם דאורייתא, דהא רוב דם הוא בודאי מן המקור לענין חיוב קרבן, אלא אין לטהר רק בנתחזקה לראות מחמת תשמיש, ועי' לעיל (סי' קפג סק"ב?), שקשה איך מתירים וסתות שהם רק דרבנן, דם שהוא מן התורה, ועיקר דדוקא לענין שנאמר שלעולם תראה בשעת וסתה אמרינן דוסתות דרבנן, דחזקה העשויה להשתנות היא, אבל אם ראתה בשעת וסתה אמרינן מחמת חזקה דג' פעמים שהיא דאורייתא דמחמת גרם הוסת היא, ואם כן כשנתחזקה לראות בשעת תשמיש אמרינן מחמת חזקה דג' פעמים שהיא דאורייתא, שהדם בודאי מחמת גרמת התשמיש בא. ולכן דברי הרמ"א מדובר ברואה דם מחמת תשמיש ומתיר אפילו נגד נקיים, כיון שיש צד שמתירה אפילו בלא מכה, ויש צד שרק מתיר במכה שאינו ידוע שמוציאה דם אפילו שלא בשעת תשמיש, ולכן הרמ"א צירף שניהם להתירה במכה בשעת תשמיש כנ"ל. ועוד אפילו לצד הראשון, לא התירה בלא נקיים, רק גבי שלא לאסרה

Commented [O99]:
ם אינם בפנינו רק חכם יכול להבחיןם השוני - תוספת שלי

Commented [O100]:
ע' גדול בזה שהוא התחיל בג' ושינה לא??

¹⁹⁰ לא עשיתי.

¹⁹¹ עי' לקמן סק"כ(ט) שזה דווקא אחרי ג' או ד' ימים.

¹⁹² לא עשיתי.

¹⁹³ לא עשיתי.

לבעלה לעולם, דכיון שבאנו לאסרה על בעלה לעולם, על כרחך באנו לומר דמחמת תשמיש הוא, משום הכי אמרין לאו ממקור אלא מהצדדים, דאשה שיש לה וסת אינה עלולה למקרים, מה שאין כן לענין טהרת הדם אמרין דלמא לאו מחמת תשמיש הוא כלל רק בשנתה וסתה, דהא וסתות דרבנן כנ"ל (חוו"ד), וכ"ש בזקניה שיכולה לתלות במכה שאינה יודעת שמוציאה דם (פ"ת), ע"י ש"ך וע"י ח"ד, וי"א בדעת הש"ך שאם רואה דם מחמת תשמיש ומתירים אותה לבעלה, אין צורך של ז' נקיים, ויש חולקים (פ"ת). (כז) שם - ואם אין לה וסת קבוע, רק שאינה רואה עד אחר י"ד יום אחר טבילתה, עד י"ד יום דינה כדין אשה שיש לה וסת גם לענין זה, כמו שכתוב לעיל (סי' קפו ס"ג). ואם עבר עליה שעת וסתה ולא בדקה ולא הרגישה ואח"כ בדקה עצמה ומצאה טמאה, אע"ג דכתב הרמ"א דשלא בשעת וסתה טהורה, היינו היכא שבדקה בשעת וסתה ומצאה טהורה, אבל זו שלא בדקה בשעת וסתה צ"ע אם תולים במכה שאינה יודעת שמוציאה דם. אבל כל הספק רק לדעת הרמ"א דס"ל דטהורה אף לענין שבעה נקיים, אבל לדעת הש"ך (&), דמ"מ צריכה לישב שבעה נקיים, לא שייך ספיקו כלל, דהא אף אם בדקה בשעת וסתה ומצאה טהורה וראתה שלא בשעת וסתה, צריכה שבעה נקיים ואינה תולה במכה שאינה היודעת שמוציאה דם. ולענין רואה מחמת תשמיש ג"כ אין להסתפק, שאם זה דם שלא מוסתה תולין במכה ואף שבעה נקיים אינה צריכה, ואם חוששים שהוא מוסתה א"כ פשיטא דאינה רואה מחמת תשמיש ומותרת לבעלה ע"י ז' נקיים. אבל במכה שידוע שמוציאה דם תולה אף בכח"ג (פ"ת).

(כח) אף על פי שאינה יודעת כו' - צ"ע בדעת הרמ"א, שכן יש ג' דעות בזה (ע"י לקמן ס"ו), א', האשה נאמנת לומר מכה יש לי במקור שממנה דם יוצא אפי' אם אינה מרגשת ממש הדם שותת מן המכה. ב', בעינין שתדע בודאי שיש לה מכה שמוציאה דם ואז מותר שלא בשעת וסתה דוקא. ולכן י"א שאשה שבודקת בחורין וסדקין ואינה מוצאה דם רק במקום אחד בצדדין, מותרת (ע"י לקמן ס"ז), והיינו ביש לה וסת קבוע אז יש לה היתר זה כל שלא הגיע וסתה אבל בענין אחר לא התיר. עוד יש צד שאם היתה רואה דם אחר מי רגליה ונצטערה בשעת הטלת מי רגליה (ע"י רמ"א סי' קצא ס"?) מותר בבדיקה מסוימת עיי"ש, ולכן שלא בשעת וסתה אפילו אינה מרגשת דמחמת מכה קאתי תלינן בדם מכה משום דוסתות דרבנן (ע"י סי' קפד ס"?) יש לנו להקל ג"כ כאן בלא שום בדיקה אפילו באינה מרגשת דדם יוצא ממכתה וזהו שכתב רמ"א כאן להקל ביש לה וסת קבוע ושלא בשעת וסתה. וקשה ב' דברים: א', הרי הש"ע כתב בסעיף ז' "אם כל זמן שהיא בודקת כו'", והיינו כ"עוד יש צד", משמע כל שאין מבורר לה במקום אחד מהצדדין אסורה, כל שאינה יודעת בודאי שמכתה מוציאה דם, והרי צד זה היינו רק ביש לה וסת קבוע, ונשמט מהרמ"א. ב', ע"י סי' קצא ס"?) כתב רמ"א עצמו להחמיר באשה שרואה דם במי רגלים וכתב שהכי נהוג להצריכה בדיקה במוך נקי כו', וכאן הוא מיקל שלא בשעת וסתה בכל ענין אף על פי שאין יודעת שמכתה מוציאה דם, ועיקר להחמיר שלא להתיר באשה שיש לה מכה ואינה יודעת שמוציאה דם אם לא בדרך שכתב הש"ע סעיף ז' דוקא ואם בשעת הכאב מוצאה דם מוכחא מילתא דממנו הוא בא ועל כן מותר אף אם לאחר שיפסוק הכאב מוצאה דם כדברי הרמ"א סי' קצא ועיי"ש סק"?. ואם יש לה מכה שרגליה נשים אחרות לראות דם ממכה כזו אף על פי שזו אינה יודעת יש לתלות במכה (ט"ז), ע"י בזה בש"ך ס"ק כ' וכו' (נקה"כ), פירוש אפילו אינה יודעת כלל שדרכה של המכה להוציא דם וע"ל (סקכ"ו?) (ש"ך), אשה שיש לה וסת קבוע ונתחדש לה מקרה רעה שרואה דם דרך שפיכה איזה ימים אחר טבילתה והרופאים עובדי כוכבים אומרים שבא לה מכאב, שלא בשעת וסתה יש לסמוך על זה ומותרת לבעלה (באר היטב), ע"י ט"ז, והנה לפי המרדכי? כשיודעת שהמכה מוציאה דם מותרת אפילו אין לה וסת, רק באשה שיש לה וסת אסורה ביום הוסת, ואין לה וסת אסורה ביום ל'. ולענין סעיף ז' מדובר שאינה יודעת איה מקום המכה, או שיוודעת מקום המכה ואינה מוצאת דם במקום המכה, רק למטה כנגד מקום המכה תמיד, דאי כשמוציאה תמיד במקום המכה הוי כידוע שהמכה מוציאה דם, ויש הוכחה דעל כרחך ממכה הוא, דאי מהמקור היה לו להמצא גם על מקום אחר, וטעם מהרי"ל? הוא כיון דמחמת שהאשה הזאת אינה רואה בשום פעם רק אחר הטלת מי רגלים (ע"י ש"ך סי' קצא סק"?) חשיב לה וסת קבוע שם ולכן צריך לה בדיקה תמיד אחר הטלת מי רגלים עד שתעקר ג' פעמים, על כרחך המי רגלים הן הרכבה לוסת לימים או לשאר דברים כנ"ל, וכיון דוסתות דאורייתא אפילו מחמת מכה טמאה כנ"ל, ובודאי דאין לטהר רק למאן דאמר וסתות דרבנן. ובסוף דברי הט"ז אם יש לה מכה ובשעה שהמכה מתחיל להכאיב יוצא דם, אז איכא הוכחה דממנו הוא בא, כיון דאיכא תרתי מכה וכאב, ובשעה

Commented [O101]

ברוך אם הנקה"כ אם הוא רק מתקיף הט"ז או מחדש הלבכה

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

שמתחיל להכאיב מקום המכה הדם שותת ויורד, הוי כהוכחה ברורה, מה שאין כן מכאב לחוד. ומה שהקשה הנקה"כ על הט"ז הנה העיקר היא שבשפופרת אפשר לבדוק אם המכה מוציאה דם, והיינו שתכניס השפופרת עם המוך לכל החורין ולא תמצא דם רק כשתגע במקום המכה תמצא דם, אז יתברר שהמכה מוציאה דם. ואם בדקה עצמה פעם אחת בעת הכאב ונתברר לה שאין זה דם המקור רק הדם בא מחמת הכאב, וכיון שנתברר שהכאב בר דמים הוא עדיף ממכה, כיון שנראה לחוש שהכאב הוא צער כל כך עד שצער זה בר דמים הוא, אין לחוש שוב בכל פעם שמרגשת כאב וצער זה, ועדיף ממכה, אבל סתם כאב שאינו ידוע אם מוציא דם ודאי גרע ממכה, ומכל מקום כיון שהט"ז והש"ך מסכימים שאין לסמוך על דברי הרמ"א בזה, יש להחמיר (חור"ד), עי' באר היטב מש"כ בענין רופאים, וי"א דלא האמינו לרופאים על גוף ידוע חוץ לענין פיקוח נפש לעשות אותו ספק פיקוח נפש ודוחה איסור מספיקא אבל לעשותן ודאי לא. אך האמינו חז"ל בכלל הטבע להעיד שיש מציאות בעולם שתפיל אשה שומא ושערות וכיון שזה הוא במציאות. מקרה באשה שבימי ליבונה מצא על העד נקודים קטנים או קלים אדומים או שחורים ונבדקה ע"י אשה ומצאה לה בעומק הפרוזדור נקב קטן והכניסה לתוכו בגד מקופל דק ולא נכנס בעומק וגם לא מצאה עליו רושם דם, והאשה אמרה שבדקה פעם אחת באשה אחרת ומצאה ג"כ אותו הנקב ומצאה ג"כ דם בתוך הנקב ועל סמך זה י"א להתירה עד חשבון ימים של ימי וסתה כי אותו הנקב הוא וריד שנפתחה, וי"א שטוב להחמיר, ועמש"ל (קצו סק"א?) (פ"ת).

(כט) וכן אם אין כו' - יש פקפק על רמ"א זו, שמדבריו רואים שאפילו מצאה דם בבדיקה טהורה (ש"ך), עי' ש"ך ועיקר דהרמ"א לא התיר בבדיקה, ורק ממעט שאם ודאי ראתה בלא הרגשה, כיון דמדברנן היא טהורה מטעם ספק ספיקא כמו כתם, אבל אם בבדיקה או בשעת תשמיש ראתה דאיכא ספק הרגשה דשמא סברה הרגשת עד ושמש הוא לא מועיל ס"ס זו ואינה תולה עד שתדע שהמכה מוציאה דם, ולכן אשה שיש לה מכה שאינה יודעת שמוציאה דם, אין לה לבדוק עצמה כלל, שאם תמצא תהיה טמאה, ולמה לה לטמא עצמה בחנם, תמתין עד שתרגיש ותטמא (חור"ד), וי"א דעיקר כרמ"א, משום חזקת טהרה אבל אם היא טמאה נדה ואירע לה כן בימי ליבונה זה תלוי במח' אם מתירים ספק ספיקא בחזקת איסור (עי' לעיל סק"כ), ועי' לקמן סי' קי"ט. אמנם אם כבר ספרה לה ג' או ד' ימים של ימי ליבונה, יש מח' אם היא או בחזקת טהרה (עי' לקמן סי' קצו ס"י), וכל זה שמתירין מטעם ס"ס היינו אם המכה במקור עצמו, אבל אם המכה ודאי אינו במקור רק מן הצדדים, אסורה אף בימי טהרה, ואפי' אם יש לה וסת קבוע ורואה כן בשעת וסתה ממש ואינה יודעת אם המכה מוציאה דם רק שלא הרגישה אם הוא מהמקור או מן הצדדים תולה להקל מספק ספיקא (פ"ת).

(ל) אא"כ יודעת שמכתה מוציאה דם - דאז אף על פי שאין לה וסת קבוע אינה מוחזקת ברואה מחמת תשמיש דתולין במכה וגם היא טהורה וא"צ לישוב ז' נקיים כיון דהוא תוך ל' (ש"ך) אף על פי שאינה מרגשת עתה שדם זה הוא בא ממכתה (וכן באשה שיש לה וסת ומצאה דם שלא בשעת וסתה אף על גב דלענין רואה מחמת תשמיש סגי אף על פי שאינה יודעת שמכתה מוציאה דם כששמשה שלא בשעת וסתה עכ"ז בזה סומכים על שיטת המרדכי (&), מ"מ שלא בשעת תשמיש אם בדקה עצמה ומצאה דם או כשמרגשת שהדם נופל מהרחם דבעינן שתדע שמכתה מוציאה דם מספיק כשיוודעת שדרך מכתה להוציא דם אף על פי שלא הרגישה עתה שדם זה הוא ממכתה) ואפילו לדעת הרשב"א (&) א"צ שתדע שמרגשת עתה שהדם הוא בא ממכתה אבל צריכא שתדע שמכתה מוציאה דם, ודלא כשו"ע (&) (ש"ך), י"א שכל זה רק בימי טהרה אבל אם היא כבר טמאה אינה תולה במכה. אמנם יש קולא, דאם יש לה וסת קבוע וראתה שלא בשעת וסתה, ויש לה מכה שמוציאה דם, אף אם כבר היא נדה תולה להקל דתולין במצוי, וק"ו שיש להקל כה"ג בימי מניקתה אף שאין לה וסת קבוע, אלא שכל זה כשכבר פסק טומאתה איזה זמן, אבל אם מיום לידתה היא רואה, קשה ליתן לה קולא של מניקה דחזינן נשים הרבה הרואות איזה שבועות אחר לידה. וכל זה דוקא אם המכה ג"כ במקור, אבל אם המכה בצדדים, לא שייך לטהרה במרגשת בדם המקור. אבל אם אינה מרגשת אם הדם מן המקור או מן הצדדים, אף שכתבנו לעיל דבכה"ג אינה תולה במכה, מ"מ כאן שדרך המכה להוציא דם, טהורה, אם עומדת בימי טהרה, דכאן אף בספק אחד מטהרינן. ואפילו אם יש לה וסת קבוע וראתה בשעת וסתה תולה להקל דכאן לאין לומר א"כ לא תטמא לעולם, שהרי כשתרגיש בדם הבא ממקור תהיה טמאה וי"א דאם יודעת בודאי שמוציאה דם, תולה אף באין לה וסת, היינו אף אם קודם שנולד המכה היתה רגילה בראיות משונות בלי שיעור, אפ"ה תולה רק

:Commented [O102]
לש לבדוק שאני בסדר

:Commented [O103]
יינו אפילו בשעת
וסתה??

מיום ל' לראייתה האחרונה מקודם שנולד המכה אינה תולה דלא כ"א בפ"ת סק"ט (כו) (פ"ח).

(לא) ומ"מ בשעת וסתה כו' – ויש חולקים שמקור דברי הרמ"א מדובר שלא בשעת תשמיש לענין אם צריכה לישב ז' נקיים, אבל לענין רואה דם מחמת תשמיש, כל שהיא בשעת וסתה, לא הוחזקה להיות רואה דם מחמת תשמיש ואע"פ שאין תולים במכה מ"מ תולים בוסתה (ש"ך), ואפילו ברואה ממש שלא בהרגשה טמאה, ועי' לקמן (ש"ך סק"לג) שאינו מטהר רק במרגשת שדם זה בא מהמכה, משמע באינה מרגשת כלל טמאה בשעת וסתה, רק בכתמים טהורה אפילו בשעת וסתה. ועי' לעיל (סי' קפד סק"ט?) שזה רק בשעת וסתה ולא עונה הסמוכה לוסתה, ועי' נקה"כ (סי' קפד סק"ט?) דנשים בזמן הזה אין להן שעה קבועה וכל העונה כשעת וסתה דמי (חוו"ד), עי' חוו"ד ועי' לקמן סק"לג? (פ"ח).

(לב) או משלשים יום לשלשים יום - אף דלגבי בדיקה אם בדקה עצמה ביום ל' ולא ראתה, שוב אינה צריכה בדיקה לעולם עד שתראה פעם אחת, ורק אז תמנה שוב ל' יום משעה שראתה, וחוששת לו, מכל מקום בכאן אם עבר עליה יום ל' ולא ראתה, וראתה ביום ל"ב או אחר כך, בראיה ראשונה לאחר יום השלשים טמאה (חוו"ד), עי' ח"ד בביאורים לקמן (סי' קצו סק"ג?), ועי"ש דברי (סק"ד?) (פ"ח).

(לג) אינה תולה במכתה - אף על פי שיודעת שמכתה מוציאה דם, דאם לא כן לא תטמא לעולם, אבל אם מרגשת עתה שדם זה בא מן המכה, אפילו בשעת וסתה טהורה ולא שייך לומר בכה"ג "דאל"כ לא תטמא לעולם", דהלא תהיה טמאה כשלא תרגיש ודברי הרשב"א (&) שמטהר אפילו בשעת וסתה, הם שיטת יחיד (ש"ך), עי' ש"ך וכדי לתרץ דברי הרשב"א יש לדעת דשלשה מיני הרגשות באשה (עי' ביאורים סי' קצ סק"א?): א', אם מרגשת שנודעזע גופה. ב', שמרגשת שנפתח מקורה. ג', שמרגשת שדבר לח זב ממקורה. והנה בהרגשת פתיחת המקור וזיבת דבר לח, ודאי דאינה יכולה להכיר בין דם נדה לדם מכה, כיון דהמכה גם כן במקור, אבל בהרגשת שנודעזע גופה ודאי דדם נדה היה, אבל בשעת תשמיש והטלת מי רגלים ושעת בדיקה אינה יכולה להכיר בשום הרגשה (חוו"ד), י"א דדוקא אם מרגשת שדם בא ממקור אבל אל"כ תולה אף בשעת וסתה וכל זה בימי טהרה דוקא (פ"ח).

(לד) וכתמים תולה במכתה בכל ענין - אפילו בשעת וסתה אפילו אינה יודעת שמכתה דרכה להוציא דם, ועי' לקמן (סי' קצ ס"א וסי' קצו ס"י ודברי שם סק"ט?) (ש"ך), עי' ש"ך וי"א אף דכאב אינו כמכה, מ"מ לענין כתמים תולה בה שלא בשעת וסתה אפילו אדומים הרבה גם גדולים יותר מגריס מיהו בשעת וסתה אסורה וכ"ז בימי טהרה או בד' ימים אחרונים של שבעה נקיים אבל בג' ימים הראשונים אם תמצא כתם הגדול מגריס טמאה. אשה ששמשה עם בעלה והיה לה מכה באותו מקום ונתרפאה ואחר התשמיש מצאה כתם בבגדים, היא טהורה דבכתמים תולין להקל דע"י תשמיש נתגלע המכה והוציא דם כיון דהיה לה כאב בשעת תשמיש ויש חולקים (פ"ח).

(ו) ³¹² נאמנת אשה לומר: מכה יש לי באותו מקום שהדם יוצא ממנה (לה). ³¹³ וכן אס' לומר:

כדי לי שאין דם זה בא מן המקור (לו), (נאמנת וטהורה):

(לה) שהדם יוצא ממנה - עי' לעיל ס"ה סק"ט (כח) מחלוקת בפירושו (ט"ז), אם האשה אומרת שמששה בידים ומצאה בצדדים חבורות ופצעים יש לסמוך ע"ז דעד אחד נאמן להתיר היכא דלא איתחזק איסור, וא"צ לשאול לנשים אחרות דכל מקום שהאמינה תורה ע"א הרי כאן שנים (פ"ח).

(לו) שאין דם זה בא מן המקור - לא ידעתי מציאות לזה, דאף דם שנמצא בצדדין טמא דאמרינן דמן המקור בא לצדדין, אם לא שתאמר שיודעת ששורש הדם לא בא רק מן הצדדין¹⁹⁴, וזה רחוק שתדע כשאין לה מכה, ואין לסמוך על זה אלא רק כסניף לעוד טעם (ח"ד, פ"ח), צ"ע שכן במקורם של דברים רק כתב זה בדרך פלפול (דג"מ).

(ז) ³¹⁴ אם כל זמן שהיא בודקת בכל החורים והסדקים אינה מוצאה כתמים, כי אם במקום אחד בצדדין, יש לתלות שממכה שבאותו צד בא. וכל שכן אם מרגשת בשעת בדיקה, כשנוגעת בצד המקום ההוא כואב לה קצת, ובשאר חורין וסדקים אינה מרגשת כאב כלל:

(ז) אם כל זמן כו' - עי' לעיל ס"ה סק"ט (כח) (ט"ז), היינו שיש לה מכה שם בודאי, רק שאינה יודעת אם מוציאה דם. ולדעת הט"ז סק"ט (כח) דין זה דוקא ביש לה וסת ושלא

¹⁹⁴ עי' לשון המהר"י וי"ל שאומרת שמרגשת בעצמה שלא בא הדם מן המקור רק מן הצדדין במקום השתן שנאמנת. \$

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

בשעת וסתה. ולדעת הש"ך שסאפילו באין לה וסת (ח"ד חידושים), היינו שאינה יודעת שהמכה מוציאה דם, וזה מהני גם באשה שאין לה וסת (פ"ת).

(ח) ³¹⁵אם תרצה להתרפאות, צריך שיהיה קודם שתתחזק. אבל לאחר שתתחזק, יש מסתפקים (לח) אם מותר לסמוך על הרפואה (לה) לשמש אח"כ. ³¹⁶וייש מי שמתיר (לט) אם אמר לה רופא ישראל: נתרפאת. ואם תראה האשה שפסק דם וסתה וראייתה על ידי הרפואות, וניכר שהועילו, יש לסמוך אף על עו"ג:

(לח) יש מסתפקים כו' - אם רופא זה עשה רפואה זו לאשה א' קודם שהתחזקה ונתרפאה, יכולה אשה אחרת לסמוך עליו, אף לאחר שנתחזקה בשלש פעמים, ומותרת לשמש בפעם רביעית לאחר הרפואה (ש"ך), עי' לעיל מש"כ על ש"ך סק"טו), ולפי זה דבריו כאן צ"ע (דגול מרבבה), כתב הש"ך ס"ק כ"ח דאם עשה רפואה לאשה אחת קודם שתתחזק וכו'. והוא תמוה בעיני, דאם היא לא נתחזקה עדיין בחולי האיך נתחזק הוא לרופא (חוו"ד), אם עשה רפואה זו לעובדת כוכבים בתר ג' פעמים, אין ראייה מגופים שלהם לגופים שלנו. ואם יש רגלים לדבר, כגון זו שכל ימיה היתה משמשת בלא צער ועתה התשמיש קשה לה, סומכת על רופא מומחה שאמר שנתרפאת ותשמש פעם ד' (פ"ת).

(לט) ויש מי שמתיר - י"א שאין להתיר רק אם עדיין לא בדקה את עצמה בשפופרת, אבל אם בדקה ומצאה על המוך שאז ודאי מן המקור בא, אין לסמוך על הרפואה. ומיהו אף שבדקה שוב אסורה לינשא לשני, כנ"ל (ט"ז סק"ז?), מכל מקום על ידי רפואה מותרת והעיקר דבלאו הכי יש להקל, ועי' פ"ת סק"ד? (דג"מ).

(ט) ³¹⁷הפחידוה פתאום ונפל ממנה חררת דם, נתרפאת ומותרת לבעלה. ³¹⁸ואם חזרה וראתה מחמת תשמיש, אפילו פעם אחת, בידוע שלא נתרפאת. ובזמן הזה אין מתירין ³¹⁹ע"י רפואה זו (מ). ³²⁰ומיהו אין מוציאים אותה מבעלה אחר רפואה זו, עד שתבעל ותחזור לקוללה:

(מ) אין מתירין ע"י רפואה - פירוש אם נתגרשה, אבל אין מוציאים אותה מבעלה (ט"ז, ש"ך), אינן אין לעשות רפואה זו לכתחלה על ידי כך (ש"ך), עי' ט"ז, מיהו אם עדיין לא נבדקה בשפופרת, שאז יש להסתפק שמא מן הצדדים, יש להתיר ברפואה זו, ואפילו נתגרשה, מטעם ספק ספיקא, ספק שמא מן הצדדים ואם תמצא לומר מן המקור שמא נתרפאה, ומיהו להתירה לכתחלה לעשות לה רפואה אפשר שאין עושין ספק ספיקא לכתחלה, עיין בפרי חדש (סי' ק"י כללי ספק ספיקא כלל יח) ¹⁹⁵(דג"מ).

(מא) אין מוציאים - מעשה באשה שבשעת תשמיש הרגישה זיבת דבר לח וקפצה בבהלה מן המטה והיה שופע ממנה דם הרבה, אסורה לבעלה כרואה מחמת תשמיש, שכן הבהלה אינה ביעותא וגם שפע דם אינו כמו חררה ¹⁹⁶(פ"ת).

(י) ³²¹הרואה דם בשעת תשמיש, מותרת לשמש פעם שנית כשתטהר. מיהו מיחש חיישינן חדא זימנא (מב) אחר ראייתה, כגון ראתה פעם אחת או פעמים בליל [שני] של טבילתה (מג), כשתגיע טבילה אחרת (כריכה לפרוס (מד)) ליל של טבילתה, ואין צריך לפרוש ליל של טבילה שלישית (מה), דכל מידי דלא קבעה וסת לא חיישינן אלא חדא זימנא (מו). הגדה: ואם ראתה ג"פ, כל פעם צביאה ראשונה שאחר טבילתה (מו), אסורה לבעלה כאילו ראתה (מח) ג"פ לרופים, שהרי אי אפשר לה לטבול ולשמש עמו, שהרי היא רואה כל פעם אחר טבילתה. ואם אירע לה (מט) שראתה ג"פ צביאה ראשונה שאחר לידתה, או ראתה אחר כל לידה ג' פעמים, ובנתיים לא ראתה, יס שכתבו להקל להתירה לבעלה, כי תלינן הראייה בחולשתה עדיין מכח לידתה, שהוכו האדדים מכח לידתה, ולכן רואה סמוך ללידה ולא אחר כך, ותלינן בלידה כמו שתלינן במכה. וכל זה אם כבר (עברה) ושמשה בין לידות הראשונות שהוחזקו ביאות של היתר, אחר ביאות של איסור. אבל אם ראתה ג' פעמים לרופין אחר לידה, לא תלינן בלידה (נב) (נב), אלא כריכה בדיקה השפופרת. מיהו כ"מ שריכה בדיקה, אם עברה ושמשה, ולא ראתה, מותרת, דתשמיש זה שלא ראתה בו, עדיף מבדיקת השפופרת ¹⁹⁷כנ"ל:

(מב) מיחש חיישינן חדא זימנא - אם היא זקנה עד שאינה חוששת אם קורין לה אימא בפניה, יש מקום להקל בזה (פ"ת).

(מג) בליל של טבילתה - צ"ל בליל שני של [ודלא כט"ז סק"מז] (פ"ת).

Commented [O104]:
מה קשר ?

Commented [O105]:
בדוק

¹⁹⁵ לא עשיתי

¹⁹⁶ לא עשיתי

¹⁹⁷

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(מד) טבילה אחרת צריכה לפרוש – פי' שראתה בשעת תשמיש בליל של טבילה, או צריכה לפרוש בליל טבילה שניה, אבל כשראתה בליל טבילה שלא בשעת תשמיש אינה צריכה לפרוש בליל טבילה שניה, דטבילה דינו כמו קפיצה (סי' קפט סי"ז), ועי' ט"ז (סי' קפט סק"ד ודברי סק"א?), אבל כאשר יש גם טבילה וגם תשמיש חוששים בפעם אחת (עי' ש"ך סי' קפט סקמ"ח?), דלא כהש"ך לקמן (סק"נה?) שכתב דתשמיש דינו כמו קפיצה, ולא חוששים לתשמיש לבד בפעם אחת, מטעם שכתב הט"ז (סקט"ז?) דלא מפקינן לה מבעלה משום חשש דוסת שאינו קבוע, מה שאין כן בליל טבילה דאין כאן רק חשש לענין יום וסתר בלבד, חיישא. ולפי זה, דאפילו לא ראתה בשעת תשמיש ממש, רק שראתה בליל טבילה אחר התשמיש זמן רב, כל שהוא אותו העונה חוששים, אבל לענין רואה מחמת תשמיש כדי להפקיע אותה מבעלה, בעינן רואה בשעת תשמיש ממש, דמשום עונה הסמוכה לתשמיש לא מפקינן לה מבעלה רק משום שעת וסתר, כנ"ל (סק"א?) (חו"ד), ואם לא פירש, ושימש וראתה מחמת תשמיש, ושוב טבלה שלישיית וגם כן לא פירש וראתה שלישיית מחמת תשמיש, אפשר דלא נאסרה לבעלה, דהטבילה גרם לה לראות מחמת טבילה בשעת תשמיש, ושוב תטבול ותמתין ליל טבילה ותשמש בלילה שלאחריו, וצ"ע למעשה (דג"מ).

(מה) ואין צריך לפרוש ליל של טבילה שלישיית - היינו דוקא כשעברה ושמשה בליל טבילה שניה ולא ראתה, דעקרה לוסת בהרכבה, או אינה צריכה לחוש, אבל כשלא שמשה בליל טבילה שניה ולא ראתה, צריכה לפרוש גם כן בליל טבילה שלישיית, דכל וסת אינו נעקר רק כעין שנקבע (עי' לקמן סי' קפט סכ"ו וש"ך שם סק"נ?), ואם כן הרואה בליל טבילה אסורה לעולם בליל טבילה עד שעברה ושמשה ולא ראתה. י"א דאם ראתה בליל שני של טבילה גם כן חוששת לליל שני, אבל המחבר (סי' קפט סי"ז) סובר דלא אמרינן קפיצה דאתמול גורם, וטבילה דומה לקפיצה, ולא אמרינן גם כן טבילה דאתמול גורם. ועי' ש"ך (סק"?) וזה דוקא של אתמול, ולכן לכו"ע אם ראתה ליל שלישי או ליל רביעי אחר טבילה, לא חוששים. ואפילו לדעת הי"א הזו, כ"ז דוקא כשלא שמשה כלל בליל ראשון או חוששים לליל שני אם ראתה. ועוד, בחשש של טבילה לא מהני בדיקת שפופרת, דכל שאינה מטעם חשש הממלאה ונופצת, רק מטעם וסת, בעינן עקירה ג' פעמים אי נקבע ג' פעמים, כדלקמן (סי"א), ועי' לעיל סק"ג? (חו"ד).

(מו) חדא זימנא – וי"א דאפילו ג' פעמים אין חוששת רק פעם אחת, דהוי כמו קפיצה (עי' לקמן סי' קפט סי"ז) (דג"מ).

(מז) בביאה ראשונה שאחר טבילתה – שונה ממה שכתב השו"ע בסמוך בענין חשש ראיית ליל טבילה דשמה תלוי החשש באותו לילה דוקא ואח"כ מותרת, אבל כאן איכא החשש מחמת ביאה ראשונה שאחר הטבילה, אף על פי שהוא זמן רב אחר הטבילה וצ"ל דמיירי אף על פי שבינתיים היו ביאות של היתר דאל"כ זה ככל רואה מחמת תשמיש, ועי' לקמן סי"א סק"ז? (ט"ז), עי' ט"ז, וי"א על פי דבריו דאם ראתה ג' פעמים בליל טבילה מחמת תשמיש אף שלא היה תשמיש היתר בינתיים, דאינה אסורה רק בליל טבילה ומותרת בימים אחרים. ולכן אם ראתה ג' פעמים רצופין ביום ידוע בחדוש מחמת תשמיש, דאינה אסורה רק לאותו יום הידוע. וחלילה מלומר כן, אלא כל שלא שמשה כלל בינתיים אסורה, ותולה רק במחמת תשמיש, דבכל רואה מחמת תשמיש לאו מטעם וסת אסורה, רק דחיישינן לה לחולי הממלאה ונופצת, ויותר מסתבר להחזיקה בחולי הממלאה ונופצת מלתלות בוסת. אלא כוונת הט"ז דכיון דמיירי השו"ע שהיו לה תשמישין של היתר בינתיים כמו שמסיים הט"ז, משום הכי כתב דכאן לא מיירי שהיו השלש פעמים בליל טבילה והיו תשמישין של היתר בינתיים, דאז לא היתה אסורה רק בליל טבילה, רק כיון שאלו השלש פעמים לא היו בליל טבילה רק בביאה ראשונה שאחר הטבילה, דאז ניכר דהוסת הוא ביאה ראשונה שאחר טבילה, ושוב אי אפשר לה לטבול ולשמש עמה (חו"ד), ומה שכתב רמ"א שאם ראתה ג' פעמים כל פעם בביאה ראשונה שאחר טבילה, היינו ביאה ראשונה שאחר טבילה, היינו ביאה ראשונה כל פעם, אבל לא לילה הראשונה של כל פעם אחר טבילה, ועי' באר הגולה [פי' אדלעיל קאי שפרשה ליל טבילתה ואח"כ שמשה ולא ראתה מ"מ אם אחר כך ראתה עם הקודם ג"פ בביאה ראשונה שבליל טבילתה אסורה לבעלה כאלו ראתה ג"פ רצופים בלי שום שימוש היתר ביניהם כדלעיל בריש הסי' ודבריו אין נראים כלל, דלפי פירושו אפשר לה לשמש בליל שני שאחר טבילה, וממה נפשך אם אין אנו תולין הוסת באותה לילה דוקא אם כן, הרי נעקר במה שהיה לה תשמיש היתר בינתיים, שהרי אפילו קבעה שלש פעמים נעקר בפעם אחת. והעיקר, שאפילו לא שמשה בתשמיש היתר כלל רק ששמשה שלש פעמים בליל טבילה בלילה הראשונה, מותרת תמיד בלילה

שאחריו עד שתגיע ליל טבילה האחרת ואז תפרוש לילה ראשונה, וכנ"ל (סק"ז), ודברי ט"ז כמו שכתבתי. ועי' תוה"ש [אם שמש בלילה אחד ג' פעמים ובכל פעם בדקה הוא והיא בעד מיוחד ולא בדקה את העדים, הרי שמש שלשה פעמים רצופים ובכל פעם ראתה מחמת תשמיש, ואסורה על בעלה לעולם]. ועיקר שאינה נאסרת על בעלה על ידי כן, שאין כל הכחות שוות, אלא משום שהביאה ראשונה היתה בכח גדול ונפתח מעיינה שוב ראתה כל הלילה מחמת תשמיש, שאין הביאה השניה ראייה. ועי' דברי סק"ז? (דג"מ), עי' ט"ז שכתב דאפי' היה מופלג מליל טבילה קבעה וסת לביאה ראשונה שאחר טבילה ואפילו עברה ושמש קודם הטבילה ולא ראתה קבעה וסת ואסורה לשמש אחר טבילה ועי' חו"ד דלדעת הש"ך מותרת וכן עיקר. וי"א דאשה שראתה ג"פ מחמת תשמיש כל פעם בליל טבילתה מותרת אח"כ בליל ב' של טבילתה. אשה שאחר לידה ראשונה ראתה דם מחמת תשמיש על עד הקינוח כמה פעמים והיה כל פעם בליל טבילה, אלא שטבלה במים קרים והאשה פחדה מאד מקרירות המים עד שבכל פעם אחזתה רתת וכאב המים שקורין (צמרמורת) עד שבאחרונה חממו מי המקוה ומ"מ ראתה, יש להתייר בליל שני אחר הטבילה מכמה צדדים: א', ששהתה עמו כמה שנים ולא ראתה מחמת תשמיש ואין זה תחלת תשמישה. ב', שיש לה וסת, וזו ראתה שלא בשעת וסתה. ג', שהוא אחר לידה ראשונה, וי"ל נתקלקלו צדדיה ע"י הלידה ולא מן המקור הוא. ד', (והיא העיקר) שהיתה רותת ע"י פחדה של מים קרים והרגישה ע"י כאב בבטנה וזה גורם לפריסת נדה. ועי' לעיל (סי' קפה סק"טו?) דהפחד אין בטבעו להביא דם רק באותו רגע ממש), ואף על גב דאח"כ חממו המים ואף על פי כן ראתה י"ל מכאן והלאה חושבנא? ויכולה לשמש אפילו בליל טבילה שבמים חמים עוד ב' פעמים, אלא שלא לסמוך ע"ז לבד. ועכ"פ יש להתיר לשמש בליל ב' אחר טבילתה במים חמים דוקא, שאז מצטרף כל הקולות האלו. וע"כ אומר אני שבאותה בעילה יפירוש באבר מת כי מה לנו להכניס בספק כרת על מגן ואם לא תראה אז תשמש כן לעולם בליל ב' אחר טבילתה בחמין דוקא. ואם תרצה לבדוק בשפופרת בכדי להיות ככל הנשים צריכה לבדוק דוקא אחר טבילתה במים קרים באותו לילה ולא תראה עליו כדי שיתעקר כמו שנתחזקה (פ"ת).

Commented [O106]:
כין?

Commented [O107]:
יד אחרי הכניסה???

(מח) כאלו ראתה כו' - כלומר כאלו עברה וראתה ג' פעמים רצופין בלא טבילה (ש"ך), עי' ש"ך וכוונתו דהמחבר מלמדנו דאפילו ראתה ג' פעמים בליל טבילה לא מצרפינן הטבילה להוסת, ולומר שהטבילה גם כן גורם ונתיר אותה בליל שני, רק תלינן בתשמיש לחוד כאלו לא היה טבילה. ולזה סתם וכתב ג' פעמים בביאה ראשונה שאחר טבילתה, ואפילו היו בימים שווין כגון בליל ראשון או שני של טבילה גם כן הדין כן, ודלא כצד המובא לעיל סק"ז, ודלא כהט"ז שלומד שהיו ביאות של היתר בינתיים, ואין לצרף הטבילה להתשמיש לוסת המורכב, כיון שהיה מופלג, כנ"ל סק"טו?, וכן עיקר (חו"ד). עט"ז וש"ך ועי' בשו"ת מהר"י הלוי סי' ל"א¹⁹⁸. וי"א דאם ראתה ג"פ בביאה ראשונה שאחר טבילתה, אסורה עד שתבדוק בשפופרת. דלא כחו"ד הנ"ל (סקמ"ג?), ובדיקה זו צריכה להיות דוקא אחר טבילתה דאל"ה אפילו לא נמצא כלל אינה טהורה לבעלה שאנחנו תולין כיון שלא טבלה, לכן לא ראתה אלא דאם בדקה ונמצא מן הצדדים א"צ להיות דוקא אחר טבילה, ועי' לעיל (סק"ח) (פ"ת).

(מט) ואם אירע לה כו' - אחר שנתחזקה לראות ג"פ אחר כל לידה לראות ג"פ רצופים היא אסורה אחר לידה רביעית ולא שייך לומר כיון שיש בינתיים ביאות של היתר, אלא אם עבר ובא עליה באיסור אחר לידתה ולא ראתה אז מהני ואזלה חזקת איסור לראות אחר לידתה (ט"ז), כלומר ואם אירע לה שראתה תכף אחר לידתה ג"פ רצופים, ואח"כ עברה ושמשה בינתיים ולא ראתה, ואח"כ חזרה וראתה אחר לידתה שלש פעמים רצופים ולא שמשה, מותרת. וכן אפילו ראתה אחר כל לידה ולידה שלש פעמים רצופים, רק אח"כ בין כל לידה ולידה שמשה בינתיים ולא ראתה. ואחר לידה ג' או ד' חזרה וראתה ג"פ רצופים ושוב לא שמשה מותרת. אבל אם ראתה ג"פ רצופים אחר לידה אסור לה לשמש אחר כך לכתחלה, דאין מתירין אלא כשאחר כך עברה ושמשה, דהוחזקה ביאות של היתר אחר ביאות של איסור, ותלינן בחולשת הלידה, אף על גב שחזרה אחר כך וראתה ג"פ אחר לידתה ולא שמשה אח"כ. אבל אם שמשה אח"כ ולא ראתה, אפי' ראתה מתחלה ג' פעמים רצופים שלא בעת לידתה, טהורה, דעדיף מבדיקת שפופרת (עי' לעיל סק"ז?) (ש"ך), עי' ש"ך ואם בביאה ראשונה שאחר הלידה לא ראתה, רק אחר כך ראתה ג' פעמים, לא תלינן שוב במכת הלידה, דאלו היה מחמת מכת הלידה אף בפעם ראשונה היה לה לראות דם, אמנם

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

כל זה הוא רק לענין שלא להחזיקה ברואה מחמת תשמיש, אבל נקיים ודאי צריכה (חוו"ד), עי' ט"ז, ואפילו לדעתו על כל פנים מהני לה בדיקת שפופרת שתבדוק אחר לידה רביעית תיכף, וכמו שמהני לה אם עבר ובא עליה אחר לידה רביעית (דג"מ) 199.

(ג) כל לידה ג' פעמים – היינו לא רצופים ויש ביאות היתר ביניהם ועל זה אמר אם שמשה כבר ור"ל בהיתר אז לא אמרי' שהחזקה לראות אחר כל לידה ותלינן בהוכחו הצדדין (ט"ז).

(גא) כבר עברה ושמשה – צ"ל כבר שמשה (ט"ז).

(גב) אבל אם ראתה ג' רצופים אחר לידה לא תלינן בלידה כו' – פי' לא מהני לה אם תעבור ותשמש באיסור אח"כ אלא לענין תשמיש שמכאן ואילך עד לידה רביעית דהיינו שאחר לידה שלישית מותרת עד שתגיע לידה הרביעית ואז אסורה אף על פי ששימשה בינתיים ולא ראתה כי דרכה של אשה זו לראות דוקא אחר לידתה והוה לה וסת בזה (ט"ז), וכל זה דוקא אם ראתה לאחר ל"ג יום לזכר וס"ו יום לנקבה, אבל תוך הזמן הזה, כיון דמן הדין דם טוהר הוא, וכדלקמן (סי' קצד ס"ו?) אין להוציא אשה מבעלה בשביל כך, שהרי אע"פ שהחמירו היום שלא לבעול על דם טוהר, היינו לעצמן, אבל לא להוציא מבעלה (עי' לקמן סי' קצ סמ"ב) (ש"ך), וי"א אף בזמן שהיו בועלין על דם טוהר, ועוד כדברי הש"ך, מימי טהרה לימי טומאה לא קבעינן וסת, ואם ראתה שלש פעמים מחמת תשמיש ונתעברה וילדה יש להתיר לה לטבול בימי טהרה ולשמש, אבל אחרי ימי טהרה היא חוזר להיות רמ"ת ואסורה לבעלה, דכי היכי דלא קבעה מימי טהרה לימי טומאה כמו כן לא עקרה וסת מימי טהרה לימי טומאה (דג"מ), אשה שראתה חמש פעמים אחר תשמיש אחר הלידה ושתי פעמים הראשונים היו תוך ימי טוהר ועל פעם שלישי היא בספק אם היה תוך ימי טוהר או לא וב"פ האחרונים בודאי היה אחר ימי טוהר, כיון שעיקר איסור האשה שראתה מחמת תשמיש מטעם וסת נגעו בה והרי וסת זה התלוי במעשה הוא דרבנן (עי' לקמן סי' קפד ס"ב סק"ו?) שו"ת שאינו תלוי במעשה הוא דאורייתא) לכן לא נאסרת עדיין ומותרת לשמש עוד פעם שלישית אך לא בליל טבילה רק בליל שניה (פ"ת).

(גג) מיהו כל מקום כו' – אבל לא מהני לה מה ששימשה ולא ראתה קודם לידה הרביעית, כדי להתיר אותה בלידה הרביעית (ט"ז), ומספיק בפעם אחת ולא צריכים ג' פעמים (ש"ך), וי"א שצריכים ג' פעמים כצד הסובר שקובעת וסת לקפיצה לחוד (עי' ט"ז סיק קפט סק"ב?) (דג"מ), ולפי הי"א הזה בדיקה בשפופרת לא מהני רק אם מצאה מן הצד, וההיתר הוא משום שיש לה מכה בצדדים, אבל אם לא מצאה כלל לא מיעקר בפעם אחת, ועוד בתשמיש חיישינן אולי ראתה גם עתה על ידי תשמיש וחיפהו שכבת זרע, מה שאין כן בשלש פעמים לא אמרינן שבכל פעם חיפהו שכבת זרע (דג"מ).

(גד) אשה שראתה מחמת תשמיש, ולאחר חצי שנה חזרה וראתה מחמת תשמיש, מותרת לבעלה, שהרי לא קבעה בג' וסתות שוים, ולא בדילוג. מיהו חוששת לאחרון פעם אחד, וכשיגיע חצי שנה מיום ראיית דם האחרון, אסורה עונה אחת. ואם קבעה וסת לראיית דם מחמת תשמיש שלש זימני וסת שוה, מותרת לשמש בין וסת לוסת. אך ימי הוסת פורשת עד שיעקר שלש פעמים:

(גה) מותרת לבעלה שהרי לא קבעה כו' – פי' וכשהגיע חצי שנה אחר ראיית פעם האחרון ולא ראתה, אז עוד לא חוששת בכלל, דכל דבר שלא נקבע בג' פעמים נעקר בפעם אחת, אבל אם קבעה בשלשה וסתות שוים או בדילוג מותרת לבעלה בין וסת לוסת (ש"ך).

(גו) מיהו חוששת לאחרון כו' – מש"כ לעיל (סעיף י' ברמ"א) דווקא ג"פ אחר טבילתה, התם מדובר לענין לאוסרה על בעלה, ומכח חשש זה שלא החזקה בג' פעמים לא אסרינן לה עולמית על בעלה אלא דכל היכא שאפשר לחוש לפי שעה חוששת כיון שיהיה לה אח"כ היתר כנ"ל (ט"ז), וי"א דה"ה לוסת החדש חוששת, כגון אם שמשה פעם ב' בט"ו בניסן חוששת אח"כ לט"ו באייר ואסורה לשמש בט"ו באייר, ואם לא ראתה בט"ו באייר, חוששת להפלגה חצי שנה, ושוב אינה חוששת לט"ו לחודש. וה"ה אחר שמשה פעם ראשונה חוששת מיד לוסת החדש, אבל לוסת ההפלגה אי אפשר בלא ראייה שניה (עי' לקמן סי' קפט ס"ט וסכ"ב, ועיי"ש סקמ"ד?) (ש"ך), ואפילו לא שמשה כיון שלא ראתה אחר חצי שנה נתבטלה הפלגתה (עי' לקמן סי' קפט סקמ"ה?) (חוו"ד), זה שאינה חוששת לט"ו בסיון, היינו כשעברה ושמשה בט"ו באייר ולא ראתה, דנתעקר בהרכבה, אבל כשלא שמשה כלל אסורה (וכנ"ל סקט"ו? סקכ"א?) וא"כ כשאשה רואה פעם אחת מחמת

199 אם הדגול מרבבה מקומו כאן או לקמן סק"ג(ג).

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

תשמיש, נאסרת לאותו יום של החודש של ראייה שניה ולהפלגה לעולם כל ימיה עד שעברה ושמשה ולא ראתה (חור"ד).

(נו) לשמש בין וסת לוסת - אשה אחת אשר ראתה כמה שנים מחמת תשמיש ממש ובהרגשת כאב ואמנם בליל טבילה אינה רואה רק איזה לילות אח"כ היא רואה מחמת תשמיש ולפי גודל הכאב בהכנסת השמש היא תולה בכחו כי רב והתחננה לו שיכניס בלט ונחת ואז אינה רואה ולפעמים אינו מעמיד על עצמו ואז היא רואה היא מותרת עד אותו היום וכמו אשה שרגילה לראות ע"י קפיצה בהפלגה פלונית דאמרינן כך טבעה שאין הקפיצה פועלת להפיק דם עד כך וכך ימים, וכן כאן אין חימום התשמיש פועל עד יום ד' אחר טבילתה, אשה זו בליל טבילה לא תחוש כלל שהרי זו כמה שנים שמשה ולא ראתה בליל טבילה ואם קבעה ג"פ לראות ביום ג' או ד', אזי מותרת עד אותו יום, ומאז אסורה עד שתראה מעצמה ותטבול ותחזור ותשמש יומים וכן לעולם, ואם דרכה לאחר או להקדים הרי דינה מבואר בש"ך (סי' קפט סקל"ג), אמנם בהגיע התור היא אסורה ולא ניתן לו תורתו בידו לומר שישמש בלט ונחת, וטוב ליעצה שתשאול לבקאות אולי ימצאו בצדדים מקום הרגש כאב (פ"ת).

(יב) ³²²הרואה מחמת תשמיש ג' פעמים, אסור להשהותה אף אם אינו רוצה לבא עליה, אלא א"כ רוצה להשהותה ע"י שלישי. ולא ילך אצלה, אלא בעדים:

(נד) אסור להשהותה כו' - היכא שנפרדו זה מזה שאינו דר בשכונתה, א"צ עדים, דאין לך עדים יותר מזה שמרוחקים, ועיין באה"ע (סי' קיט ס"ז) ²⁰⁰, ואם לא קיים פריה ורביה כופין אותו להוציא, ועיין באה"ע (סי' קנד ס"י) ²⁰¹ (ש"ך), צ"ע בזה שבמקורם של דברים איתא שזה דומה לגרושה או שבויה לכהן, שאין לה היתר ולא הוי פת בסלו, אבל זו הרי מועיל לה רפואה כנ"ל (סעיף ח), צ"ע, אם היא עוסקת ברפואות על ידי רופא ישראל שיאמר שירפאנה, אמאי לא תהא כשאר חולה דהוי פת בסלו (חור"ד), צ"ע באשה שאינה יכולה להיטהר, אם דינה כרואה מחמת תשמיש לענין זה שבעלה חייב להוציאה מחשש אסור שמא יבא עליה והוא כבר קיים פרו ורבו, או דלמא רואה מחמת תשמיש שאני דהאיסור קיל ליה דבעידן שבא עליה היא טהורה (פ"ת), עי' רמ"א (אה"ע סי' א' ס"ג) דבזמן הזה נהגו שלא לכוף בעניני הזווגים אף למי שלא קיים פרו ורבו (פ"ת), דאין גוזרים גזירה על הציבור א"כ רוב ציבור יכולים לעמוד בו (פ"ת * ב"ש) ²⁰².

(יג) ³²³הבועל את הבתולה (נח) כמה פעמים, וראתה דם מחמת תשמיש, לעולם מחוקינן שהם דם בתולים עד שתשמש פעם אחת (נח) ולא תראה דם מחמת תשמיש. ואם אחר כך תראה שלש פעמים מחמת תשמיש, הוחזקה להיות רואה דם מחמת תשמיש. הגה: ³²⁴ואפילו אם לא. **Error! Reference source not found.** פסקה לראות פעם א', אם אין לה לנחש כללם) נשעת תשמיש, הרי היא ככל הנשים ולא תלינן דלם בתולים. ³²⁵מי קיטולא דם ממנו דרך פי אמה, ושמש, האשה תולה בו. וע"ל סימן ק"ץ (סעיף כ').

(נח) הבועל את הבתולה - וצריך ידים מוכיחות, היינו שיש לה קצת צער בביאה, והוא הכתוב ברמ"א שאם אין לה צער כלל בביאה הרי היא ככל הנשים (ט"ז וש"ך).
(נט) עד שתשמש פעם אחת - וכן אם התשמיש הראשון היה בלא דם, שוב אינה תולה, וכן אם לא בדקה עצמה פעם אחת, שוב אינה תולה (חור"ד), בתולה שנשאה וראתה כמה

²⁰⁰ ז"ל: מי שגירש אשתו מן הנשואין, לא תדור עמו בחצר, שמא יבואו לידי זנות. ואם היה כהן, לא תדור עמו במבוי. וכפר קטן נידון כמבוי. הגה: ואם נשאת לאחור, אפילו בישראל, לא תדור עמו במבוי. וכל זה במבוי סתום, אבל במבוי מפולש שדרך רבים עובר ביניהם, מותרים לדור, אם רשות רבים מפסיק בין בתיהם, אפילו אין בכל העיר שום יהודי רק הם לבד, שרי. גירשה משום שאסורה עליו, אפילו לא נשאת, אסור לדור עמה, כאלו נשאת לאחור.

²⁰¹ ז"ל: נשא אשה ושהתה עמו עשר שנים ולא ילדה, יוציא ויתן כתובה או ישא אשה הראויה לילד. ואם לא ירצה, כופין אותו עד שיוציא. ואם אמר: איני בועלה והריני שוכן עמה בפני עדים כדי שלא אתיחד עמה, בין שאמרה היא בין שאמר הוא, אין שומעין לו, אלא יוציא וישא אשה הראויה לילד.

²⁰² אמנם עי' שם במאיר העוזר: רווק שעברו עליו ד' שנה ואינו רוצה לישא אשה שיכפוהו ב"ד לישא אשה אמנם לא היו נוהגין כן וי"א שאין כופין אותו לגרש או שאין מוחזין מלישא אשה שאינה בת בנינים אבל לישב בלא אשה כלל מזה לא מיירי (ח"מ), וי"א דכל ב"ד שאינו כופה ע"ז לאו שפיר עביד ואין להשגיח במנהג. וי"א מזה שכתוב "ואינו רוצה לישא כו" משמע שאם רוצה אלא שמתעכב עד שימצא זיווג נאה או לסבה אחרת לא כייפינן ליה. ומ"מ יראה דאין להתאחר מפני סבה שחזן מגופו אלא עד עשרים וארבע (פ"ת).

פעמים דם מחמת תשמיש ויש לה צער וכאב ובתוכם היו שתי ביאות שלא ראתה בהם דם אך אחר ביאות הללו ראתה ג' פעמים, והיא אומרת דמה שלא ראתה אז, לפי שלא היה ביאה גמורה. מותרת לבעלה אחר הטבילה, דכאן לא נחשב פסקה מלראות כיון שבאותן ב' פעמים לא היה ביאה גמורה אמרינן לכך לא ראתה ולעולם שעדיין לא כלו הבתולים, ומ"מ לא רצה לסמוך ע"ז לחוד רק בצירוף קולות אחרות וגם בלילה הראשונה של הטבילה לא יזדקק לה בעלה ע"ש²⁰³. בתולה בוגרת שנשאת ולא פסקה לראות מביאה ראשונה ואילך ויש לה צער מותרת לבעלה אבל רק בז' נקיים וטבילה, ואפילו בדקה עצמה בשפופרת ולא נמצא דם בראש המכחול דאז ברור דלאו מן המקור הוא אלא מן הצדדים אפ"ה טמאה לבעלה דהא גזרו על דם בתולים שתהיה אסורה לבעלה אף שהוא מן הצדדים, ומ"מ יש לצדד להקל בזה, להתייר ללא טבילה, כיון דיש לספק שמא בא מן הצדדים משאר מכה ולא מדם בתולים והוי ספק דרבנן ולקולא (פ"ת).

(ס) אין לה צער כלל - אשה שטענה על בעלה שאין לו כח גברא ונתגרשה ונשאת לאלמן וראתה דם מחמת תשמיש כמה פעמים בליל טבילה, ולא היה לה צער כלל בשעת תשמיש, והיא אומרת שהיתה בתולה, היא נאמנת דהרי נאמנת לומר "מכה יש לי" (&), וכ"ש אם גם הבעל השני אומר שמצאה בתולה, דהרי אין אנו יודעים שראתה מחמת תשמיש רק מפייהם והפה שאסר כו'. אך כיון שלא היה לה צער, קשה להתייר. והנה אם אשה זו יש לה וסת קבוע, יש לצרף את דעת המרדכי (&) בזו שיש לתלות בבתולים יש לצרף דעתו שלא להחזיקה ברואה מחמת תשמיש, אך לא תשמש בליל טבילה רק בליל שניה. ושוב כתב דאפילו אין לה וסת, מ"מ כיון שג' פעמים שראתה היה בליל טבילה, יכולה לשמש עוד אחר טבילתה בליל שניה, ואם לא תראה, אז תהיה מותרת לשמש גם בליל טבילה, ובאם תראה גם בתשמיש הזה שהוא ליל שני לטבילה, חזר דינה לחלק בין יש לה וסת או אם מרגשת צער. ואף דבשאר נשים שראו ג"פ מחמת תשמיש אין להקל, אף אם היה כל הג' פעמים בליל טבילה (עמש"ל סקמ"ב?) מ"מ בזו שיש לתלות בבתולים יש להתייר. בתולה שאחר הנשואין לא פסקה עדיין מלראות דם מחמת תשמיש עם הרגשת כאב וצער מכת בתולים, אך היא אומרת שמרגשת שהדם יוצא מהמקור והבעל רוצה לפטרה בג' פעמים כרואה מחמת תשמיש, דינה כרואה מחמת תשמיש וצריכים להתגרש. ודין זה גם בהרגשת זיבת דבר לח (עי' לעיל סי' קפג סק"ח?) (פ"ת).

(יד) אשה שיש לה מכות ופצעים שאינה יכולה לטבול, תצא מתחת בעלה, כדי שלא יבטל מפריה ורבייה:

סימן קפח - דיני מראות הדרם, ובו ו' סעיפים:

(א) כל מראה אדום, בין אם היא כהה הרבה, או עמוק, טמאים. וכן כל מראה שחור. ואין טהור אלא מראה לבן וכן מראה ירוק, אפילו כמראה השעוה או הזוהב, וכ"ש הירוק כברתי או כעשבים. (וכן מראה שקוין זל"א זל"א זל"א כולל ירוק הוא), ואפילו יש בו סמיכות דם והוא עב הרבה, ואפילו הרגישה שנפתח מקורה, ובדקה מיד ומצאה מראות הללו, טהורה. הגה: וכן עיקר. דלא כש מחמיקין לטמאה אם יש בו סמיכות והוא עב. (ואם הרגישה שנפתח מקורה, ובדקה מיד ולא מלאה כלום, ע"ל סימן ק"ז):

(א) כל מראה כו' - מן התורה אינה טמאה אלא ה' מיני מראות, וחכמים החמירו שלא לטעות בין דם לדם, ואסרו כל מראה הנוטה לאדמימות והכשירו כל מראה שאין לספקו באדמומית כלל (ש"ך), כתם שבליילה נדמה למראה טמא וכיום שהוא יבש נראה שהוא מראה טהור יש להקל ולטהר, אבל אם אחר שראהו ביום ראהו עוד הפעם אחר שעה ורואה שנשתנה ממראיתו הראשונה יש לאסרו, עי' לקמן סק"ג?, וי"א שכל זה דוקא אם בלילה הוא ספק, אבל אם היא נאסרה על ידי המראה, אף על גב דחזרה וראתה ביום ויש לו מראה טהור אין להקל, וצבע חום טהור (פ"ת).

(ב) לבן - ואפילו אינו לבן לגמרי אלא כמראה בגד לבן שנפל עליו אבק שהוכה לבנוניתו טהורה (ש"ך).

(ג) וכן מראה ירוק - היינו כשנשאר ירוק מתחלתו ועד סופו אבל כשנשתנה לאחר שנתייבש הכתם ונעשה אדום בקצותיו טמאה, דכשנעקר מן הגוף הוא לקה ונעשה ירוק וכשנתייבש חזר למראהו קצת שהיה אדום מתחלה, ולכן י"א דכשיבא מראה ירוק ולבן

²⁰³ מהם הקולות האלה?

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

לפני המורה בעודו לח, לא יורה בו דבר עד שנתייבש. ואין נוהגין כן ע"י לעיל (סי' נב סק"א?) (ש"ך), דנים על כל מראה כשהובא לפני הרב ולא מחקים עד שיתייבש (ט"ז), עיקר הקובע מתאי שיצא הצבע מהגוף, ולכן אם היה מראה טהור, וכשנתייבש או אחר זמן נהפך למראה טמאה היא טהורה, ואם כאשר יצא היה מראה טמא, וכאשר נתייבש מראה טהור, היא טמאה (חוו"ד), אפילו אם ראה המורה כשהיה לח והיה לו מראה טהור ואח"כ כשנתייבש נמצא מראה טמא, טהורה ואזלינן תמיד בחר יציאה מן הגוף הן לטמא או לטהר. ויש חולקין אף על גב דכבר הורה בה הרב להיתר ולא חוששים לזלזול הרב, ע"י לעיל (סי' נב ס"ג) (פ"ח), י"א דמראה ירוק בכתם אם היה ע"י הרגשה יש להחמיר ואם בלי הרגשה בזה יש להקל, אבל זה רק לבעל נפש. אשת חבר שמצאה בעד הבדיקה כעין מראה אדמדם ושאלה לחכם וטיהר רשאי בעלה להחמיר על עצמו כיון שכן דרכן של פרושים ואף דבשעת נשואין לא היה עדיין מתנהג בפרישות מ"מ אמרינן רגיל הוא זה שעתידי להיות פרוש וחסיד וזקני ת"ח כל זמן שמזקינין [דעתן מתישבת עליהן] וכשם שאמרו אשרי לנשותיהן של אלדד ומידד שזכו לנבואה. הוא הדין כל מדרגות מעלות עבודת השם, שמחה היא לאשתו, ואף אם צווחת, אומרים שהיא מרוצה בזה, ומעולם לא נשתעבד לה. ועיין מה שכתבתי (אה"ע סי' עו ס"ה) [אפילו עומדת וצווחת יש אנון סהדי שהיא מסכימה לדעת בעלה] (פ"ח).

(ד) השעוה - או אתרוג²⁰⁴ או חלמון ביצה (ע"י לעיל סי' לח סק"א וסק"ב?) (ש"ך).

(ה) וכ"ש הירוק כו' - וכ"ש הלבן שאינה נוטה כלל לאדמימות (ט"ז).

(ו) בל"א בלו"א - וכ"ש גריי²⁰⁵ שהוא כעשבים (ש"ך).

(ז) ובדקה מיד ומצאה מראות הללו טהורה וכו' - היינו דוקא שבדקה תוך שיעור וסת [היינו שאם הרגישה ביום, צריכה לבדוק לפני הלילה, וכן אם הרגישה בלילה צריכה לבדוק לפני אור היום] מאז ההרגשה. וע"י לקמן סי' קצ סנ"א סק"ז? (חוו"ד), וע"י דברי (סי' קצ סק"ה?) (פ"ח), אשה שהרגישה שנפתח מקורה ובדקה תיכף בחלוקה ומצאה כתם גדול ממראה הטהור, רק שבתוך הכתם היה כמו נקודה אדומה קטנה, והחלוק לא היה בדוק, טהורה דתלינן הרגשה במראה טהור והדם במאכולת, ועמש"ל (סי' קצ סק"ו?) (פ"ח).

(ח) סמיכות והוא עב - אפי' אם אינו לבן לגמרי אלא כמראה בגד לבן שנפל עליו אבק שהוכה לבנותו מותר דאין שחרורית כזה בא ממראה אדמומית (ט"ז).

(ב) נאמנת אשה לומר: כזה ראיתי, ואברדתי. אם הוא מראה לבן או ירוק, טהור.³²⁷ אבל אם הביאו לפנינו דם, והחזקנוהו בטמא, או אפילו נסתפקנו אם הוא טמא או טהור, והיא אומרת: חכם פלוני טיהר לי כיוצא בזה, אין סומכין עליה:

(ט) או ירוק - פי' אותו שאבדה (ט"ז), לשונו מגומגם, ורצונו לומר אותו שהיא אומרת עליו "כזה ראיתי", אם הוא ירוק א"כ גם אותו שאבדה הוא ירוק (נקה"כ).

(י) אין סומכין עליה - לפי שאפשר שיש לה ספק וסברה שהוא טהור כיון שיש ריעותא [חלישות?] לפנינו שגם לנו יש ספק (ט"ז), וכן אשה זו שמספקת בדם שלה, אין לה לסמוך על חברתה שהראתה לה דמה, וא"ל "כדם זה שלך הראתי גם אני לפלוני חכם וטהר כן", אבל אם אומרת "דם זה" או "כתם זה טיהר לי החכם", נאמנת, וכן הוא לעיל (רמ"א סי' קפה ס"ג), ומותר לאדם לראות דמי אשתו ולפסוק עליהם (ש"ך), ע"י ש"ך וי"א דאפילו על עצמה אינה יכולה לסמוך בזה, כגון שידעת שכזה טיהר לה החכם וצריכה להראות גם עתה לחכם. ואפילו אם היא מביאה דם הראשון ואומרת זה שהוא כזה טיהר לי החכם, אין לחשוש שמא טעתה בדמיונות, מ"מ אין סומכין עליה. ומ"ש הש"ך שיכול לראות דמי אשתו, אם אירע לה שאלה בענין הטבילה, אינו יכול להורות מאחר דאיתחזק איסורא²⁰⁶, וע"י בתשו' חות יאיר סי' קכ"א²⁰⁷ (פ"ח).

(ג) הכניסה שפופרת והוציאה בה דם, טהורה.³³⁰ וכן אם ראתה דם בחתיכה²⁰⁸, אפילו היא מבוקעת והדם בבקעים, בענין שנוגע בבשרה, טהורה, כיון שאין דרך לראות כן.³³¹ וכן אשה שנעקר מקור שלה, וכמין חתיכות בשר נופלים בבית החיצון, טהורה. אגס:

²⁰⁴ צהוב.

²⁰⁵ ירוק.

²⁰⁶ לבדוק אם כן זה רק לנבי מראות אחרי שהיא טהורה בש"ך הנ"ל???

²⁰⁷ לא עשיתי.

²⁰⁸ דרך שפופרת.

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

³³²אפילו לרעה דם, כל זמן שהחתיכות צבית החילון שלה, טהורה, דתלינן הלס צחתיכה זו, הוול וילעה ודאי שנעקר מקורה, ומחמת מכה היא. ³³³והוא שהטיל החתיכות במים פושרין, ולא נמוחו, ³³⁴ודוקא חתיכות קטנות דומיא ³³⁵דשפופרת, אבל חתיכה גדולה, טמאה, אפילו לא ראתה כלום, לפי שאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם, ³³⁷אפילו בנפל שלא נגמרה צורתו:

(יא) וכן אשה כו' - צ"ע לענין מעשה אם יש להקל, כשרואה דם בחתיכה, אבל כשהחתיכות נופלות ממנה בלא דם טהורה (ש"ך), מדברי הרמ"א רואים דאפילו ברואה דם גמור טהור הוא במקור שנעקר, דמחמת מכה הוא, כל שכן כשדם בבקעים. וצריך לומר שמה שכתב הש"ך לא מחמיר רק בשעת וסתה, דאז לא תלינן במכה, (עי' ט"ז סק"ה?) (חו"ד), מקור שלה עיין מענין זה (בתשובת שבות יעקב ח"א סי' ס"ה) (וח"ב סי' מ"ה /ע"ה/) ובתשו' צמח צדק סי' פ"ז ובתשובת חינוך ב"י סי' ס"ז ובתשו' שב יעקב סי' ל"ז ובספר באר יעקב כמה תשובות בדבר (ובתשובת ח"צ סי' מ"ו) ובתשו' פני יהושע חלק יו"ד סי' ו' ובתשו' זכרון יוסף ח"ד סי' י"ב (ובשאלת יעב"ץ ח"ב סי' ע"ג) (ובנו"ב קמא סי' נ"ח) (ובתניינא סי' פ"ט) (וסי' קי"ד) ובתשו' ברית אברהם בקונטרס פתחי נדה ובתשו' מעיל צדקה סי' ל"ד ובתשו' שמן רוקח חלק ב' סי' כ"א ובתשו' תפארת צבי חלק יו"ד סי' כ"ב] (ובתשו' חתם סופר סי' קמ"ה) (וקע"א) (וקע"ג) ובתשו' משכנות יעקב סי' מ"ב] ומפני שדבר זה וכיוצא בו לא ניתן רשות לכל מורה לפסוק הדין בזה כ"א לגדולי הדור כמבואר (בתשו' נודע ביהודה ס"ס פ"ח) לכן לא הבאתי הכל באריכות ²⁰⁹³³⁸(פ"ת).

(יב) אפילו ראתה דם – היינו באשה שנעקר מקור שלה, והכא התירו אפי' בדם נדה ממש שבא מאותה חתיכה דהיינו שהדם נדה שיש באותה חתיכה של המקור הולכה אותה חתיכה עמה הדם נדות לבית החיצון אינה אוסרת, דלא אסרה תורה אלא כשהמקור נשאר במקומו והדם יוצא ממנו, מה שאין כן כאן שהמקור עצמו מוליך הדם עמו, ואין זה דרך ראייה שאסרה תורה, ואין כאן שייכות לדם מכה [דלא כרמ"א בטעמו אבל כדבריו בהלכה], ואפילו הוא בשעת וסתה, מותר זה הדם כיון שראייתה משונה (ט"), וי"א דבעינן דבשעת נפילתה לבית החיצון בדקה ולא ראתה שום דם כלל אלא דלאחר כך כשהיו בבית החיצון לא היתה פוסקת לראות כל זמן שאותן החתיכות בבית החיצון ורק אז טהורה היא (ש"ך), עי' ט"ז, ועיקר דדוקא כשנפלה החתיכה בבית החיצון בשעת וסתה [דלא כש"ך סק"י(א)], דאז לא חיישינן שהדם הלך מקודם או אחר כך, דמוקמינן להאשה בחזקת טהרה ואמרינן עתה בא הדם בעת נפילת החתיכה, והחתיכה הולכה הדם וטהורה היא, אבל אם החתיכה מונחת כבר בבית החיצון קודם שעת וסתה, והדם הולך בשעת וסתה, טמאה, דאם כן לא תהיה טמאה לעולם כל זמן שהחתיכה תהיה בבית החיצון, וחיישינן דלמא הדם יורד מהמקור עכשיו ולא הולכתו החתיכה כלל, דאטו כשנעקר מקצת מהמקור לא נשאר שום מקור ודמים כלל במקומו (חו"ד), כשהחתיכות נופלות ממנה בלא דם טהורה אפילו בשעת וסתה לכו"ע (פ"ת).

(יג) דתלינן כו' - ומחמת מכה היא (ש"ך).
(יד) והוא שהטיל כו' – כדלקמן (סעיף ד) ביוצא ממנה צורת בריה כמין קליפות או שערות (כו' (ש"ך)).

(טו) דומיא דשפופרת – פי' דק שבדקין, כדלקמן סוף סימן זו (ט"ז וש"ך).
(טז) גדולה – וי"א שהמחבר חזר מזה, וכל חתיכה דרך שפופרת מותרת (חו"ד).

(ד) ³³⁹כל דם היוצא מן האשה, בין לח בין יבש, טמאה. ולא עוד, אלא אפילו יצא ממנה צורת בריה, כמין קליפות או כמין שערות או כמין יבחושים אדומים, טמאה. ³⁴⁰והוא שיהיו נמוחים בתוך מעת לעת, על ידי ששורים אותם במים ³⁴¹פושרים, ויהיו המים פושרים כל משך מעת לעת שהם בתוכו. ושיעור החימום, כמו מים שנשאבו בקיץ מהנהר או מהמעין, ועמדו בבית, שחום הבית מחממתן. וכחימום של אלו כך הוא שיעור פושרים בימות החורף. ³⁴²וסתם פושרים אינן חמום יותר מחממות הרק. ואם הם קשים כל כך, שאינם נמוחים בתוך מעת לעת, טהורה, אפילו הם נמוחים על ידי מיעוץ שממעכן בצפרניו. ³⁴³ואס מעכן בצפרניו ולא נימוחו, טהורה ואין צריך לזדק ע"י קריה):

(יז) דם - אשה שראתה קרטיץ [חתיכות] ונאבדו בלא בדיקה אם נימוחו, מותר מטעם ספק ספיקא, ספק אם הוא אדום או לא, ואם תמצא לומר שהוא אדום, שמא לא היה נמוח, ואף על גב שהאשה אומרת שראתה מקודם שהיה אדום, מ"מ כיון שיש מראה אדום שהוא

:Commented [O109]

בל אם כן נעקר אז מותרת?

:Commented [O110]

כונן, כך מסקנת הש"ך בהבנת הרמ"א נגד הב"י?

:Commented [O111]

כונן?

טהור, אלא שאין אנו בקיאים, נחשב כספק ספיקא, ויש חולקים, שזה ספק א', ועי' בתשו' בגדי כהונה חלק יו"ד סי' ה' [ובתשו' ח"ס סי' קכ"ט / קנ"ט] (וקע"ו)²¹⁰ (פ"ת).
(יח) צורת בריה - ואם יש לחוש משום וליד, טמאה לידה ג"כ משום טומאת נקבה, אפילו לא היתה בחזקת מעוברת, כדלקמן (סי' קצד ס"ט) (ש"ך).

(ה) ³⁴⁴במה דברים אמורים שאם לא נימוחו טהורה, בזמן שהם יבשים גמורים, שאין עמהם דם כלל. אבל אם יש עליהם שום לחלוח דם (ניט), טמאה. הגה: ³⁴⁵והוא הזין אם נתמעכו או נימוחו קתן, וקתן לא נימוחו, לטמאה. מיהו נראה לי לאס דקה ג' פעמים, כל מה שראתה ולא נימוחו כלל, שזו אינה נריכה לזדוק מה שהיא רואה לח"כ, כלכך זה, שהרי הוחזקה שדברים אלו אינן דם, רק צאים ממכה שגופה. ודוקא צאסה שיש לה וסת, ושלא צשעת וסתה, כמו שנתבאר גבי מכה, לעיל סימן קפ"ז ס"ה:

(יט) שום לחלוח דם כו' - ולא שייך כאן אין דרכה של אשה לראות בכך, כיון דיש דם, מוכח דגם הנהו הם דם, אף על פי שלא נימוחו. ועוד דאפשר דדרכה של אשה לראות לפעמים כך (ט"ז), שונה מלעיל (סעיף ג) דאם ראתה דם בחתיכה אפילו מבוקעת טהורה דהתם הדם הוא בתוך החתיכות אלא שהוא בבקעים מה שאין כן הכא שהלחלוח הדם הוא ע"ג החתיכות (ש"ך), שונה מדברי הרמ"א (סי' קפז ס"ה) באשה שיש לה וסת ושלא בשעת וסתה, היה לנו לטהרה, ששם יש לה מכה מבוררת, אבל כאן אין לה מכה מבוררת (חור"ד).

(כ) מיהו נ"ל כו' - אף שראתה אח"כ דם עמו טהורה דע"י ג' פעמים הוחזקה דמכה בגופה ותלינן בה כמו במכה דעלמא בין וסת לוסת, וזה שהובא ברמ"א "ודוקא כו' כשראתה עמו דם גמור", ודלא כש"ך סק"כא (פ"ת).

(כא) ודוקא כו' - צ"ע שאין מקור לחלק בין שעת וסת או לא, וכיון שעיקר הטעם דאינו דם רק בריה טהורה אף בשעת וסתה דאף גבי דם מכה ס"ל למחבר דטהורה אף בשעת וסתה, שכן כל ההלכות של וסתות הוא דרבנן וכ"ש בכה"ג דטהורה (ש"ך), הרמ"א לא סמך עצמו לומר מחמת דנבדק ג' פעמים ולא נתמחו ששוב לעולם לא יתמחה, דאולי לפעמים יתקרב הדם לצורת כך ותתמחה, רק דטעם הרמ"א הוא כיון דנבדק ג' פעמים ולא נתמחו הרי נתברר שאשה זו מכה יש לה במעיה, כמאמר הרופאים, ותלינן שכל זמן שמפלת כעין שערות אלו שעדיין מכה זו בקרבה (חור"ד).

(ו) ³⁴⁶במה דברים אמורים שצריך בדיקה בשרייה, במפלת כמין קליפות ושערות, אבל חתיכת דם, אף על פי שקשה ואינו נימוח, טמאה. ³⁴⁷וי"א שגם לזה צריך בדיקה בשרייה, ³⁴⁸אם היא חתיכה קטנה כשיעור שפופרת הקנה דק שברקים:
(כב) ויש אומרים שגם לזה צריך בדיקה - ועיקר כסברא ראשונה (ש"ך).

סימן קפט - דיני אשה שיש לה וסת קבוע ושאין לה וסת קבוע, ובו ל"ד סעיפים:

(א) ³⁴⁹כל אשה שאין לה וסת קבוע, חוששת ליום ל' לראייתה, שהוא עונה בינונית לסתם נשים, ואם יש לה וסת קבוע לזמן ידוע מכ' לכ' או מכ"ה לכ"ה, חוששת לזמן הידוע:

(א) חוששת ליום ל' כו' - היינו לאותו יום החודש וכדלקמן (סק"ל?) וכן חוששת לוסת ההפלגה עד שתקבע א' כדינו כדלקמן (ס"ב ורמ"א סי"ג) (ש"ך).

(ב) חוששת לזמן הידוע - פירוש כל עונות הוסתות, כמ"ש לעיל (סי' קפד ס"ב), ואם יש לה וסת קבוע לא חוששת לעונה בינונית (ט"ז), ואסורה לשמש כל עונת הוסת ע"ד שנתבאר לעיל (סי' קפד ס"ב?) (ש"ך), לא צריכה לחוש לעונה בינונית אלא באשה שאין לה וסת קבוע כלל, היינו כאשר הקבוע יותר מל' יום, אבל אם זה פחות, ולא ראתה, אז חוששת לעונה בינונית, וכן נראה דעת הש"ך (סקל"ג?) דלא כט"ז (ב"מ).

(ב) כיצד קובעתו, כגון שתראה ד' פעמים, וביניהם ג' זמנים שווין, כגון שראתה היום, ולסוף כ' יום פעם אחרת, ועוד לסוף עשרים יום, ועוד לסוף כ' יום, וזה נקרא וסת ההפלגות. ולכך צריכה ד' ראיות, שראתה ראשונה אינה מן המנין, לפי שאינה בהפלגה. ואפילו קודם שקבעתו שלש פעמים חוששת, שמיד אחר שראתה פעם אחת לסוף כ' חוששת מכאן ואילך כשיגיע כ', וכן בראיית הימים שהיא לימים ידועים לחדש, מיד אחר שראתה פעם אחת ליום ידוע לחדש, כגון (כ"א או כ"ה) [בא' או בה'] בו, חוששת לפעם

אחרת לזה היום, ואסורה לשמש כל אותה העונה. והוא הדין לשאר מיני וסת שצריכה לחוש להם כן, חוץ מוסת הדילוג, וכמו שיתבאר בסימן זה. ולא אמרו שצריך לקובעם ג' פעמים, אלא לענין עקירה, שכיון שקובעתו בשלושה פעמים אינו נעקר בפחות מג' פעמים, שכל זמן שלא עקרתו ג' פעמים צריכה לחוש לו. אבל ליאסר, אפילו בפעם אחת חוששת לו פעם שנייה. ומיהו אף על פי שחוששת לו, נעקר בפעם אחת, אפילו קבעתו ב' פעמים. שאם ראתה ב' ימים ליום ידוע, ובשלישית לא ראתה, אינה חוששת לה עוד:

(ג) שמיד שראתה - פעם שנית לסוף כ' לראיה ראשונה חוששת מכאן ואילך, וכן כשיגיע יום כ' שלישית (ש"ך).

(ד) וכן בראיית הימים כו' - כלומר כל אשה כשראתה פעם ראשונה, צריכה לחוש פעם שנית לאותו יום, כגון שראתה בתחלה בכ"א בניסן, צריכה לחוש אח"כ בכ"א באייר, ואם אחר כך ראתה פעם שנית צריכה לחוש ג"כ לווסת ההפלגה וכדלקמן (רמ"א סי"ג) (ש"ך).

(ה) כגון כ"א או כ"ה - צ"ל בא' או בה' (ט"ז).

(ו) אלא לענין כו' - יש עוד חילוק בין וסת קבוע לשאינו קבוע ויתבאר לקמן סי"ד וט"ו (ש"ך).

(ז) אינו נעקר אלא בג' פעמים - וע"ד שיתבאר לקמן (&) (ש"ך).

(ח) אפילו בפעם אחת כו' - זהו בשאר וסתות אבל בוסת הפלגה שנזכר בתחילת סעיף זה צריך ב' פעמים שהרי ראה הא' אינה מן המניין (ט"ז).

(ג) אם קבעה וסת לשעות ולא לימים, אינה חוששת אלא שעתה בלבד, והוסת הזה הוא נעקר בשעה אחת, ואפילו בלא בדיקה:

(ט) וסת לשעות - פירוש כגון אחר טבילתה או שאר דברים כיוצא בזה שרגילה לראות מחמת אותו זמן (ט"ז), פירוש, כגון שראתה כמה פעמים בימים שאינן שוין, כגון א' בניסן וד' אייר וח' סיון, דהדין שחוששת לאחרון שבהן דהיינו לח' תמוז עונה שלימה כמו שחוששת לוסת שאינו קבוע, אמנם אם בכל פעם שראתה בימים אלו, ראתה תמיד בשעה אחת, כגון בשעה שש ביום, אז אינה חוששת לח' תמוז רק בשעה ששית, ולא עונה שלימה, וזהו כונת הט"ז שכתב "כגון אחר טבילתה וכיוצא", פירוש, דכל וסת שאינו קבוע אינה חוששת אלא שעתה כשהשעה נקבעה ג' פעמים. ולפי זה מוכן דברי המחבר הווסת הזה נעקר בשעה אחת אפילו בלא בדיקה, דהיינו כיון שעברה שעתה ולא בדקה ולא הרגישה, מותרת כדין וסת שאינו קבוע (חו"ד), ועי' (בתשו' נו"ב תניינא סי' קי"ז) ובתשו' חמדת שלמה סי' כ"ג] (פ"ת)²¹¹.

(י) אם קבעה וסת לשעות ולא לימים וכו' והוסת הזה נעקר בשעה אחת ואפילו בלא בדיקה. מזה נמי קשה לי לפ"ר על הש"ע סי' קפ"ז סעיף י' שכתב שם ואין צריך לפרוש ליל של טבילה שלישית דכל מידי דלא קבעה וסת לא חייש אלא חדא זימנא. משמע הא אם קבעה וסת כגון שהיתה רואה אף בליל טבילה שלישית כשפירשה ולא שימשה אזי לא הי' נעקר בחדא זימנא ואמאי והא לא הוי אלא שעת וסת ונעקר בחדא זימנא. ודסי' קפ"ז היא מהגהות ודסי' דהכא הוא מהרשב"א. וא"י אם נאמר דפליגי. וקשה על הש"ע וצ"ע כי לא עיינתי כל הצורך: ##### שמעתי קושי' מן התורני מוה' שמואל בר"ש שמש סג"ל מק"ק מעזריטש על תשו' כ"י שפסק להתיר בליל טבילה לשמש סמוך לוסתה ולא בשעת וסתה ממש דא"כ קשה על דין דהכא שהוא מהראב"ד כדאיתא בב"י שהוכיח הכי מעובדא דהווא איתתא דכל אימת דהוי סלקא מטבילת מצוה וכו' לדבריו לא מוכח מידי דהא בליל טבילה א"צ לפרוש סמוך רק בשעת ממש וע"ג הנזהר לא הוי כ"א סמוך ולא שעת וסתה (ב"מ)²¹².

(ד) עוד יש חילוק בין קבעתו ג' פעמים ללא קבעתו ג' פעמים, שהקבוע אף על פי שעברה עונתה ולא הרגישה, אסורה לשמש עד שתבדוק ותמצא טהורה. ושלא קבעתו ג' פעמים, אם הגיע זמן הוסת ולא בדקה ולא ראתה, כיון שעברה עונתה, מותרת. ועונה בינונית, שהיא ל' יום, דינה כוסת קבוע:

(יא) כיון שעברה עונתה מותרת - עי' לעיל (סי' קפו ס"?) דאשה שאין לה וסת צריכה בדיקה לפני תשמיש כאן מיירי שיש לה כבר וסת אלא ששינתה עכשיו בוסת חדשה ולא קבעתו ג' פעמים (ט"ז), עי' ט"ז ואין עיקר כדבריו, דהתם מיירי שאין לה וסת כלל וכל

²¹¹ לא עשיתי

²¹² לא עשיתי

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

פעם היא מוחזקת ברואה, אבל כאן יש לה וסת אלא שאינו קבוע (נקה"כ), ע"י לעיל (סי' קפו סק"ב ביאורים, וסק"א), דבאין לה וסת אין צריכה בדיקה לאור הנר, ולא בחורין וסדקין, וכאן צריכה בדיקה לאור הנר וחורין וסדקין, וע"י נקה"כ וכוונתו דמיירי כאן באופן שנתבאר שם (סי' קפו ס"ג), שראתה פעם אחת קודם הי"ד יום (חור"ד).
(יב) ועונה בינונית כו' - ואסורה לבעלה לשלשים עד שתבדוק וכדלעיל (סי' קפד ס"ט) וע"ש (ש"ך, פ"ח), אבל לענין עקירה מתעקר בפעם אחת וסת שאינו קבוע (פ"ח).
(ה) פעמים שתהיה ההפלגה שקובעת בהם הוסת, בדילוג. כגון שראתה היום, וראתה שנית לסוף ל', ושלישית לל"א, ורביעית לל"ב, קבעה וסת לדילוג של הפלגות. בין שהרחיקה דילוגה הרבה, בין שלא הרחיקה אלא יום אחד, קבעה וסת לדילוג השוה. שבכל ענין שתהא משהא ראיתה, קבעה לה וסת:

(יג) קבעה וסתה כו' - משמע דבד' ראיות קבעה וסת לדילוג והיינו דוקא לדעת היש מחמירין דלקמן (סעיף ז), וי"א ה' ראיות, וע"י מש"כ לקמן (סק"ז?) דלענין הדין יש להחמיר כשני הסברות ה"ה הכא (ש"ך), וי"א דעיקר דמספיק בג' הפלגות, שהוא ד' ראיות (חור"ד).

(יד) וראתה שנית לסוף ל' כו' - וה"ה דילגה למפרע כגון ראתה שנית לסוף כ"ט ושלישית לסוף כ"ח בכל ענין שהיא משהו דילוגה קבעה וסת כמו כן לדילוג (ש"ך), ויש חולקים שאין חוששים למפרע שזה נגד הטבע (פ"ח).
(טו) ורביעית לשלשים ושנים - זהו כיש אומרים שבסעיף ז' אבל לדעה ראשונה דלשם בעינן כאן עוד ראתה בשלשי' ושלשה (ט"ז).
(טז) קבעה וסת לדילוג כו' - וחוששת אחר כך ליום ל"ג ואחר כך ליום ל"ד וכן לעולם (ש"ך).

(יז) בין שהרחיקה דילוגה הרבה - כגון שדלגה מכ"ט לל"א ואחר כך לל"ג ואח"כ לל"ה חוששת שוב לל"ז ואח"כ לל"ט וכן לעולם (ש"ך).

(יח) שבכל ענין שתהא משהו כו' - לאפוקי דילגה יום א' ואח"כ ב' ימים או איפכא: (ש"ך).
(יט) כשם שקובעת וסת בהפלגה מימים שוים ושאינם שוים, כך קובעת ³⁵⁰ בימי החדש(ים) ³⁵¹ וביומי השבוע שוים ושאינם שוים. כיצד, ראתה ג' פעמים, באחד בשבת(כ) או בה' בשבת, או באחד בניסן ובאחד באייר ובאחד בסיון, או בה' בניסן ובה' באייר ובה' בסיון, קבעה לה וסת(כא) באחד בשבת או בה' בו, ובאחד בחודש או בה' בו, ³⁵² אף על פי שאחד מלא ואחד חסר, אין מדקדקין בכך:

(יט) כך קובעת בימי החודש - הכל לימות החודש מלא וחסר לחדשים ולשנים מעוברות לפי תיקוני ב"ד, שכל מה שב"ד שלמטה עושים ב"ד שלמעלה מסכימים עמהם, ואף בחידושי הגוף, לדוגמא קטנה בת ג' שנים ויום א' שנבעלה אין בתוליה חוזרים נמנו ב"ד ועבר השנה בתולי' חוזרים (ש"ך).

(כ) כיצד ראתה ג' פעמים בא' בשבת כו' - פירוש דמראה הראשונה עד השניה לחשבון שוה למשניה לשלישית כגון שראתה בא' בשבת וחזרה וראתה בג' שבועות בא' בשבת וחזרה וראתה בג' שבועות בא' בשבת, קבעה לה וסת בג' שבועות בא' בשבת, ואף על גב דאינן שוות לימות החדש (ש"ך), ואע"פ שזה וסת של הפלגה, עכ"ז אם ראתה באמצע הפלגה שלישיית דאז נתבטל וסת הפלגה, (לקמן סי"ד), אז תולה וסתה בימות השבוע, דוסת השבוע לא נתבטל אפילו ראתה בינתיים כמו בוסת הסירוג ליום החדש (לקמן סי"ח), אבל בשכבר נקבע וסת הפלגה כגון שלא הפסיקה בראיה בנתיים, אינה תולה כלל בוסת ליום השבוע רק בוסת הפלגה. ואם אחר שנקבע להפלגה הרחיקה ראיתה, מונה הפלגתה מיום הראיה השניה, ואינה חוששת כלל לוסת השבוע (ע"י לקמן סק"ט?) (חור"ד), וי"א דאי משום וסת הפלגה היה צריך ד' ראיות משא"כ אי נקבע לימי השבוע א"צ אלא ג' ראיות (פ"ח).

(כא) קבעה לה וסת בראיותיה - שונה מוסת ההפלגה דלעיל (סעיף ב) שצריכה ד' ראיות דהתם אינו תלוי בימי החודש או שבוע ואי אתה יכול לומר בהפלגה כך ימים היא רואה עד שתראה פעם ב', שהרי אין הפלגה הראשונה נודע אלא על ידי זמן שבין ראיה ראשונה לשניה, אבל הכא שהוא תלוי בחודש או שבוע, בראיה ראשונה נמי איכא קביעות זמן, שהרי אתה אומר בכך לחודש ראתה (ש"ך).

(ז) ³⁵³ כיצד קובעת בימי החדש בדילוג, כגון שראתה בט"ו בניסן וט"ז באייר וי"ז בסיון, לא קבעה וסת עד שתראה ב"ח בתמוז(כב), שאין ראיה ראשונה מצטרפת, כיון שאין(כג)

Commented [O113]
ש צד שההפלגה לפי ימי
החדש אולי זה חלש

Commented [O114]
וסת בראיותיה?

Commented [O115]
וקבעת לפי חדשי
הלועזים, שונה
מפיהוק?

Commented [O116]
אם זה הגיוני?

Commented [O117]
" COMMENT הקודמת,
שהרי אם זה כל שבוע
נכון, אבל אם זה כל ג'
שבועות, הרי זה
הפלגה?

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

ההפלות שוות. ומיהו אם היה לה וסת קודם שהתחילה, ואח"כ שינתה וראתה בדילוג ג' פעמים, קבעה וסת בדילוג. לפי שאף הראשונה בדילוג ראתה אותה, שדילגה מוסת הקבוע לה³⁵⁴ וי"א שאע"פ שלא ראתה אלא בט"ו בניסן וט"ז באייר וי"ז בסיון, קבעה וסת וחוששת ל"ח בתמוז וי"ט באב, וכן לעולם. ויש לחוש לדבריהם ולהחמיר:

(כב) עד שתראה ב"ח בתמוז - ואז תקבע וסת בחדשים לדילוג, וצריכה לחוש אח"כ ל"ט באב ולכ' באלול וכן לעולם, ואין חוששין למה שחודש א' מלא או חסר וכדלעיל (סק"ט) ((ש"ך)), וחוששת ל"ט אב וכ' אלול, ואם לא ראתה ב"ט אב, אפילו הכי חוששת לכ' אלול (חוו"ד).

(כג) כיון שאין כו' - ולא היה בראשונה שם דילוג (ש"ך).

(כד) ומיהו אם היה לה וסת וכו' - פירוש כגון שהיתה רגילה לראות בסוף כ"ט וראתה אחר כך מאותו זמן בסוף שלשים ואחר כך בסוף ל"א ואחר כך בסוף ל"ב דבשתי ראיות הראשונות נמי ידעינן לדילוג (ט"ז), עי' לקמן סקמ"ב?, וצ"ל שכאן מדובר שושה לדילוגה ואפילו היה לה וסת מקודם, סגי בג' ראיות, ולא אומרים שהראשון שייך לוסתה. **הקודמת (ש"ך)**.

(כה) מווסת הקבוע לה - פירוש שהיתה רגילה לראות ביום כ' ושינת' לראות ביום כ"א וכ"ב וכ"ג אף ראית כ"א מן המנין, כיון שגם היא היתה בדרך דילוג שוה כמו האחרים שאחריה, ולא אומרים שאין הראשונה מן המנין אלא כשראית כ' היא ראייה חדשה שלא הורגלה תחילה **בזה (ט"ז)**.

(כו) ויש לחוש לדבריהם כו' - קשה דהא גם לדעה הראשונה יש חומרא אחת דהיינו אם יש לה חשש שני וסתות דאינו נעקר א' מהם אלא אם יהיה השני נקבע (עי' תחילת הרמ"א סי"ג) וא"כ לדעה האחרונה כאן דנקבע בג' פעמים ווסת הדילוג ממילא נעקר חשש וסת השני שיש לה ואינה חוששת לו עוד ולדעה הראשונה לא נקבע עדיין והיא חוששת גם להשני, ובמקרה כזה חוששים בשניהם להחמיר, ועי' לקמן (סי"ג סק"ז?) (ט"ז), ר"ל דחוששת ל"ז בתמוז משום וסת הפלגות ולי"ח בו משום וסת הדילוג ואם נקבע בג' ראיות אינו נעקר אלא בג' פעמים וכדין וסת קבוע (ש"ך).

(ח) ראתה ג' פעמים בג' חדשים בדילוג, וחזרה וראתה באותם דילוגים עצמן, אם נהגה כן ג' פעמים, הרי זה וסת קבוע לדילוג חלילה. כיצד, ראתה ט"ו בניסן וט"ז באייר וי"ז בסיון, וחזרה חלילה וראתה ט"ו בתמוז וט"ז באב וי"ז באלול, ועוד חזרה וראתה ט"ו בתשרי וט"ז בחשוון וי"ז בכסליו, קבעה לה וסת לדילוג חלילה, וחוששת לעולם ט"ו לחודש זה וט"ז לחודש זה וי"ז לחודש זה:

(כז) ראתה ג' פעמים בג' חדשים כו' - פי' אפי' אם הדילוג הוא בג' ימים דהיינו ט"ו ט"ז י"ז הולכים אחריו וחוששת בחודש השלישי ביום י"ז אף על פי שיש בינו לבין יום ט"ו ב' ימים וממילא נדע אם הדילוג הוא ביותר משלשה ימים, דהיינו שראתה ד' פעמי' בד' חדשים שלש פעמים בדילוג דג"כ הולכים אחריו (ט"ז).

(כח) וחוששת - ט"ו לטבת וט"ז לשבט וי"ז לאדר וכן לעולם וה"ה בג' פעמים בב' חדשים וחזר חלילה נמי הוה וסת קבוע כגון שראתה ט"ו בניסן וט"ז באייר וט"ו בסיון וט"ז בתמוז וט"ו באב וט"ז באלול קבעה לה וסתה לדילוג חלילה וחוששת אח"כ לט"ו בתשרי וט"ז בחשוון וט"ו בכסלו וט"ז לטבת וכן לעולם (ש"ך), וי"א דחוששין לב' **הדעות**, (פ"ת).

(ט) ראתה באחד בניסן ובאחד בסיון ובא' באב, קבעה לה וסת לר"ח לדילוגים, אבל ראתה באחד בניסן ובאחד באייר ובאחד בתמוז, ובאחד בסיון לא ראתה, לא קבעה לה וסת:

(כט) ובא' באב כו' כל זה לפי היש אומרים לעיל (סעיף ז) אבל לדעה הראשונה צריכה שתראה עוד באחד בתשרי (ט"ז), עי' ט"ז ויש חולקים, וזה לכו"ע (ש"ך), עי' ט"ז ועי' לעיל סק"ח? (חוו"ד).

(י) ראתה ט"ו בניסן וט"ז באייר וי"ח בסיון, לא קבעה לה וסת, כיון שסירגה בחודש השלישי ולא ראתה עד י"ח בו:

(ל) לא קבעה וסת - אפילו להיש מחמירין דבסעיף ז' ואפילו חזרה וראתה י"ט בתמוז לא קבעה לה וסת לדילוג כיון דאין הדלוגים שוים, מיהו כיון דראית ט"ז באייר מראית ט"ו בניסן, הוא הפלגה של ל"ב יום שוה להפלגת י"ח בסיון מט"ז באייר דהוא ג"כ ל"ב יום

:Commented [O118]
כין בורור

:Commented [O119]
ותו דבר כמו הש"ך?

:Commented [O120]
יינו?

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

דניסן מלא ואייר חסר חוששת להפלגה זו וכשתראה ב"ט בתמוז דה"ל נמי הפלגה ל"ב מ"י"ח בסיון קבעה לה וסת דג' הפלגות שוים דל"ב יום בד' ראיות (ש"ך).
(לא) כיון שסירגה כו' - אפילו אם היה לה קודם לכן וסת קבוע ליום י"ד לא אמרינן כיון שראתה עתה ביום ט"ו וט"ז דקבעה וסת אלא בעינן שתראה ג' ראיות מלבד ראיה די"ד והלכך זו שסירגה ל"י"ח לא קבעה וסת (ש"ך).
(יא) דילגה פעם אחת או שתיים, אינה חוששת לדילוג, אף על פי שהחוששת לשאר וסתות בפעם אחת, אינה חוששת לוסת הדילוג, עד שתקבענו:

(לב) פעם א' או ב' - ע"ל סק"ח (ש"ך).
(יב) וסת הסירוג (לג), ראיה ראשונה מן המנין, לדברי הכל, ואף על פי שהרחיקה ראיותיה. אלא שלענין חשש וסתה בתחלה הוא שוה לדילוג (לד), שאינה חוששת אלא מר"ח לר"ח (לה) הסמוך לו. כגון שראתה בר"ח ניסן, חוששת לר"ח אייר (לו), ואם לא ראתה עד ר"ח סיון, חוששת לר"ח תמוז, הסמוך לו, ואם לא ראתה בר"ח תמוז, אינה חוששת לר"ח אב, אף על פי שהם הפלגת ב' חדשים כעין ההפלגה הראשונה, מפני שהפסקת החדש השני ביטלה ראיית הראשון, וראיית החדש השלישי היא התחלת וסת, וחוששת לר"ח הסמוך, ולא יותר:

(לג) וסת הסירוג ראיה ראשונה כו' - פי' שסירגה ראש חדש דהיינו שראתה בר"ח ניסן ובר"ח סיון ובר"ח אב קבעה לה בר"ח לסירוג שאח"כ אינה חוששת לר"ח אלול אלא לר"ח תשרי וכן לעולם, ע"י לעיל סעיף ז, ומש"כ כאן הוא אפילו לדעה הראשונה שם, שכאן הוי קביעו' לר"ח והוי ג"כ ר"ח הראשון מן המנין כי בו לבד יש ג"כ שייכות הוסת מצד שהוא ר"ח (ט"ז), אין ר"ל שראתה בתחילת ראייתה בר"ח ניסן וראיה ב' בר"ח סיון וג' בר"ח אב דאם כן פשיטא דקבעה וסת דמנ"ל דוסת הסירוג הוא דלמא וסת השוה הוא שהרי לעולם לא סירגה מיהו י"ל דמ"מ נקרא וסת הסירוג כיון שסתם נשים וסתם מל' לל' אם כן זו שראתה מב' חדשים לב' חדשים שינתה מדרך שאר הנשים, ויותר נראה דמיירי אפילו שראתה בתחילת ראייתה בר"ח אדר ואח"כ בר"ח ניסן דאע"ג דהשתא ראתה מחדש לחדש אם שוב ראתה בר"ח סיון ואב קבעה וסת לסירוגים, שסירגה מב' חדשים לב' חדשים, מיהו בהיה לה וסת קודם לכן כגון שראתה בר"ח שבט ובר"ח אדר ובר"ח ניסן ושוב סירגה לראות בר"ח סיון ובר"ח אב נראה דלכ"ע ראיית ניסן אינה מן המנין ולא קבעה וסת לסירוגים אלא לראש חודש, ואף על גב דאמרינן (&) דאם היה לה וסת ליום י"ד ואח"כ ראתה בדילוג ליום כ"א וכ"ב וכ"ג מודה שמואל דראיית כ"א ממנינא הוא, היינו משום דהתם דילגה מוסת הקבוע לה ביום כ' וראתה ביום כ"א, ואם כן שם דילוג עלה משא"כ הכא דכיון דקבעה וסת מר"ח לר"ח א"כ בר"ח ניסן לא שם סירוג עלה אלא וסת השוה הוא (ש"ך), ע"י ט"ז מה שהביא מסעיף ז', וקשה וע"י דבריו שם סק"א? ונראה כוונתו לסעיף ב' בהפלגה שצריכה ד' ראיות, והפלגה שונה, שההפלגה מהראיה שלפניה גורמת הראיה שאחריה, משום הכי בעינן ג' ראיות שאחר ג' הגורמים, דהיינו אחר ג' ההפלגות שהן הן הגורמים כמו בפיהוקין שבעינן ג' ראיות שאחרי ג' פיהוקין, מה שאין כן בוסת הסירוג, שתופסת לחדשים ויום החודש הוא הגורם, אף הראיה ראשונה מהמנין שאף היא ראתה ע"י גורם שנתחזקה בו, מה שאין כן בהפלגה שהראיה הראשונה לא היתה מחמת הגורם שנתחזקה בו דהיינו הפלגה, שראיה הראשונה לא בהפלגה חזיתיה. וזה כוונת השו"ע במה שכתב "לדברי הכל", לפי דעת הט"ז, דהיינו דבהפלגות איכא גם כן מחלוקת הפוסקים אי סגי בג' ראיות או רק בד' (&), מכל מקום מודה דבוסת הסירוג סגי בג', מטעם הנ"ל. אבל לפי הצד בסעיף ז' שבוסת הדילוג אף דתופסת לחדשים מכל מקום צריך ד', אע"פ שוסת הדילוג ג"כ יום החודש גורם (חוו"ד), והנה בוסת הסירוג שנקבע כגון שראתה בניסן ובסיון ובאב, ואחר כך לא ראתה ג' חדשים רצופים דהיינו אלול תשרי חשוון, אפילו הכי חוששת לכסליו, ולא דמי לוסת הפלגה (ע"י ש"ך סקמ"ה?) דאמרינן דנתבטל ההפלגה, מכל מקום הכא לא אמרינן דנתבטל סירוגה, דבשלמא גבי הפלגות שהפלגה של כך וכך ימים גורם הראיה, כיון שנתבטל ההפלגה נתבטל הגורם, מה שאין כן בוסת הסירוג, דאף שהפסיקה, מכל מקום כיון שתופסת לחדשים ויום החודש הוא הגורם, לא נתבטל הגורם ע"י ההפסקות (חוו"ד), ע"י ש"ך, וע"י דברי לעיל (סקמ"ו?), ועיקר דאם ראתה ניסן סיון אב אלול תשרי, דמצרפינן ראיית אב לוסת הסדור לכל החדשים, אף דאנו רוצין להחזיקה על ידי הוסת הב' יותר מהוסת הא', דלעולם אין מקלקלין מה דסרכיה נקט ואתאי, ואפילו אם היה מקודם ד' סירוגין ואחר כך חזרה וראתה שלשה חדשים על הסדר,

:Commented [O121]

בדוק אם נצרך שכן
עיקר השי"ך בא לאפוקי
מדעת הפרישה

:Commented [O122]

הסביר

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

נעקר וסת הסירוג ונקבע וסת הסדור, ועי' ש"ך סקי"ד?, ואין חילוק בין סירוג לשבועות או לחדשים (חור"ד).

(לד) שוה לדילוג - פי' כמ"ש לעיל (סי"א) שבוסת הדילוג אינה חוששת עד שתקבענו ג' פעמים ע"כ אינה חוששת כאן לראש חודש אב (ט"ז).

(לה) שאינה חוששת אלא מר"ח לר"ח - משום דסתם נשים וסתם כל ל', והיינו כל חודש. וז"ש "מפני שהפסקת השני בטלה ראית החדש הראשון כו" (ש"ך).

(לו) חוששת לראש חודש אייר - פי' בשני ימים דר"ח אייר הראשון, שהוא יום שלשים לראייתה והיא עונה בינונית למי שאין לה וסת קבוע, כדלעיל. ועיין סעיף י"ג (ט"ז).

(לז) אינה חוששת לראש חודש אב - צ"ע מדוע לא חוששת לוסת ההפלגה, שהרי ראש חדש סיון הוא יום ששים מראש חדש ניסן, וכן ראש חדש אב הוא יום ששים מראש חדש סיון. ואם נפרש משום שהוא יותר משלשים יום אין לחוש לוסת ההפלגה שהוא יותר מעונה בינונית, וכן משמע קצת בש"ך (סקכ"ו), א"כ קשה מדבריו (סקכ"ג?) דמשמע דחוששת להפלגת ל"ב, ועיקר דאפילו הרחיקה תשעים יום קבעה וסת, כדלקמן (סקכ"ז), והנה אם ראתה ראש חדש ניסן וראש חדש סיון וראש חדש אב וראש חדש תשרי, שכבר קבעה לה וסת להפלגה של ששים ולראש חדש, שהרי ראתה ד' ראיות וביניהם ג' הפלגות, ואח"כ חשון מלא, איזה וסת מקרי קבוע, אם של ראש חדש ויום הוסת יום שני של ראש חדש, ועוד צ"ע אם כיון שכבר נקבעו שניהם אין שום אחד מהם נעקר בפחות מג', כדין וסת קבוע (דג"מ).

(לח) מפני שהפסקת החודש השני - ודוקא שלא היו הפלגות שוות בינתיים, כגון שב' חדשים הראשונים היו מלאים ובב' השניים היה אחד חסר ואחד מלא, משום הכי אינה חוששת ליום החודש, אבל חוששת ליום שלאחריו, מפני שהוא שוה להפלגה שראתה בראשונה שחוששת לפעם אחת. אבל כשכל החדשים שווין, שאז ההפלגה בימים ג"כ שווין, ודאי חוששת לראש חודש הב' מפני ההפלגה. ולפי זה לא דק המחבר בלשונו שנקט הציור בחדשי החמה, שהן תמיד שוה, והיה צריך להביא חדשי חשון וכסליו (חור"ד).

(יג) אין האשה קובעת לה וסת, אפילו ראתה שלשה ר"ח זה אחר זה, אלא אם כן יהיו כולם בעונה אחת, ביום או בלילה. ואם ראתה שלש פעמים ביום, והרביעית בלילה, או שלש פעמים בלילה והרביעית ביום, חוששת ביום ובלילה (לט) מפני חשש הוסת הראשון ומפני חשש השני, שהוא האחרון, ואם ראתה פעמים ביום ופעמים בלילה, שלא על הסדר, (ולא קבעה אחד מהן ג' פעמים), או שתראה הראשונה ביום (מא), וג' האחרונות בלילה, או הראשונה בלילה והג' האחרונות ביום, או שלש בזה ושלוש בזה, חוששת לאחרונה בלבד. הגה: האשה שראתה (מב), חוששת לוסת החדש ולהפלגה, עד שתקבע וסת החדש ג' פעמים, או וסת הפלגה בד"פ, או שתעקר א' מהן. כ"ל, ראתה בל' בניסן וכו' בו, חוששת לאחד באייר, מפני ר"ח ניסן (מג). ראתה בל' באייר או לא ראתה (נומד), חוששת לט' באייר, שהוא יום כ' מראיית יום כ' שראתה. ראתה בל' באייר או לא ראתה, חוששת לעשרים באייר, שמא קבעה לה וסת כ' לחדש, שהרי ראתה עשרים לחדש ניסן. וכן היא חוששת לעולם עד שתקבע וסת א' כדינו (מה), לזו אינה חוששת לשני שלא נקבע, או עד שאחד מהן נעקר (מו), אז אינה חוששת לו, אעפ"י שלא נקבע השני. ואינה חוששת לוסת הדילוגין, עד שתקבענו. כ"ל, ראתה ט"ו בניסן (מז), חוששת לט"ו באייר. לא ראתה בל' באייר, אינה חוששת לט"ו בניסן. ראתה ט"ו בניסן חוששת לט"ו בסיון (מט) ואינה חוששת לשבעה עשר בו. ראתה י"ז בו, חוששת לי"ז בתמוז ואינה חוששת לי"ח בו. ראתה י"ח בתמוז, קבעה לה וסת דילוגין לימי החודש וחוששת לי"ט באב. וכן בדרך זה בהפלגה ודילוגין (נא), כי אין חלוק ביניהן. רק י"א כי דילוגין (נב), הראייה הראשונה מן המנין, כמו שנתבאר. ראתה ט"ו בניסן והמשיכה ראייתה ד' ימים, וביום ט"ז באייר (נג) ראתה והמשיכה ראייתה ג' ימים (נד), ובסיון התחילה. **Error! Reference source not found.** לראות ב"ז בו, י"א שחוששת לדילוג **Error! Reference source not found.** ווסת שוה, שהרי שילשה לראות ג' פעמים ב"ז לחדש, וי"א שאין כאן וסת שוה כלל (נה), דהולכין תמיד אחר תחלת הראייה, וכן עיקר. **Error! Reference source not found.**

(לט) חוששת ביום ובלילה - אותו שביום אינה נעקר עד שנעקר שלש פעמים ואותו שבלילה נעקר בפעם אחת שלא תראה בו עוד בלילה (ט"ז, ש"ך), כדלקמן סעיף י"ד (ש"ך).

(מ) ולא קבעה אחד מהן ג' פעמים - דאילו קבעה האחרון ג' פעמים, היינו מ"ש המחבר אח"כ "או שתראה כו' חוששת לאחרונה לבד", ואילו קבעה הראשון ג' פעמים ולא

Commented [O123]
סר דג"מ רע"א, נקד"ב

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

האחרון, היינו מ"ש המחבר מקודם "ואם ראתה ג' פעמים כו' והרביעית כו' חוששת ביום
ובלילה כו'" (ש"ך).

(מא) או שתראה הראשונה ביום כו' - כן צריך להיות וכן אחר כך או הראשונה בלילה
(ט"ז).

(מב) האשה שראתה כו' - וסת החדש חוששת לו בתחלתו פעם א' אבל וסת ההפלגה אי
אפשר לחוש לו עד שתראה ראייה שניה, והא דאמרינן "עונה בינונית ל' יום" היינו מחדש
לחדש בין מלא בין חסר (ש"ך), עי' ש"ך, וקשה שכן לעיל (סעיף ד) בוסת החדש כשאינו
קבוע עברה ולא בדקה מותרת בלא בדיקה, ובעונה בינונית צריכה בדיקה (סי' קפד ס"ט),
ועיקר דעת הט"ז (סק"מג) דיום ל' לאו היינו יום החודש (חור"ד), וסת הפלגה דאינו וסת
קבוע אף שהוא בג' הפלגות שווים, אם אינם שווים בעונת יום או לילה ולכן אם ראתה
ביום א' ואח"כ לסוף ד' שבועות ראתה בלילה א', א"צ לחוש לסוף ח' שבועות בלילה א', אף
דבהפלגת ימים הוא שוה, אך בוסתות אין משגיחין רק בעונות, ולסוף ח' שבועות צריכה
לחוש ביום השבת (פ"ת).

(מג) חוששת לא' באייר מפני ר"ח ניסן - חוששת גם ליום א' דראש חודש אייר שהוא יום
שלשים מן הראיה דראש חודש ניסן כסתם עונה בינונית כנ"ל (סי"ב) (ט"ז), היינו כאשר
לא ראתה ביום כ' ניסן, שהראיה שניה בטלה את העונה בינונית של הראשונה (חור"ד).

(מד) ראתה באחד באייר או לא ראתה כו' - אף על גב דראתה ב' פעמים להפלגת עשרים
אפ"ה חוששת לימי החודש וצריכה לחוש לכ' באייר ה"ה כאן אף על פי שראתה בא'
באייר צריכה לחוש לט' בו משום ראית עשרים בניסן, ויפה הגיה כאן רמ"א "ראתה או
לא ראתה כו'", דלא מציינו בשום מקום דראיה שרואה בשינוי זמן תעקר החשש שהיה
עליה תחלה, כל זמן שאין לה שינוי קביעות כדין שלו בג' פעמים או בד' פעמים, ועיקר
כדברי רמ"א דגם בראתה בראש חודש אייר צריכה לחוש לט' וכ' באייר (ט"ז), ועיקר דאם
ראתה בא' באייר א"צ לחוש לט' בו שהפסיקה בראתה בנתיים ואין כאן הפלגת עשרים יום
אלא הפלגת י"ב יום ושינתה הפלגה לי"ב ואין צריך לחוש אלא להפלגת י"ב יום מראיה זו
דא' באייר וכדלקמן (סעיף יד) וחוששת נמי לעשרי' באייר משום וסת החדש ולא' בסיון
משום ר"ח אייר אבל לוסת החדש חוששת בין ראתה מקודם או לא ראתה כל שלא שינתה
וסתה של החדש, וע"ל (סק"מ?) (ש"ך וחור"ד), ועיקר דלא כהרמ"א, אלא דוקא לא
ראתה, ולא מטעם שכתב הש"ך, אלא עיקר הטעם הכא דאילו ראתה בר"ח אייר שוב לא
היתה צריכה לחוש לט' בו מפני הפלגת כ' של ראית כ', מפני שחשש הפלגה תמיד אין
לחוש אלא לראיה האחרונה, ואפילו כשקרבה ראיתה, ודלא כט"ז (סק"?) (ב"מ), עי'
(בתשו' ח"ס סי' קס"ו²¹³) (פ"ת).

(מה) שתקבע וסת אחד כדינו - פירוש והשני לא נקבע. והיינו באם וסת החדש נקבע תחלה,
כגון ראתה בראש חודש ניסן וראש חודש אייר וי"ד באייר וכ"ז באייר ור"ח סיון, הרי
הוקבע וסת ר"ח והפלגות לא נקבעו רק ב' פעמים. וכן לפעמים וסת הפלגות תחלה כגון
שראתה בר"ח ניסן וי"ד בו וכ"ח בו ובר"ח אייר וי' בו דקבעה וסתה להפלגת י"ד יום
ווסתות הר"ח עדיין לא נקבעו. ועי' לעיל (סעיף ז) דלענין וסתות הדילוג אזלינן לחומרא
בזה דהיינו ראתה ט"ו ניסן ט"ז אייר י"ז סיון וגם ראתה בראש חודש אייר וראש חודש סיון
דלא אמרינן כבר נקבע וסתות הדילוג ולא ניחוש לוסתות חודש עוד דלקולא לא אמרינן כן
אלא בעינן דוקא דילוג בד' פעמים (ט"ז), עי' ט"ז וי"א דוקא כששני הוסתות הן מחמת
גרמת יום החודש, כגון בראש חודש ובכ"ה בחודש, דאז אפשר שיתקיימו שני הוסתות
דהא אשה קובעת וסת בתוך וסת כמבואר בסעיף ל"ב, משום הכי חוששת אולי יתקיימו
שניהם, מה שאין כן ביש לה וסת קבוע להפלגה אינה חוששת שוב לוסת אחר שאינו
קבוע, דהא אי אפשר שיתקיימו שניהם, דאם תראה עוד באמצע הפלגות בעל כרחך יתבטל
ההפלגות. וכן ביש לה וסת החודש קבוע אינה חוששת ליום אחר שראתה בו, רק משום
וסת החודש ולא משום הפלגה, מטעם הנ"ל שאי אפשר שיתקיימו שניהם. ודוקא היתה
למודה להיות רואה בהפלגת יום ט"ו ושינתה ליום כ' חוששת, מטעם דכיון שאנו רואין
ששינתה ולא ראתה בוסת הקבוע חיישינן אולי וסת אחר קובעת, אבל בלא שינתה וראתה
גם ביום הקבוע לא חיישינן למה שאינו קבוע ולומר אולי יתבטל הקבוע. וקשה על הט"ז
שכן וסת הדילוג הוא ג"כ משום גרמת יום החודש, ואפשר כוונת הט"ז במה שכתב דלא
ניחוש לוסת החודש היינו ליום החודש שראתה באחרונה, דהיינו באם ראתה ט"ו ניסן וי"ו

:Commented [O124]
אם הו' אמשנה את
הגרסא?

:Commented [O125]
אזכור לי את זה כחתן

:Commented [O126]
כון החודש דעת
בחידושים כא
וביאורים יד סה"כ
מסכים עם הש"ך

:Commented [O127]
לא כפ"ת הנ"ל
סק"מב).

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

אייר וי"ז סיון, דאז אם היה נקבע וסת הדילוג לא היתה חוששת רק ליי"ח תמוז ולא ליי"ז תמוז, וכשלא נקבע חוששת ליי"ז תמוז (חור"ד).

(מו) או עד שאחד מהן נעקר אז אינה כו' - פירוש אפילו בפעם אחת שיבוא אותו הוסת ולא תראה הוא נעקר כיון שלא הוקבע עדיין ג' פעמים (ט"ז).

(מז) ראתה ט"ו בניסן כו' - הוא העיקר, ודלא כב"ל (ש"ך).

(מח) חוששת לט"ו באייר - פי' לוסת החדש וא"צ לחוש ליי"ד באייר אף על פי שהוא שלשים יום מראיית ט"ו בניסן וכנ"ל סק"ל? דוסת החדש היינו עונה בינונית (ש"ך).

(מט) חוששת לט"ז בסיון - גם משום וסת החדש וגם משום הפלגה, ואינה חוששת ליי"ז בו משום וסת הדילוג, שהרי ניסן מלא ואייר חסר נמצא ט"ז דאייר הוא הפלגת ל"ב מט"ו דניסן וי"ז דסיון הוא הפלגת ל"א מט"ו דאייר ומש"ה אינה חוששת גם כן ליי"ח בתמוז שאינה הפלגת ל"א אלא ל"ב מי"ז בסיון וצריכה לחוש להפלגת האחרון שהוא ל"א (ש"ך).

(נ) ואינה חוששת ליי"ח בו - לסברא הראשונה לעיל ס"ז אבל להי"א שם, קבעה כבר וסת הדילוג בשלש ראיות וחוששת כאן ליי"ח בתמוז וכמו שמסיים הרב "רק י"א כי בדילוג חדש הראיה ראשונה מן המנין כו'", ולפי זה מיירי הכא בהיה לה וסת קבוע קודם לכן בט"ו לחדש, דאז לכו"ע שדינן ראה דט"ו דניסן לוסתה ואינה מן המנין וכנ"ל (סקי"א?) (ש"ך).

(נא) וכן בדרך זה בהפלגה ודילוגין - פירוש שהדילוגין הם שלא לפי ימות החודש כמו שזכרנו ט"ו ט"ז י"ז, אלא בדרך הפלגה, דהיינו שראתה עכשיו ראה ראשונה ולסוף עשרים יום ראתה שניה, כשיגיע כ' אחר השנייה, צריכה לחוש. הגיע כ' ולא ראתה, אינה חוששת כלל להפלגה זו. ראתה ראה שלישיית ביום שלאחריו, דהיינו כ"א אחר השנייה, כשיגיע כ"א אחר השלישית, צריכה לחוש לאותו יום. ואם לא ראתה בו, אינה חוששת להפלגה. ואם ביום שלאחריו ראתה, דהוא כ"ב אחר ראה שלישיית, ראתה ראה רביעית, כשיגיע יום כ"ב אחר הרביעית צריכה לחוש, ואם לא ראתה בו, אינה חוששת כלל להפלגה. ואם ביום שלאחריו, שהוא יום כ"ג, אחר הרביעית, ראתה ראה חמישית, קבעה לה וסת לדילוג. ומכאן ואילך לא תיחוש אלא לדילוג, ואינה צריכה לחוש ביום כ"ג שיגיע אחר הראיה חמישית. שונה לעיל דסגי בארבע ראיות, וכאן בעינן ה', דלעיל מיירי בדילוג לפי החודש, ט"ו ט"ז י"ז, ממילא ניכר שם יום של ראה הראשונה, מה שאין כן כאן (ט"ז, ש"ך).

(נב) רק י"א כי בדילוג חדש כו' - צ"ע דהיי"א בדילוג חדש ראה ראשונה מן המנין סוברים גם בדילוג דהפלגה ראשונה מן המנין וכמ"ש לעיל סק"ח? אלא שאין הפלגה נודעת אלא בב' ראיות וכדלעיל ס"ב ואי אפשר בפחות מארבע ראיות אפילו בהפלגות שוות וצ"ע (ש"ך).

(נג) וביום ט"ז באייר - צ"ל בט"ז ובי"ז (ט"ז וש"ך).

(נד) והמשיכה ראייתה שלשה ימים כו' - אע"פ שראיית י"ז של פעם הא' וב' לא היה סוף העונה אלא באמצע אפ"ה חשבינן לה לעיקר העונה וביום י"ז של פעם ג' לא כתב שראתה בי"ז ויי"ח כמו שכתב בשתי פעמים הראשונים דאז היה פשיטא לקבוע הוסת בי"ז ויי"ח כיון שיש שם שני ימים שוים בכל פעם (ט"ז).

(נה) וי"א שאין כאן וסת שוה כו' - אלא וסת הדילוג לחוד (ט"ז).

(נד) היתה רגילה לראות יום עשרים, וי"ט לה זזה וסת קבוע, ושינתה ליום שלשים, זה וזה אסורים, וכשיגיע יום כ' לראיית שלשים, אסורה משום וסת הראשון, ואם לא תראה בו חוששת ליום ל'. שינתה פעמים ליום ל' זה וזה אסורים. שינתה ג' פעמים ליום ל', הותר יום כ' ונאסר יום ל'. ואם לאחר שישינתה פעם או פעמים ליום ל' ראתה לסוף כ', חזר וסת של כ' למקומו והותר שלשים:

(נו) ויש לה בזה וסת קבוע - דאל"כ כיון דשינתה ולא ראתה ביום כ' נעקר חשש יום הכ' כיון שאינו נקבע כבר בג' פעמים (ט"ז).

(נז) לראיית ל' אסורה - אבל אין מונין כ' יום משעה שהיתה ראויה לראות ליום עשרים, כיון שלא ראתה אותו פעם והמתנה עד יום שלשים, ועיי' מש"כ לעיל (סי"ג סק"?) בתחילתו בדין ראתה באחד באייר או לא ראתה כו' (ט"ז).

(נח) ואם לאחר שישינתה כו' - אף על פי שג' פעמים לא ראתה ביום עשרים לא נעקר יום כ' כיון שלא ראתה יום ל', שאם אשה מדלגת וסת אחד פעמים וג' פעמים ואינה רואה בנתים לזמן אחר בקביעות לקבוע וסת, וחוזרת לראות לזמן הוסת לא נעקר הוסת, ולכן אם ראתה

Commented [O128]
אם הב"י הובא בשו"ע?
עיי' דבריו סק"ל

Commented [O129]
כיון? ט"ז סקב"ג?

Commented [O130]
אם הלכה למעשה יוצא
מדברי הט"ז סקב"ד?

Commented [O131]
י"ז ונקד"כ הלכה
יוצאמהם?
וש"ך חליש

פעמיים בהפלגה של ל', ואח"כ הפלגה אחר, אפילו לא חזרה לקביעות הראשון רק ששינתה הפלגתה שוב אין לחוש להפלגת ל' (ש"ך).

(נט) חזר וסת של כ' - וצריכה עוד ג' פעמים שלא ראתה לכ' לעוקרו ודוקא שלא שינתה לוסת אחר אבל שינתה לוסת אחר כבר נעקר הראשון לגמרי ואם תחזור לראות בו הרי הוא כתחלת וסת דבעינן ג' פעמים לעקירת הראשון ולקביעות השני והראשון נעשה שני והשני נעשה א' (ש"ך).

(טז) שינתה ראיותיה ולא השוה אותם, כגון ששינתה פעם אחת ליום ל' והשני לל"ב, והג' לל"ד, נעקר וסת הראשון ואין לה וסת כלל. ואם חזרה לראות ביום הוסת הראשון, חוזר לקביעותו הראשון וחוששת לו תמיד עד שיעקר ממנה שלש פעמים. וה"ה להפסיקה מלראות שלש עונות, ואחר כך חזרה לראות ביום הוסת הראשון:

(ס) שינתה ראיותיה - פי' אשה שהיתה לה וסת ליום כ' (לעיל סי"ד), אלא דשם אמר ששינתה ראיותיה לוסת קבוע אחר, ואז נאסר יום ל' וכאן מיירי בשינתה לאינן שוות הותרה לגמרי כל שלא חזרה וראתה אח"כ (ט"ז).

(סא) נעקר וסת כו' - ואין חשש לדילוג מאחר שלא ראתה בדילוג אלא ב' פעמים, אמנם עי' לעיל (סעיף ו) שיש צד שגם כאן צריכה לחוש לוסת הדילוג כיון שדילגה ב' פעמים (עיי"ש סק"ח?) (ש"ך).

(סב) ואין לה וסת כלל כו' - מיהו חוששת להפלגה אחרונה, היינו ליום ל"ד וכדלעיל (סק"ז) ועוד חוששת לעונה בינונית (עי' לעיל סק"ל) (ש"ך).

(סג) ביום הוסת הראשון - כיון דמיירי בוסת הפלגה לימים ולא בימי החדש כנ"ל (סק"ה?) והך ביום הוסת הראשון פירושו שראתה בשיעור הפלגת הראשון מיום ל"ד שראתה באחרונה כי היכי שיהיה היכר שהוא עדיין בתוך הוסת הראשון (ט"ז).

(סד) וה"ה להפסיקה כו' - פי' ג' פעמים כ' יום שהיתה רגילה לראות בהם ולא ראתה בהם ואז היא נחשבת כמסולקת דמים ואינה חוששת אחר כך, ומש"כ ב"שינתה ראיותיה" היינו דחזרה לראות כשיעור הפלגה ראשונה שהיא כ' דהיינו מן ראיית ל"ד ממילא הוי כוסת הראשון ובהפסיקה לגמרי גם כן צריכה לחשוש לכ' יום אחרי הראיה הבאה, ועי' לקמן סל"ד (ט"ז), וי"א אפילו כשהפסיקה פעם אחת, ולא שינתה ראיותיה כלל, שוב אינה חוששת לאותו יום, דאינה חוששת ליום עשרים הבא משום דאין כאן הפלגה של עשרים כיון שהפסיקה ולא ראתה ואם ניחוש ליום עשרים הוה הפלגת מ' מראיה אחרונה, וה"ה דאינה חוששת אפילו לעונה בינונית דהיינו שלשים יום לראיה האחרונה דדוקא באשה שאין לה וסת קבוע אמרינן הכי, אבל זו שיש לה וסת קבוע אלא שהפסיקה לראות ביום הקבוע, אין לנו לחוש כלל ליום ל', ולצד זו אפילו הפסיקה מלראות בשלש עונות וחזרה וראתה, חוששת ליום עשרים דלעולם כל היכא שהפסיקה וחזרה לראות חוזרת לוסת הראשון וחוששת לו מראיה זו (נקה"כ), כל שלא שינתה בינתים בג' ראיות אחרות ואחר כך חזרה לראות ביום הוסת הא' חזרה לקביעותו הא' וצריך ג' פעמים לעקרו (ש"ך), וי"א דעיקר דאשה שיש לה וסת ועבר וסתה ולא ראתה חוששת לעונה בינונית, משום דוכי לעולם לא תראה, (עי' ט"ז סק"ה?), ועוד אשה היתה רגילה לראות לט"ו יום ועכשיו שינתה למ"ה יום, לא אומרים שבג' פעמים ט"ו יום נעשה בחזקת מסולקת דמים, ואפילו בג' פעמים ל' יום לא נעשה בחזקת מסולקת דמים רק בזקנה (עי' לקמן סכ"ח), ולהפלגה גדולה ודאי דצריכה לחוש, ומה שכתב הט"ז דבהפסיקה ג' עונות וראתה, שחוששת ליום כ', אין עיקר כדבריו אלא דוקא ב' ראיות שתחזור לוסתה דוקא (חו"ד).

(סה) ביום הוסת הראשון - מאחר וכאן מיירי בוסת הפלגה, צ"ל דמיירי שראתה שתי ראיות שיהיה מינכר הפלגתה לכ' יום (פ"ת).

(טז) כיוצא בזה דין עקירת וסת ר"ח. כיצד, היתה רגילה לראות בר"ח, ועבר עליה ר"ח ולא ראתה, חוששת לר"ח עד שיעברו עליה שלשה ר"ח. עברו עליה שלשה ר"ח ולא ראתה, אינה חוששת להם. חזרה וראתה בר"ח, חזר הוסת למקומו:

(סז) חוששת לר"ח כו' - דוקא הכא בוסת החודש דינא הכי אבל בוסת ההפלגות כגון שהיתה רגילה לראות ליום ל"ב ואחר כך עברה ולא ראתה ליום ל"ב א"צ לחוש להפלגת ל"ב שהית' ראויה לראות דהיינו ליום ס"ד לראיותה²¹⁴ (ש"ך).

²¹⁴ עי' לעיל סק"ס(סד), שהחוו"ד חולק.

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(ז) שיעברו עליה ג' ר"ח - אם עברו עליה שני ר"ח ולא ראתה ושוב נתעברה ועברו ימי העיבור והנקה ושוב הגיע ר"ח ולא ראתה מצטרפת עקירה זו עם שני העקירות ראשונות להיות נחשב עקירה ג' פעמים, עי' לקמן סעיף ל"ד (פ"ח).

(ס) חזרה כו' - וה"ה לשינתה ראיותיה ג' פעמים לראיות שאינן שוות וחזרה וראתה בראש חודש חזר הוסת למקומו וצריך ג' פעמים לעקרו (ש"ך).

(ט) חזר הוסת - אפילו יש לה ב' וסתות קבועים באופן המבואר בסעיף ל"ב, והפסיקה וסת אחד ג' עונות וחזרה וראתה, גם כן חזר הוסת למקומו (חוו"ד).

(יז) כל וסת שנקבע מחמת אונס, (כגון שקפלה ולאחיה), אפילו ראתה בו כמה פעמים, (אס לא קבעה אותן לימים), אינו וסת, שמפני האונס ראתה(עב). (ומ"מ חושפת לו(עג) כמו לוסת שאינו קבוע). קפצה וראתה, קפצה וראתה, קבעה לה וסת לימים, בלא קפיצות. כיצד, קפצה באחד בשבת וראתה דם, ולאחר כ' יום קפצה באחד בשבת וראתה דם, ולאחר י"ט יום קפצה ביום השבת ולא ראתה דם, ולאחר השבת ראתה בלא קפיצה, הרי נקבע אחד בשבת אחר כ', שהרי נודע שהיום גרם לה, ולא הקפיצה, וכבר נקבע יום זה ג' פעמים. וכן כל כיוצא בזה:

(ע) אפילו ראתה בו כמה פעמים - בכמה ימים, כיון שלא קבעה אותו לימים ידועים, כגון בר"ח או באחד בשבת כדלקמן (סעיף י"ח) אינו וסת (ש"ך).

(עא) לימים - יש לספק אם דוקא בצירוף ימים הוא דנקבע או דנקבע ג"כ בצירוף וסת הגוף, כגון אשה שקפצה והתחילה לפהק ולעטוש וראתה דם, וכן קרה ג' פעמים, אבל אם כמה פעמים קפצה לבד או פיהקה לבד ולא ראתה, דאפשר דמצטרפים ג"כ, ויש לה וסת קבוע דאם תקפוץ ותפהק (פ"ח).

(עב) אינו וסת שמפני האונס ראתה - צ"ע שכן י"א אפילו לקפיצות לחוד יש וסת, וכן מש"כ בסוף הסעיף "דכבר נקבע יום זה ג' פעמים כו'", הי"א הזה סובר שנקבע וסת ליום א' ולקפיצות שקפיצה דאתמול גרמה שראתה ביום א' שלאחריו, ועי' לקמן סעיף כ שהמחבר פסק כ"א זו. ויש לחלק שמש"כ לקמן נוגע לפיהוק והוא לא נקרא אונס, דפיהוק הוא מצד טבע האשה להיות כן משעת ראייתה ממותרי הליחה שבה (ט"ז), עי' ש"ך סק"פ (פח) (נקה"כ).

(עג) ומ"מ חוששת לו - אחרי שאירע כן ג' פעמים, היינו שא"צ לחוש לכל פעם שתקפוץ כשלא אירע כן ג' פעמים, אבל לוסת החדש ולהפלגה, צריכה לחוש אפילו בפעם אחת, כגון שקפצה וראתה ואחר כ' יום חזרה וקפצה וראתה צריכה לחוש לוסת ההפלגה ואם אח"כ תקפוץ לסוף כ' צריכה לחוש לו כל העונה ואם לא תקפוץ אחר כך לאותו וסת א"צ לחוש, דמה שראתה מתחילה היה על ידי קפיצה, שונה מפיהוק (עי' לקמן סי"ט וס"כ) (ש"ך²¹⁵), עי' לעיל (סק"א?) דאם יש לה שעה קבועה אחר הקפיצה שתראה, אינה חוששת רק לאותה שעה, ועי' ש"ך שאין צריכה לחשוש לוסת החדש ללא קפיצה, וקשה, מה שונה מכל עונה בינונית, וצ"ל שדבריו באשה שיש לה וסת קבוע או שראתה בינתיים, דאז ליכא חשש ליום החודש מטעם עונה בינונית, רק מטעם גרמת יום החודש, ובזה כתב שפיר דאין צריך לחוש. אבל במקום דהחשש הוא מטעם עונה בינונית, כגון שאין לה וסת וגם לא ראתה בינתיים, ודאי דצריכה לחוש (חוו"ד), עי' ח"ד והוא הדין אם הקפיצות היו בשעות מכוונות כגון בשעה ו' מהיום א"צ לחוש רק לשעה ההיא (פ"ח).

(עד) הרי נקבע אחד בשבת אחר כ' - אפילו בלא קפיצה אבל כנ"ל (סק"פ עב)) יש חולקים, וצ"ע למה המחבר והרמ"א השמיטו שיטתם, ואי אפשר לומר שזה וסתות דרבנן ומקילין, שכן זה קולא שבא לידי חומרא, שאם קבע וסת רק לימים, אם לא ראתה ג' פעמים באותו היום, נעקר הוסת, אבל לצד הי"א לא נעקר ללא קפיצה (ש"ך), אם כל הג' פעמים ראתה ביום הקפיצה, אינה חוששת ליום שלאחר הקפיצה ולומר אולי קפיצה דאתמול תגרום הראיה, שזה דומה לאשה שיש לה שעה קבועה דאינה חוששת רק לאותה שעה, ודוקא כשראתה ב' פעמים ביום הקפיצה ובפעם ג' ראתה ביום שלאחר הקפיצה, אז תלינן בקפיצה דאתמול, כיון דב' פעמים הראשונים היו ביום הקפיצה. ואם היו כל הג' פעמים בהפלגות שוות ובכל הג' פעמים קפצה ביום שקודם הראיה, קבעה וסת לימים לחודייהו ולא תלינן בקפיצה דאתמול (חוו"ד), דוקא בקפיצה של אתמול תולין אבל אם קפצה כמה ימים לפני זמנה ושוב ראתה ביום הפלגה לכו"ע אומרים שהיום הוא גורם ולא הקפיצה (פ"ח).

²¹⁵ עי' לקמן סק"פ (עז) בנקה"כ.

(יח) קפצה ביום ידוע, כגון בר"ח או באחד בשבת, וראתה בו, ואירע כן בג' ר"ח או בג' אחד בשבת, קבעה לה וסת וחוששת לכל פעם שתקפוץ באותו זמן. ואם אח"כ הגיע א' בשבת ולא קפצה, או שקפצה בשני בשבת, אינה חוששת, שהרי לא קבעה אלא לקפיצות של אחד בשבת:

(עה) קפצה ביום ידוע - ואם קבעה וסת להפלגה ולקפיצות אפילו אם הפסיקה בראיה בינתיים לא נתבטלה ההפלגה, שונה ממה שכתב הש"ך (סק"מ?) דכאן אמרינן דדוקא ההפלגה מהראיה שביום הקפיצה גורם הראיה שאחריה (חור"ד).
(עו) וחוששת לכל פעם כו' - עד שתקפוץ ג' אותם זמנים ותמצא טהור, שאין הוסת נעקר אלא כעין שהוא נקבע, ומש"כ כאן "וחוששת" היינו כל העונה, כיון דקבעה וסת לקפיצות ולימים כדלקמן (סעיף כה) (ש"ך), ואם אחר כך חזרה וקפצה בראש חודש וראתה דחזר הוסת למקומו, כמו בסעיף ט"ו גבי הפסיקה ג' עונות וחזרה וראתה דחזר הוסת למקומו. ומה שכתב הש"ך ד"חוששת כל העונה", היינו לאחר הקפיצה (חור"ד) (פ"ת).
(יט) יש קובעת וסת על ידי מקרים שיארעו בגופה כגון שמפקת, דהיינו כאדם שפושט זרועותיו מחמת כובד, או כאדם שפותח פיו מחמת כובד, או כאדם שמוציא קול דרך הגרון, וכן אם מתעטשת דרך מטה, או חוששת בפי כריסה ובשיפולי מעיה, או שאחזרה צירי הקדחת, או שראשה ואיבריה כבדים עליה(עח), בכל אחד מאלו אם יארע לה שלשה פעמים, וראתה, קבעה לה וסת, שבכל פעם שהיא חוששת מהם, אסורה לשמש. ומיהו בפיהוק או עיטוש של פעם אחד אין הוסת נקבע, אלא כשעושה כן הרבה פעמים זה אחר זה. ואם אירע לה שלשה פעמים, שבכל פעם עשתה כן הרבה פעמים, הרי זה וסת. וכל אלו הוסתות שבגופה אין להם זמן ידוע, אלא בכל פעם שיקרה לה זה המקרה, הוא וסת. ואם בא וסת הגוף לזמן ידוע, כגון מר"ח לר"ח או מכ' יום לכ' יום, קבעה לה וסת לזמן ולמיהוש הוסת, ואינה חוששת אלא לשניהם ביחד, ואם הגיע העת ולא בא המיהוש, או שבא המיהוש בלא עתו אינה חוששת. הגה: ודוקא שקבעה לה וסת לשניהם ביחד, אבל מתחלה חוששת לכל אחד בפני עצמו, כי אינה יודעת איזו מהן תקבע, וכמו שנתבאר לעיל גבי וסת הדילוג וימים, או מהפלה וימים, וכן יתבאר בסמוך:

(עז) ע"י מקרים - ה"ה בראתה תחלה כעין מוגלא ואחר זה דם הוי מקרה לקבוע וסת בג' פעמים (פ"ת).

(עח) דהיינו כו' או כו' או כו' או כו' - שלשתן פיהוק הן (ש"ך).

(עט) קול דרך הגרון - מחמת המאכל שאכל (ט"ז, ש"ך).

(פ) מתעטשת דרך מטה - וי"א מתעטשת היינו מלמעלה ולענין דינא שניהם אמת (ש"ך).

(פא) בפי כריסה - נגד טבורה ושיפולי מעיה בבית הרחם (ט"ז).

(פב) אלא כשעושה כן הרבה פעמים כו' - דאל"כ אין הוסת נקבע בכך, כי זה דרך כל העולם ואין כאן שינוי (ש"ך).

(פג) בלא עתו אינה חוששת - פי' דאינה חוששת כמו וסת קבוע אבל מ"מ כוסת שאינו קבוע חוששת (עי' לקמן סכ"ו), אבל מדברי הרמ"א "ודוקא שקבעה וסת לשניהם יחד כו'", חולק ואין לה דין וסת שאין קבוע, כל שעבר היום ולא בא המיהוש (ט"ז)²¹⁶.

(פד) ה"ז וסת - ואפילו לפי הצד (לעיל סי"ז) דלא קבעה וסת לקפיצות לחוד, התם ה"ט משום דעיקר הראיה אינו אלא מחמת אונס משא"כ כאן (ש"ך).

(פה) ודוקא שקבעה וסת לשניהם ביחד - ואז כשהגיע העת ולא באו שניהם ביחד אינה חוששת כלל אפילו כדין וסת שאינו קבוע לא לוסת המקרה ולא לוסת היום. אבל כשלא קבעה שניהם ביחד, חוששת לכל אחד בפני עצמו כדלקמן סעיף כ"א (ש"ך), עי' ש"ך דאינה חוששת אפילו כוסת שאינו קבוע, ועי' לקמן (סכ"ה) דאסורה כמו כוסת ימים גרידא, ועל כרחך צריך לומר שאינה חוששת כמו לוסת קבוע, דהיינו לענין אם עבר היום ולא בא המיהוש ולא בדקה דמותרת, אבל באותו היום אסורה, והרמ"א לא חולק רק בבא המיהוש ולא בא העת, כדברי הט"ז לעיל סק"פ (פג) (חור"ד).

(כ) פיהקה ב' פעמים בר"ח, וראתה ואחר כך פיהקה שלא בר"ח וראתה, הוברר הדבר שאין ר"ח גורם אלא הפיהוק. וכן אם בפעם השלישית ראתה בר"ח בלא פיהוק, הוברר

²¹⁶ עי' חו"ד לקמן סק"פ (פה).

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

הדבר שאין הפיהוק גורם אלא הר"ח. אבל אם פיהוק ב' פעמים בר"ח, ובפעם השלישית פיהוק בכ"ט לחדש, ולא ראתה, ובר"ח ראתה בלא פיהוק, קבעה לה וסת לפיהוק של ר"ח, שפיהוק של אתמול (פח) גרם לראייה של ר"ח:

(פו) אלא הפיהוק - וקבעה וסת לפיהוק לבדו (ש"ך).

(פז) אלא הראש חודש - וקבעה וסת לראש חודש לבדו (ש"ך).

(פח) שפיהוק של אתמול כו' - עי' מש"כ לעיל סק"ע (ט"ז), עי' ט"ז וי"א דיותר מסתבר לומר גבי פיהוק דהפיהוק של אתמול גרע מבקפיצה (ש"ך), עי' שו"ת חוט השני סי' יד וסי' טז (פ"ת)²¹⁷.

(כא) פיהוק בר"ח וראתה, וחזרה ופיהוק בתוך ימי החדש, חוששת לאותו הפיהוק ואסורה לשמש עד שתבדוק. שכל וסת בין של ימים בין של הגוף חוששת לו בפעם אחת, ויש לחוש שמא תקבע וסת לפיהוק בלא זמן ידוע. ואם בדקה ונמצאת שלא ראתה, אינה חוששת עוד לפיהוק גרידא אבל חוששת לראש חדש, שמא תקבע לראש חדש:

(פט) ואסורה לשמש עד שתבדוק - עי' לעיל (סעיף ד') דאם לא קבעתו ג' פעמים ולא בדקה ולא ראתה כיון שעברה עונתו מותר, ויש לחלק ששם בדיעבד וכאן לכתחלה, ועיקר דכאן בפיהוק יותר גרוע, כיון שדרך הטבע הוא באשה לפהק בשעת ראייתה או סמוך לו, הרי נחלש חזקת טהרה שלה, ע"כ חמיר טפי משאר וסת שאינו קבוע (ט"ז), ויש חולקים על הט"ז ופי' המחבר היא, סמוך אחר הפיהוק אסורה לשמש, אבל אם עבר זמן מופלג אחר הפיהוק ולא הרגישה מותרת כיון שאינו קבוע, כדלקמן (סעיף כו'), אבל לעיל סעיף ד' כיון שתלוי בזמן, אם כן מיד אחר הזמן אפילו בסמוך לו, כל שלא הרגישה מותרת, דכבר עבר זמנו (נקה"כ), עי' ט"ז שחלק בין לכתחלה לדיעבד. והוא תמוה, ואפשר כוונתו דבדיעבד אין צריך לפרוש באבר מת (חוו"ד).

(צ) אינה חוששת עוד - דכל וסת שלא נקבע בג' פעמים הוא נעקר בפעם א', אבל חוששת לראש חדש אפילו בלא פיהוק (ש"ך), עי' לעיל (סי' קפד סק"י?) דמכאן ראייה דהוסי' אינו נעקר רק בבדיקה (חוו"ד).

(כב) וכן הדין בימים. אם פיהוק היום, ופיהוק לסוף ל', אם תפהק אפילו שלא ביום שלשים חוששת לאותו פיהוק שמא תקבע לפיהוק גרידא. פיהוק בתוך שלשים ולא ראתה, אין צריכה לחוש עוד לפיהוק גרידא אבל צריכה לחוש לסוף שלשים, וכן צריכה לחוש ליום הקבוע בחדש שפיהוק בו, שמא תקבע וסת לימים: @NO MB@

(כג) כל אלו הוסתות שנקבעים על ידי מקרה אין אחד קובע עם חברו, אלא כל שפיהוק שלש פעמים וראתה, קבעה וסת. אבל אם פיהוק פעם אחד ונתעטשה שתי פעמים, אין מצטרפים. הגה: אכלה קום וראתה, אכלה כלל וראתה, אכלה פלפלין וראתה. יש אומרים שקבעה לה וסת לראיה ע"י כל אכילת דברים חמיס(אל). וי"א שכל זה שתרעה ע"י מאכל דינו כמו שתרעה ע"י קפילה ושאר מעשה שהיא עושה, שמקרי ראייה ע"י אונס ואינה קובעת וסת אלא עם הימים. וי"א קדינו כוסת שתרעה על ידי מקרה שגופה וקובעת אותו אפילו כלל ימים קוים:

(צא) דברים חמים - אם אכלה שאר דברים חמים ג' פעמים ולא ראתה, אינו נעקר הוסת משום ובצל ופלפלין. אמנם אם אכלה שום ג' פעמים ולא ראתה, נעקר הוסת מכל הדברים, כיון דנעקר מין אחד מהמינין שנתחזקה על ידן נתבטלה כל החזקה ונעקר הכל (חוו"ד).

(צב) אכלה שום וראתה - דוקא בכה"ג כיון דראתה בג' מינים חריפים, אבל אם אכלה ג' פעמים שום קבעה רק לשום, ולפי זה באכלה ב"פ שום וראתה ואכלה בצל וראתה לא הוקבע כלל וקשה, וצ"ע (רע"א).

(כד) וכולם, אין חוששין להם אלא לשעתה, כיצד, היתה רגילה לראות עם התחלת הוסת מיד, אסורה כל זמן המשכת הוסת. היתה רגילה לראות בסופו, אינה אסורה אלא בסופו(צג). במה דברים אמורים, בזמן שכל הראיה מובלעת בתוך הוסת, אבל אם אין כל הראייה מובלעת בתוך הוסת, אלא נמשכת גם אחר הוסת(צד), אסורה מתחלת הוסת(צה). Error! Reference source not found. Error! עד סוף עונה אחת Error!

Reference source not found.(צו)²¹⁸:

²¹⁷ לא עשיתי

²¹⁸ עי' לעיל סי' קפז סק"א (א) שהח"ד הביא שיטה מחמיר, וצ"ע אם מובא כאן.

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(צג) אינה אסורה אלא בסופו - הטעם דכשהוחזקה שאינה רואה עד שמפקת מקודם שעה או יותר, מותרת מתחלת הוסת, דהרי לא תראה מקודם. מה שאין כן כשהראיה היא בתחלת הפיהוק, אף שעכשיו לא ראתה בתחלת הפיהוק, הרי עדיין לא נעקר וסתה ואימר הפיהוק השני הוא שליח הדם, וכמו ביש לה וסת לימים ולפיהוקין, דאף אם פיהקה שחרית ולא ראתה וחזרה ופיהקה ערבית חוששת, כמו כן כאן (חור"ד).

(צד) אלא נמשכת גם אחר הוסת - וכ"ש אם מתחלת גם קודם הוסת, דצריכה לפרוש כל אותה עונה שלפני הוסת וכל הוסת ואפשר דהכא אסור כל העונה גם לאחר הוסת וצ"ע (ש"ך), עי' ט"ז לקמן סק"צ (צז) (דג"מ), עיין ש"ך ונראה דכוונתו על עונה בינונית, דאם יש לה וסת הגוף קבוע אינה חוששת לעונה בינונית, דכל אשה שיש לה וסת אינה חוששת לעונה בינונית, מה שאין כן כשהראיה מתחלת קודם הוסת, אז ודאי דצריכה לפרוש בעונה בינונית, וקשים דבריו (חור"ד).

(צה) אסורה מתחלת - צריכה לחוש מתחלת הוסת, דהוי כוסת הימים, דהוי כמוחזקת ביום שתפק תראה, משום הכי אסורה מתחלת הפיהוק, אבל קשה שכן י"א איתא שרק שאסורה עד סוף העונה, משמע שאינה אסורה רק מסוף הפיהוק עד סוף העונה (חור"ד).

(צו) עד סוף עונה א' - פי' יום או לילה כדלעיל (סי' קפד ס"ב) וקשה די"א דאם וסתה בלילה ונמשך ביום א"צ לפרוש ביום כלל אפילו כשיעור הנמשך בו, וע"ל (סי' קפד סק"ל ב?) (ש"ך), עי' קושיית הש"ך וי"א לחלק דהני מילי דאזלינן בתר תחלת הראיה, בב' עונות, אז לא אסרינן אותה רק אותה עונה דתחלת הוסת שהיא עומדת בה, אבל כשתוך הוסת ואחר הוסת הם עונה אחת, אומרים כיון דפשטה הראיה גם אחר הוסת כל היום נחשב כוסתה (חור"ד).

(כח) ³⁵⁵אם אחד מאלו בא לזמן ידוע, אז ודאי אסורה כל עונת הוסת (צז), כמו וסת ימים

גרידא:

(צז) כל עונת הוסת כו' - משמע שמש"כ לעיל (סכ"ד) אינה חוששת אלא לשעתה וכן הוא ברמ"א (סי' קפד ס"ב) דבוסת התלוי בשינוי הגוף אינה חוששת רק בשעת וסתה, והיינו כשלא היה אותו וסת הגוף לימים רק לפיהוק ועיטוש בלא יום מיוחד, אבל העיקר דאפילו כשיש לה יום קבוע לאותן סימנים אין אסורה אלא לשעתה, ומש"כ כאן שאסורה כל היום כמו בשאר וסת היום היינו בקבוע ליום אסור מן התחלת וסת הגוף עד כלות אותה עונה הן יום הן לילה אבל בוסת הגוף בלא יום קבוע מותר תיכף אחר שכלה וסת הגוף (ט"ז), ויש חולקים על הט"ז, דאם יש לה יום קבוע לאותן הסימנים אבל אין לה וסת קבוע, צריכה לחוש לוסת הפיהוק גרידא, אבל בסימן שלנו מדובר שהוסת בא לזמן ידוע ונקבע לוסת קבוע, ודינו כוסת לימים לבד, אבל לפי הרשב"א (סי' קפז ס"א) אפילו בוסת שאינו קבוע צריכה לפרוש כל העונה, עי' דברי בש"ך (סק"עג), וכן עיקר לדין (נקה"כ), עי' ט"ז ונקה"כ וקשה על הש"ך מלקמן (סכ"א וש"ך סק"ס?), ועיקר דאם יש לה יום קבוע לפיהוקין, דהיינו שאם מפהקת בשאר ימים אינה רואה רק כשמפקת בראש חודש רואה, שכן אירע לה ג' פעמים שאם פיהקה בראש חודש ראתה, אבל אלו הג' ראשי חדשים לא היו כסדרן, והיו לה כמה ראשי חדשים שלא פיהקה ולא ראתה, רק שהיום נקבע שאם תפק בו תראה שכל אימת שפיהקה בראש חודש ראתה (דומה לסי' קפד ס"ב), אז אין לה לחוש שתפק ותראה בו, דאין לה וסת קבוע לזה רק לענין שאם תפק, משום הכי אינה אסורה אלא אחר שפיהקה, אבל כשעברו עליה ג' ראשי חדשים כסדרן שפיהקה וראתה אסורה, גם כשהראיה בתחלת הוסת דאסורה משום שמא תפק, וגם אחר הוסת אסורה משום שמא תפק עוד, דבשביל שפיהקה בשחרית ולא ראתה לא נעקר הוסת וחיישינן לשמא עדיין תפק בערבית ותראה. ואפילו הראיה מובלעת בסוף הוסת אסורה, דדוקא כשאין לה יום קבוע רק וסת פיהוק אינה אסורה רק לשעתה, אבל כשהיום גם כן קבוע, אסורה כל אותו העונה (חור"ד).

(כו) כשם שחוששת לוסת הימים בפעם אחת, כך חוששת לוסת הגוף בפעם אחת. כיצד, היתה מפהקת פעם אחת, וראתה, כשתפק פעם אחרת, חוששת לו, וכשם שוסת הימים שאינו קבוע נעקר בפעם אחת, שאפילו ראתה שני פעמים ליום ידוע אם הגיע זמן שלישי ולא ראתה, נעקר לגמרי, כן הוא וסת הגוף. וכשם שוסת הימים הקבוע בג' פעמים צריך עקירה ג' פעמים ובדיקה, כן הוא וסת הקבוע בגוף. ומאימתי עקירתו, משיקרה מקרה, ולא תראה. היה המקרה לזמן ידוע, אינו נעקר אלא אם כן בא המקרה שלש פעמים בזמנו, ולא ראתה, אבל במקרה לבדו, או זמן לבדו שלא ראתה בהם, אינו נעקר:

:Commented [O132]
ה תורת הבית, וזה לא לכו"ע?

:Commented [O133]
וא כותב את זה בדעת הראב"ד ואם כן זה לא לכו"ע??

:Commented [O134]
ם כשהראיה בתחלת הוסת דאסורה משום שמא תפק לא הבנתי בכלל

(צח) במקרה לבדו - והיינו שאם עברו עליה ג' ימים הקבוע ולא פיהקה ולא ראתה, מכל מקום אם פיהקה אחר כך באותו יום, חוששת, אבל כל זמן שלא פיהקה שוב אינה חוששת, כיון שכבר עבר אותו יום ג' פעמים ולא פיהקה ולא ראתה (חוו"ד, פ"ת).
 (כו) תינוקת שלא הגיע זמנה לראות, והיא קטנה שלא הגיעה לימי הנעורים אפילו הביאה שתי שערות, וכן אפילו הגיעה לימי הנעורים אם בדקה ולא הביאה שתי שערות, היא קובעת וסת כשאר נשים בשלש ראיות בשאר הוסתות, ובארבעה בוסת ההפלגות, אלא שיש הפרש בינה לגדולה שאף על פי שהוחזקה רואה וקבעה לה וסת, אם פסקה ג' עונות בינוניות שהם צ' יום ולא ראתה, אינה חוששת לוסת הראשון כלל, וחזרה לקדמותה. ואפילו חזרה לראות באותן עונות שהיתה למורה (פי' נהוגה) לראות בהן, אינה חוששת עד שתחזור ותקבענו ג' פעמים, לפי שאינה בת דמים ונתגלה שדמים הראשונים מקרה היה. ראתה ג' ראיות כג' עונות מכוונות שלא פחתה ולא הותירה, נתגלה שדילוג הראשון אינו סילוק דמים, אלא שינוי וסת. לפיכך, ראייה ראשונה שממנה התחילה (לדג) מצטרפת לג' ראיות אחרונות, ונמצאו ד' ראיות וג' הפלגות ביניהם מצ' לצ'. אבל אם פחתה או הותירה, שלא היו הראיות מכוונות, אז אי אפשר לראשונות להצטרף, ועד שתראה ד' ראיות מכוונות אינה קובעת וסת להפלגות:

(צט) שלא הגיעה לימי הנעורים כו' - היינו שהיתה פחותה מ"ב שנים ויום אחד כדלקמן (סי' קצ"ב) (ש"ך).

(ק) אפילו הביאה שתי שערות - דאמרינן שומא ניהו ולא סימני גדלות (ט"ז).
 (קא) בשלש ראיות כו' - אבל כל שעדיין לא ראתה ג' פעמים לא חוששת כלל אפילו לוסת שאינו קבוע, אלא אמרינן מקרה בעלמא הוא (ט"ז)

(קב) בוסת ההפלגות - והוא הדין בכל שאר מיני וסתות שנתבארו (ש"ך).
 (קג) אלא שיש הפרש כו' - כלומר שבגדולה כשקבעה וסת, אמרינן לעיל (סעיף ב) דבעינן שעקרתו בג' פעמים, והיינו שיגיע זמן וסתה ולא תראה ג' פעמים, אבל קטנה א"צ עקירה, אלא כיון שעברו עליה ג' עונות בינוניות, חזרה לקדמותה (ש"ך).

(קד) ולא ראתה אינה חוששת כו' - פירוש אם לא ראתה עד אחר תשעים יום ואז ראתה אפילו הכי אינה חוששת שמקרה הוא, ואחר כך כתב "ואפילו חזרה לראות באותן עונות", דיש סברא טפי שחזרה לוסת הראשון (ט"ז), לאפוקי אם לא פסקה ג' עונות בינוניות אלא שלש עונות קטנות שהיתה רגילה לראות בהן, אם היתה אח"כ חוזרת ורואה באותן עונות קטנות פעם א', היתה חוששת להן, ואפילו לא ראתה באותן עונות אלא שראתה פעם אחת היתה חוששת לראייתה או לעונה בינונית כשאר נשים, מה שאין כן כשפסקה שלש עונות בינוניות, דראינו שפסקה ממנה הטבע דשאר נשים, אז דאמרינן דראיות הראשונות היו מקרים (ש"ך), וי"א דצ"ל שמדובר בוסת קבוע שהיה לה מקודם היה יותר מעונה בינונית. דאי בשוה לעונה בינונית הא כל אשה שהפסיקה לראות ג' עונות אינה חוששת לוסתה, כנ"ל (סט"ז). ואי בחזרה לראות ביום וסת הראשון, אפילו זקנה חוזרת לוסתה, כדלקמן (סל"א) (חוו"ד).

(קה) ואפי' חזרה לראות באותן כו' - הכלל בזה דכיון שהפסיקה בשלש עונות הלך לו וסת הראשון לגמרי, וכאילו היא עדיין לא ראתה מעולם, וצריכה מחדש שלש ראיות כבתחילה, שאז הוחזקה ברואה דם. ואפילו אם תפסוק שנית ותחזור ולא תראה ג' עונות, לא אמרינן שחזרה גם עכשיו לקדמותה ותצטרך ג' ראיות אחרי הפסקה השניה, אלא הראיה הראשונה שאחר הפסקה הראשונה מתחיל לה להיותה מוחזקת כשתראה עוד ב' פעמים, אמנם אם תראה אח"כ מצ' לצ' שתי פעמים אז נצרך גם ראייה האחרונה שראתה קודם הפסקה שממנה התחילה לדלג נמצא שיהיו כאן ד' ראיות וג' הפלגות ואפילו לא היה לה וסת קבוע כלל קודם הפסקה ולא ראתה רק פעם אחת קודם הפסקה. ואם הראיות שאחר הפסקה הם בדרך שאינם וסת קבוע כגון שאין הראיות מכוונות בשוה אז עכ"פ מהני השלש ראיות שתהיה מוחזקת בדם מאותה שעה ודינה כאשה שאין לה וסת והפסיקה מלהיות נערה שאינה חוששת לוסת שאינה קבוע (כנ"ל ברמ"א סכ"ח). ואחר הפסקה שניה, לא הוה דינה כאחר הפסקה ראשונה, לענין שתצריך אח"כ מחדש עוד ב' ראיות לצרף לה, אלא בראיה א' אחריה נתחזקה גם הראשונה שראתה אחר הפסקה ראשונה והיא בחשבון שלש ראיות, דהיינו אם יהיו אחריה ב' ראיות, אף על גב דאין כאן וסת קבוע מכל מקום מקרי מוחזקת בדם (ט"ז), עי' ט"ז ומש, כ לענין דינא דתינוקת שראתה שלש פעמים חוששת לוסת שאינו קבוע, אינו, אלא כל שהיא קטנה אינה חוששת לוסת שאינה

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

קבוע, אבל אם נקבע כן חוששין (נקה"כ), עי' ט"ז מש"כ בענין הפלגה צ' וקשה דבריו, ואין בזה וסת (חור"ד).

(קו) ראייה ראשונה - כלומר ראייה אחרונה מג' ראשונות שראתה קודם שהתחילה לפסוק (ש"ך).

(קי) פייחה - שראתה ראייה ראשונה לצ"ג ושנייה לצ"ב ושלישית לצ"א או הותירה כגון ראשונה לצ"א ושנייה לצ"ב ושלישית לצ"ג (ש"ך).

(כח) וכן זקנה שעברו עליה שלש עונות משהזקינה, ולא ראתה, הרי זו מסולקת דמים ואינה חוששת לוסתה הראשון. (וקטנה זקנה אינו חוששת לוסת שאינו קבוע):

(קח) ואינה חוששת כו' - היינו כשלא חזרה לקביעותה הראשון כדלקמן סעיף ל"א (ש"ך).

(קט) לוסתה הראשון - וכ"ש לוסת אחר (ש"ך).

(קי) וקטנה זקנה כו' - פירוש קטנה כל שלא נקבע עדיין ג' פעמים, ועי' לעיל סק"ז? (ט"ז), עי' לעיל (סי' קפד ס"ג), ודע דבכל מקום שנאמר בכל סימן זה שקבעה וסתה אם הוא להקל הוא דוקא שלא בימי נדה וימי זיבה (ש"ך), כיצד, ראתה באחד בחודש ובחמשה בו שהוא תוך ימי נדה לראיה הראשונה, אפילו נהגה כן שלש פעמים לא קבעה וסת לחמשה בחודש אלא באחד לחדש. וכן ראתה באחד בחודש ובט"ו בו, לא קבעה וסת לט"ו, לפי שראיית ט"ו בחודש הוא תוך ימי זיבתה של ראיית אחד בחודש. במה דברים אמורים שראתה ממעין פתוח [?], אבל ראתה ממעין סתום, כגון שראתה שתי פעמים בראש חודש ובפעם השלישית ראתה בכ"ה בחודש ובראש חודש, אף על פי שראיה השלישית היתה תוך ימי נדות לראיית כ"ה בחודש, קובעת בראש חודש, לפי ששתי ראיות הראשונות היו ממעין סתום, וראיית כ"ה בחודש דמים יתרים נתוספו בה ומיהר לבא, וחוששת נמי ליום הקדימה שמא וסת אחר היא קובעת (עי' רמ"א לעיל סי"ג - שאין חוששין לוסת שאינה קבוע, כאשר יש וסת קבוע, וכאן שונה, דראיית ראש חודש השלישי לא חשיבא דמים גמורים מאחר שהיה ממעין פתוח) (נקה"כ).

(כט) איזו היא זקנה, כל (זקנה כל כך שלאיזה) שקורין לה אימא בפניה מחמת זקנותה ואינה חוששת:

(קיא) ואינה חוששת - פי' אינה בושה, ממילא לא מקרי זקינה אלא עד שלא תחוש כלל אפילו בדרך בושה היינו לחומרא, שאז דוקא מיקרי זקינה (ט"ז).

(ל) חזרה וראתה, דינה כדין תינוקת שלא הגיע זמנה לראות: @NO MB@

(לא) חזרה לראות בעונות קטנות שהיתה למודה להיות רואה בהן, חזרה לקביעותה הראשון. אם וסת ההפלגות חזרה לקדמותה, אם תהיה ההפלגה כמו שהיתה למודה תחלה, אם בשאר הוסתות, אפי' בפעם אחת חוזרת לקדמותה, שהרי נתגלה שדילוג הראשון לא סילוק דמיה היה אלא מקרה. ובוה חמור דין הזקנה מדין הקטנה שלא הגיע זמנה לראות: @NO MB@

(לב) פעמים שהאשה קובעת לה וסת בתוך וסת. כיצד, ראתה שלש פעמים בראש חודש, ורביעית (בב') [בכ'] לחודש ובר"ח וכן בחמישית ובששית, הרי קבעה שתי וסתות:

(קיב) ורביעית בב' לחדש - עיקר הגירא בב' (ט"ז), אין לגרוס בב', שכן בב' לחדש ה"ל ב' ימים רצופים דהולכים תמיד אחר תחלת הראיה (רמ"א לעיל סי"ג), ואע"פ דלכתחלה אינה קובעת וסת בתוך י"א של ראייתה אבל אם נקבע מתחלה כבר נקבע ואינו נעקר עד שיעקר ממנה ג' פעמים, ועי' עוד לעיל (סקכ"א?) (ש"ך), וי"א דדוקא בשופעת אינה קובעת וסת בימי נדותה, אבל בפוסקת קובעת וסת אפילו בימי נדותה (עי' לעיל סי' קפד סק"ז?) דכשהימים שהן בתחלת הראיה הן וסת קבוע, לא חוששת להימים שהן בתוך ימי נדותה (חור"ד), וי"א שיש ספק אם כוונת השו"ע דוקא וכן בחמישית ובששית דאז הוקבע גם החדש ג' פעמים אבל תיכף ברביעית שראתה בכ' א"צ לחוש לכ' כלל כיון שיש לה וסת קבוע של ר"ח א"צ לחוש לשאינו קבוע כלל וכדלעיל (רמ"א סי"ג) או דילמא דדוקא אם בשעה שאירע הוסת שאינו קבוע שינתה ולא ראתה בהקבוע ואף שאכתי לא נעקר בחד זימנא מ"מ כיון שעכ"פ לא ראתה בו צריכה לחוש לזה שבא מחדש אף שאינו קבוע, ועמש"ל (סקי"א?, וסי' קפז סק"א?) (פ"ת).

(לג) מעוברת, לאחר שלשה חדשים לעיבורה ומניקה כל כ"ד חודש אחר לידת הולד, אינה קובעת וסת. אפילו מת הולד או גמלתו, דמים מסולקים מהן כל זמן עיבורה וכל כ"ד חודש. ומ"מ חוששת לראיה שתראה כדרך שחוששת לוסת שאינו קבוע:

Commented [O135]
וספתי המילה קטנה

מאיר הדעה חלק ד' (סי' קנ"ט עד סי' ר"ב)

(קיג) אינה קובעת - עי' ש"ך ועי' בתשו' ח"ס סי' קס"ד מ"ש בזה²¹⁹] (פ"ת).
(קיד) אפילו מת הולד כו' - ואם הפילה רוח יש לה דין מניקה (חור"ד), וי"א דווקא שהפילה נפל כ"ז שיש לה דין לידה לענין דם לידה ודם טוהר יש לה דין מניקה דאין אבריה חוזרין עד לאחר כ"ד חודש, והא דאמרי' דאינן קובעין וסת היינו דוקא להחמיר פי' שצריך תלת זימני למיעקר, אבל להקל אמרינן דקבעה וסת וא"צ לחוש אלא כפי מה שקבעה (פ"ת).
(קטו) ומ"מ חוששת כו' - בזה חמור דין מעוברת מדין זקינה שבסעיף כ"ח (ט"ז), עי' ש"ך לעיל (סי' קפד סקי"ט?) דוקא אם ראתה ג' פעמים בימים אלו הוא דחוששת אבל אם לא ראתה ג' פעמים אף לחוש אינה חוששת (ב"מ), וא"צ לחוש לעונה בינונית של אותה ראייה דהא אשה שיש לה וסת אם שינתה ראייתה פעם אחת א"צ לחוש לעונה בינונית של אותה ראייה והיינו דווקא באשה שאין לה וסת כלל (פ"ת).
(לד) מעוברת, משהוכר עוברת, ומניקה, כל כ"ד חדש, אינה חוששת לוסת הראשון. אפילו היה לה וסת קבוע והגיע תוך הזמן הזה, אינה צריכה בדיקה ומותרת לבעלה. ואפילו שופעות ורואו' דם באותן עונות שהן למודות לראות בהן, אינו אלא במקרה. עברו ימי העיבור וההנקה, חוזרות לחוש לוסתן הראשון. כיצד, היה לה וסת לימים, אם למודה לראשי הדימים, חוששת לר"ח ראשון שהיא פוגעת בו. וכן כל כיוצא בזה. וכן הדין אם היה לה וסת הגוף או לזמן ידוע, אבל אם היה וסתה וסת ההפלגות, אי אפשר לחוש עד שתחזור לראות. חזרה לראות אפילו פעם א' חוששת יום ההפלגה שהיתה למודה להפליג:
(קטז) אינו אלא במקרה - פי' ואח"כ אינה חוששת לוסת זו (ט"ז), פירוש, שאינה חוששת לוסת קבוע, אבל חוששת כמו וסת שאינו קבוע, כמבואר בסעיף ל"ג (חור"ד).
(קיז) אפילו פעם אחת חוששת כו' - עי' מש"כ לעיל (סק"?) (ט"ז).
(קיח) חוששת לר"ח ראשון - ואף אם לא ראתה בו חוששין לר"ח שני וכן לג' שאינו נעקר בפחות מג' פעמים (ש"ך).
(קיט) שהיא פוגעת בו - וי"א אינה חוזרת עד שתראה פעם א' ומשתראה פעם אחת, חוזרת לוסתה, אפילו אינה רואה בזמן וסתה, וצ"ע למה המחבר לא הביא דעה זו (ש"ך).
(קכ) עו א"א לחוש כו'. שהרי אין כאן שום ראייה שנשער בהפלגה ממנה (ש"ך).
(קכא) לוסתן הראשון - דוקא לוסת הקבוע חוזרת לחוש אבל לוסת שאינו קבוע כיון שנתעברה ופסקה דמים שוב אינה צריכה לחוש לו כלל אחר ההנקה (פ"ת).

1 ז"מ ע ע"ב, רמז"ס מו"ל פ"ה ה"א.

2 רמז"ס סס ה"ב.

3 תוס' סס ד"ה תשד, ור"א"ס ז"מ פ"ה סי' נב.

4 תוס' ע"ז כו ע"ב ד"ה א"ני, ר"א"ס ז"מ פ"ה סי' נב.

5 מרדכי ז"מ סי' ש"ה.

6 תוס' ע"ז סס מירושלמי ז"מ פ"ה סוף ה"ד.

7 ז"י בסוף הסימן מפירוש המשנה חולין פ"א מ"א.

8 ז"י בסוף הסימן מפירוש המשנה חולין פ"א מ"א.

9 מרדכי יבמות סי' לט.

10 ז"מ עה ע"ב.

11 ז"מ קיד ע"ב, מגיד משנה מו"ל פ"ד ה"ב.

12 נ"י ז"מ לט ע"ב ד"ה גרסי' ר' ירוחם (נתיב ח' ח"א כז ע"א).

13 ז"מ ע"א ע"א.

14 ז"מ ס"א ע"ב.

15 ז"מ דף ס"א ע"ב.

16 ר"א"ס ז"מ פ"ה סי' סז.

17 נ"י ז"מ מד ע"א ז"מ תוס' ר"פ עג ע"ב ד"ה א"זילי.